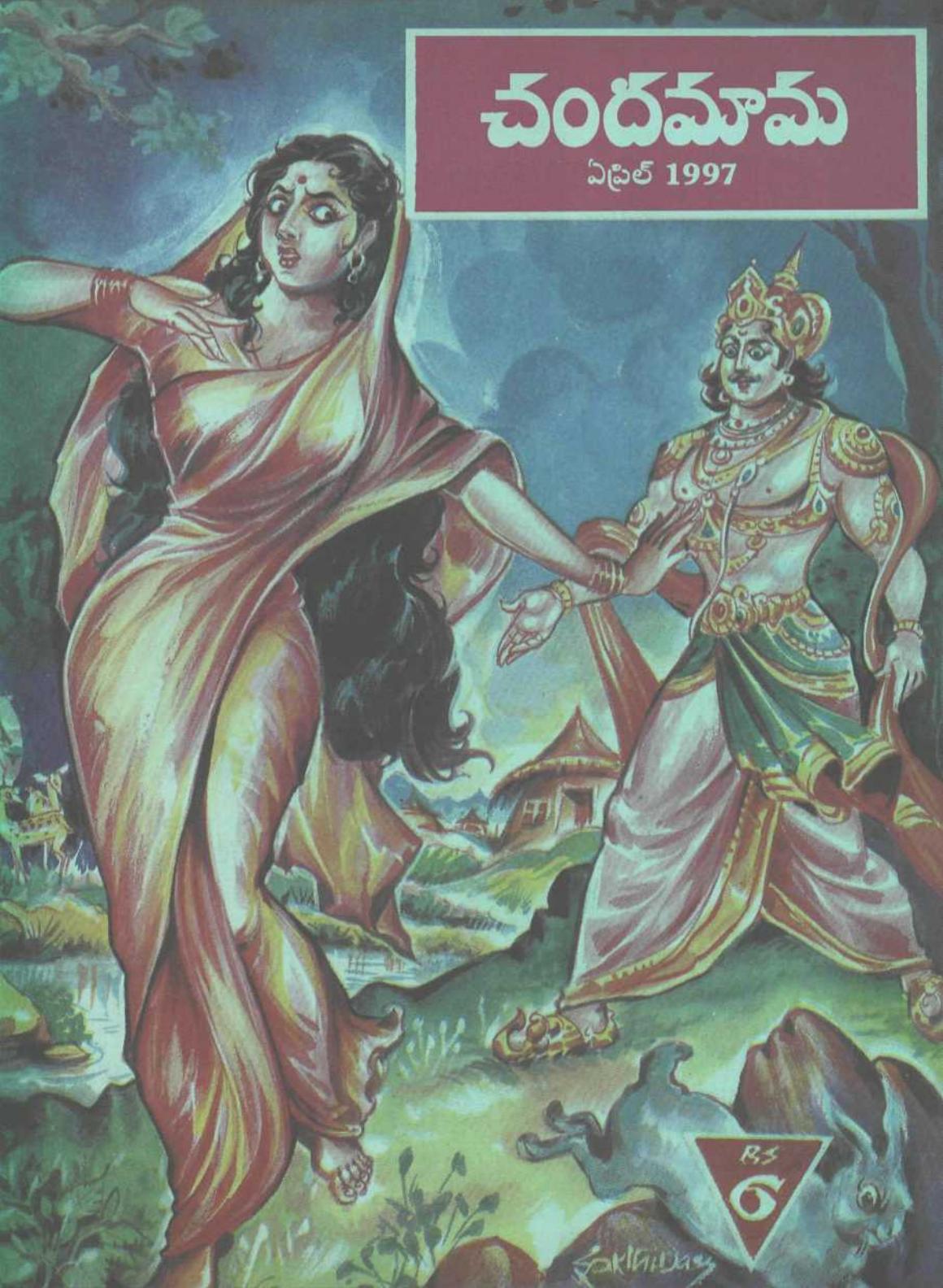

చందులు

విషాద 1997

The Fourth Friend

MANOJ DAS

Rs. 30/-

LEGEND OF THE GOLDEN VALLEY

MANOJ DAS / Illustrations by Sisir Datta

Rs. 40/-

The Golden Deer

and other tales from
the Jatakas

MANOJ DAS

Illustrations by
SISIR DATTA

Rs. 30/-

THE MAGIC TREE AND OTHER TALES

MANOJ DAS

Illustrations by Sisir Datta

Rs. 30/-

EQUAL TO A THOUSAND AND OTHER TALES

MANOJ DAS

Rs. 25/-

A STRANGE PROPHECY AND OTHER TALES FROM THE JATAKAS

MANOJ DAS
Illustrations by
SISIR DATTA

Rs. 30/-

**CHANDAMAMA BOOKS ARE ALREADY A LEGEND! THEY OPEN
A NEW HORIZON ON THE WORLD OF LITERATURE FOR THE YOUNG**

Added to the six titles
by **Manoj Das** is the
charming seventh—

WHEN THE TREES WALKED

by
the inimitable
story-teller
Ruskin Bond

When the trees walked

and other stories

RUSKIN BOND

Rs. 30/-

Among the titles
in the process of
production are:

**STORY OF KRISHNA
STORY OF RAMA
STORY OF BUDDHA**

For details, write to:

CHANDAMAMA BOOKS

Chandamama Buildings
Vadapalani, Madras - 600 026.

అందము యొక్క
సంప్రదాయం !

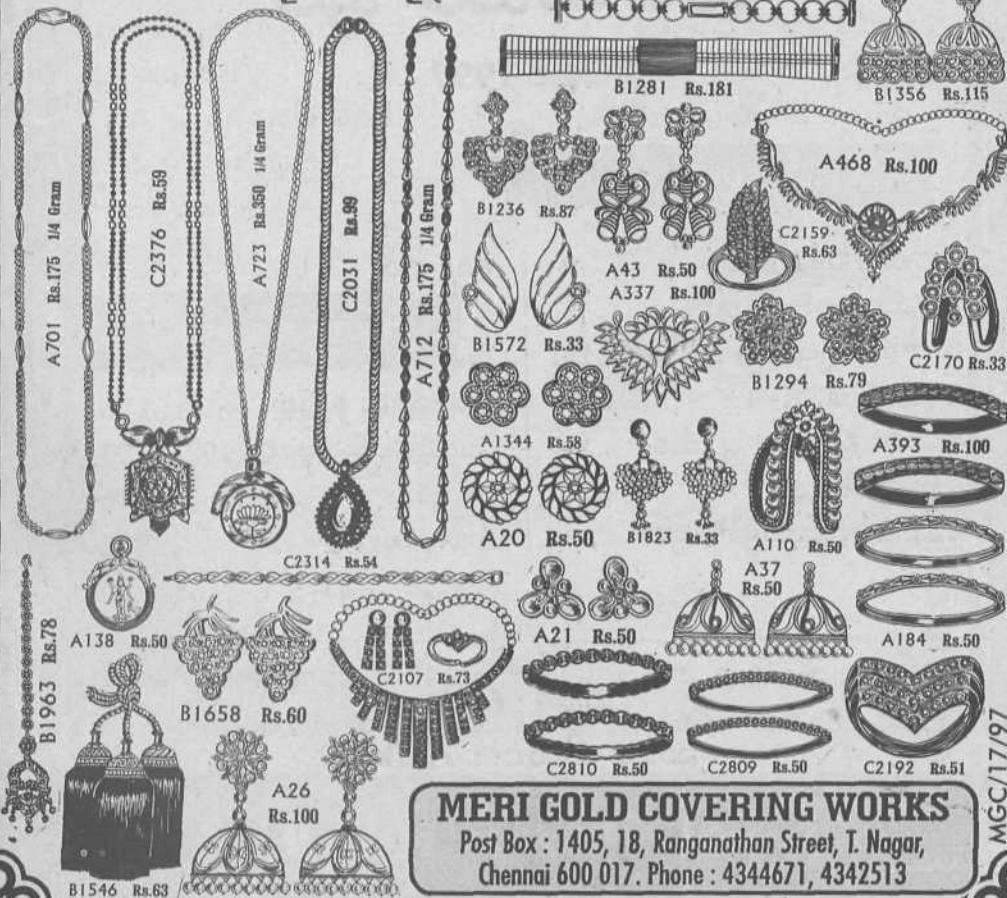
ముఖ

కదల్పబడని
నమ్మిక !!

గోల్డ్ కవలంగ్ నగలు

వ్యక్తిగత అలంకారమునకు సృష్టించబడి, సిల్వర్ కళకు మరియు లేపనమైన డిజైన్లకు గొప్పగా
మధించబడినది. మొర - గత 35 సం॥ గా గోల్డ్ కవలంగ్ నగల ఉత్సత్తలో ఉన్న ప్రసిద్ధ వరక
సంఘా. క్రింద ప్రదర్శించబడిన ఈ కొన్ని డిజైన్లను వి.పి.ఎ. ద్వారా పొందగలరు. నగల యొక్క కోణ్
నంబర్ రాసి మీరు కోరుకొనిని పొందవచ్చును. వి.పి.ఎ. రుసుము ఉచితం. మరియు 150
వేజీలు గల ఉచిత అందమైన జాబితా క్రిందయింది.

B1282 Rs.157

MERI GOLD COVERING WORKS

Post Box : 1405, 18, Ranganathan Street, T. Nagar,
Chennai 600 017. Phone : 4344671, 4342513

MGC/17/97

చందులూము

ఏప్రిల్ 1997

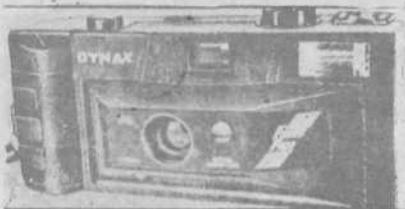

వార్తలు - విశేషాలు	...9	తగినబ్భార్య	...37
ఉత్తమకావ్యం	...10	బంగారుగడియలు-12	...41
సుల్మానుప్రశ్నలు	...15	మహాభారతం- 35	...45
సామ్రాట్ అశోక-4	...17	చందులూము కబుర్లు	...52
తానుతీసినగొయ్య ... (బే.క)	...25	చందులూము అనుబంధం-102	...53
భట్టుచమత్కారం	...31	అత్యాక్ష	...56
నముద్రతీరప్రయాణాలు-18	...33	మహాబలులు	...61

విడిప్రతి : 6.00

సంవత్సర చంద : 72.00

ప్రైవియర్ కెమెరా

35 mm కాంసాక్ట్ కెమెరా

- * బ్లాక్ & వైట్, కలర్ ఫోటోలు తీయు టటు ఉపయుక్తం.
- * ప్లాష్ అరేంజ్మెంట్ వసతి.
- * కానుకగా ఇవ్వవచ్చు.
- * స్వయంఉపాధి ద్వారా ప్రతి నెలా ఆదాయం పొందవచ్చు.

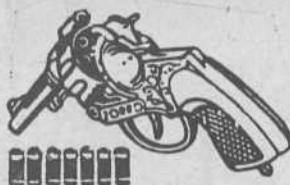
ధర కేవలం రూ. 450/-

(మార్కెట్ లో రూ. 750/- అగును)
నచ్చక పోయినచో సౌమ్య వాపస్
చేయబడును.

తపాలా, ప్యాకింగ్ చార్ట్లు అదనం

దయతో తమకు కావల్సిన వస్తువు పేరు, తమ హార్టి అడ్రెసు ఇంగ్లీషులో
ప్రాయండి. రెండు వస్తువులు కొన్నవారికి తపాలా ఉచితం.

007 టాయ్ రివాల్వర్

ఆటోమెటిక్ టాయ్ రివాల్వర్

7 రోండ్ల ఆటోమెటిక్ రివాల్వర్
జంతువులు, దొంగల నుంచి రక్షణ
కొరకు ఉపయోగపడుతుంది.

ధర రూ. 200/- మాత్రమే

బెట్టు కేను, 100 పాట్లు ఉచితం
లైసెన్స్ అక్కరలేదు

VIVEK TRADERS (CV)

P.O. MAIRA BARITH (GAYA)

PolioPlus

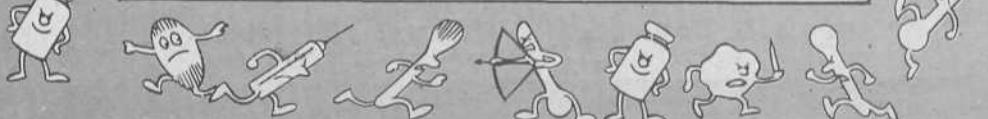

IMMUNIZATION AN ASSURANCE OF GOOD HEALTH TO CHILDREN

VACCINATIONS When and How Many

Age to Start Vaccination	Name of Vaccine	Name of Disease	How Many Times
Birth	BCG	Tuberculosis	Once
6 weeks	Polio	Polio	Three times with intervals of at least one month
6 weeks	DPT	Diphtheria Pertussis (Whooping Cough) Tetanus	Three times with intervals of at least one month
9 months	Measles	Measles	Once

Babies should receive all vaccinations by the time they are twelve months old.

Pregnant women should get themselves vaccinated against Tetanus (TT) twice--in an interval of at least one month--during the later stages of pregnancy.

HEALTHY CHILD—NATION'S HOPE & PRIDE

Design courtesy : World Health Organisation

చందులు

సంస్కరము : 'చక్రపాణి'

సంచాలకుడు : నాగిరెడ్డి

ఉత్తమబహుమతి!

జనవరి 26వ తేదీ ధిల్లీలో జరిగిన రిపబ్లిక్ దినం వేదుకలలో భాగంగా ఉఱేగింపు చివర అందమైన దుస్తులతో, చిరునవ్యయలు చిందిస్తూ కొండరు బాలబాలికలు ఏనుగుల మీద వచ్చారు. సాహసకృత్యాలకు సత్కృతాలూ, బహుమతులూ అందుకున్న బాలబాలికలు వాళ్ళు. అంతకు రెండురోజుల క్రితం ప్రధాన మంత్రి వాళ్ళకు బహుమతులు అందజేశారు.

ఈ బహుమతుల ప్రదానం, దాదాపు ఇరవై సంవత్సరాల నుంచి జరగడం సంతోషకరమైనదే. కానీ, వాటిని మరింత ప్రయోజనకరంగా తీర్చిదిద్దవలసిన అవసరం ఉన్నదని పలువురు అభిప్రాయపడుతున్నారు. ఇది ఆలోచించవలసిన విషయం.

ప్రస్తుతం బహుమతులుగా కొంత నగదూ, పుస్తకాలూ, బోమ్మలూ ఇస్తున్నారు. ఈ బహుమతులు అందుకునే వాళ్ళు ఒదు - పదిహానేళ్ళ మధ్య ప్రాయం గలవాళ్ళగానే ఉంటున్నారు. ఏళ్ళలో ఎక్కువమంది ధనికకుటుంబాలకు చెందినవారు కారు. అటువంటి వాళ్ళకు ఇప్పాట ఒక చేత్తో పుచ్చుకుని మరోచేత్తో ఖర్చుచేసే నగదు బహుమతి కాకుండా - వాళ్ళు తమ విద్యను కొనసాగించడానికి, ఉన్నత విద్యను అభ్యసించడానికి ఉపయోగపడే ఆర్థికసహాయం అందజేయడం మరింత మేలు చేస్తుంది!

ఇది - ఎదుటి వారిని రక్షించడానికి తమ ప్రాణాలను పైతం లెక్కచేయకుండా ముందుకు ఉరికే సాహసబాలలకు జీవితాంతం మరిచిపోలేని ఉత్తమ బహుమతి అవుతుంది!

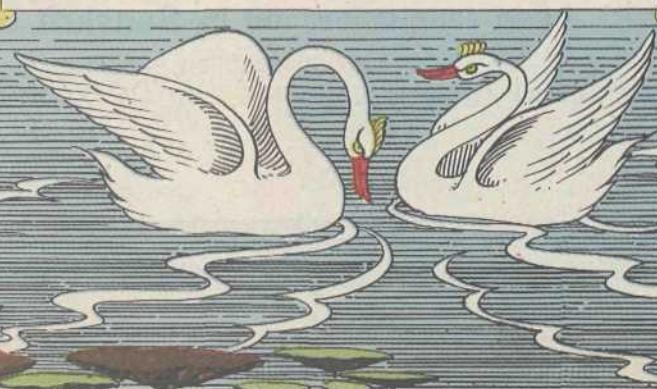
సంపుటి : 100

ఎప్రిల్ '97

సంచిక : 4

విడెప్రతి : 6.00

సంవత్సర చండా : 72.00

CHANDAMAMA

It unfolds the glory of India—both past and present—through stories, month after month.

Spread over 64 pages teeming with colourful illustrations, the magazine presents an exciting selection of tales from mythology, legends, historical episodes, glimpses of great lives, creative stories of today and knowledge that matters.

In 11 languages and in Sanskrit too.

Address your subscription enquiries to:

DOLTON AGENCIES 188 N.S.K. ROAD MADRAS-600 026

వార్తలు - విశేషాలు:

పాతమిత్రుల కొత్త సహకారం

ఒక దేశం మరొక దేశంతో సత్యంబంధాలు పెంచుకుని సహకారం అందించినప్పుడు అది ప్రపంచ ప్రజల అభ్యర్థులికి ప్రత్యక్షంగానో పరోక్షంగానో దోషదం చేస్తుంది. పలు దేశాలు తమ మధ్య సహకార సంస్థలు ఏర్పరచుకుని ప్రక్రత వాటిజ్యాల అభివృద్ధికి నూతన మార్గాలు అన్యేషిస్తున్నాయి. ఈ కోవలో ఇటీవల హిందూ మహాసముద్ర ప్రాంతంలో ఏర్పడిన సహకార సంస్థ - ఇండియన్ బిషన్ రిమ్ అసాసియేషన్. హిందూమహాసముద్ర జలాలను తాకే - దక్షిణ ఆఫ్రికా, మఉగాస్క్రీ, మారిషన్, మెజాంబిక్, టాంజానియా, కెన్యా, ఎమెన్, టమన్, ఇండియా, శ్రీలంక, మలేసియా, సింగహర్, ఇండోనేసియా, ఆఫ్రీలియా అనే పద్మాలుగు దేశాలు ఈసంస్థలో సభ్యత్వం వహిస్తున్నాయి.

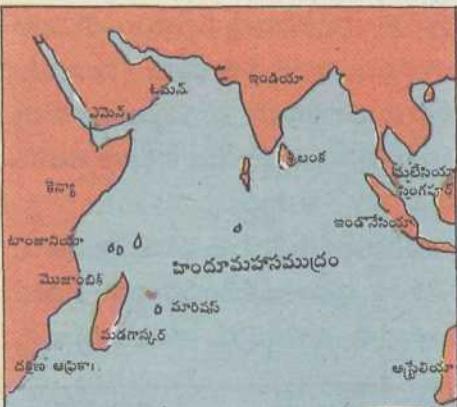
నాలుగేళ్ళ క్రితం మనదేశ పర్యాటనకు వచ్చిన దక్షిణాఫ్రికా విదేశాంగ మంత్రి పిక్ బోఫా - ప్రపంచమంగా హిందూమహాసముద్ర ప్రాంత దేశాలమధ్య సహకారం గురించి ప్రస్తావించారు. 1995వ సంవత్సరం మారిషన్ చేసిన ప్రయత్నం ఘలితంగా ముఖ్యంగా - ఆఫ్రీలియా, ఇండియా, కెన్యా, మారిషన్, టమన్, సింగహర్, దక్షిణాఫ్రికా ఏదు దేశాల సహకారసంస్థ ఏర్పడింది. ఆ తరవాత మిగిలిన ఏడుదేశాలూ ఈ సంస్థలో చేరాయి.

మారిషన్ రాజధాని పోర్ట్లూయాలో మార్చి 5వ తేదీ పద్మాలుగు దేవాల విదేశాంగ - వాటిజ్య మంత్రులు సమావేశమై సంస్థ చార్టర్ ను రూపొందించారు. సభ్యదేశాల మధ్య అవగాహనను కలిగించి, పరస్పర ప్రయోజనకరమైన సహకారాన్ని పెంపాందించడం లక్ష్యంగా ఈ

చార్టర్ పేరొన్నది. అవకాశాలను పెంచి, పరస్పర ప్రయోజనాలను పెంపాందించుకోవడానికి ఆర్థిక సహకారం ప్రధానం అని ఈ చార్టర్ పేరొన్నది.

మరిన్ని వ్యాపార సదుపాయాలను కల్పించడం, అధునాతన వైజ్ఞానిక, సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని పెంచుకోవడం, మానవ వనరులను పెంపాందించడం, పర్యాటక శాఖలను విస్తరించడం - మొదలైన పది ప్రణాళికల ద్వారా తన లక్ష్యాలను సాధించడానికి ఈ సంస్థ నిర్ణయించింది. ఈ సంస్థ ప్రధాన కార్యాలయం మారిషన్ నుంచి వచ్చేస్తుంది.

అనుకున్నట్టుగానే దీని ప్రయోజనాలను ఆశించి, ఈ సంస్థలో సభ్యత్వం కోసం మరిన్ని దేశాలు ఉత్సాహం చూపుతున్నాయి. అయినా ఈ సంస్థ శక్తివంతంగా, మరింత పటిష్ఠంగా పనిచేయాలంటే సభ్య దేశాల సంఖ్య తక్కువగా ఉండడం మంచిదని, ఈ విషయంలో సంయ మనం అవసరమనీ పోర్ట్ లూయాలో జరిగిన సమావేశంలో ఇండియా సూచించింది. ఈ సమావేశంలో పాల్గొన్న భారత విదేశాంగ మంత్రి ఐ.కె. గుజ్యార్ - ప్రాచినకాలం నుంచే హిందూ మహాసముద్రాన్ని అనుకుని వున్న దేశాలమధ్య సముద్ర మార్గాలు ఉండేవనీ, అవి వలసరాజ్యాల ఆధిపత్యం వల్ల విచ్చిన్నమయ్యాయనీ, ఇప్పుడు పాత మిత్రులూ, వాటిజ్యబాగస్వాములూ మత్తీ కలిశారనీ అన్నారు.

ఉత్తమకావ్యం

చిత్రదుర్గం అనే రాజ్యాన్ని, కనకేసేనుడనే రాజు పాలించేవాడు. కనకేసేనుడు స్వయంగా కవి, పండితుడు కనుక, ఆయన ఆషాసంతో కవులకు, పండితులకు మంచి ఆదరణ వుండేది.

చిత్రదుర్గం ఆషాసపండితుడైన నరసింహ శర్యాంధ్రంద పండితుడు. ఎన్నో కావ్యాలను రచించి మహారాజుకు అత్యంత ఆదరణ పాత్రుడయ్యాడు.

ఇలా ఉండగా, ఒకరోజు కవిపండితులు సభలో కొలుపుతీరివున్న సమయంలో మహారాజు నరసింహశర్యాంధ్రవైపు చూసి, “మహాకవి! గత ఆరు మాసాలుగా మీరు నూతన కావ్య రచనకు ప్రాసుకున్నట్టులేదు. కారణం తెలుసు కోవచ్చునా?” అన్నాడు.

నరసింహశర్యాం కాసేపు మానంగా వుంది, “ఎముంది, ప్రభూ! ఒకచెంప వృద్ధాప్యం మీరు పదుతున్నది. దానికితోదు రాయాలన్న ఇచ్ఛ

రోజురోజుకూ నశించిపోతున్నది,” అన్నాడు క్లప్తంగా.

కనకేసేనుడు కొద్దిసేపు ఆలోచనా ముద్రలో వుండి, “మీ నూతనకావ్య పరనం వినకపోతే, నాకు లోకమే శుభ్యంగా, నిస్సారంగా తోస్తుంది, నరసింహశర్యా! నెలరోజుల్లో ఉగాది పండుగ వస్తున్నది గదా. ఆరోజుకు మీరు ఒక మహాత్ర కావ్యం రచించి, దాన్ని సభలో గానంచేసి సభను మీ కవితారసమాధు రిలో బిలలాడించాలి. ఇది నా అభిలాష!” అన్నాడు.

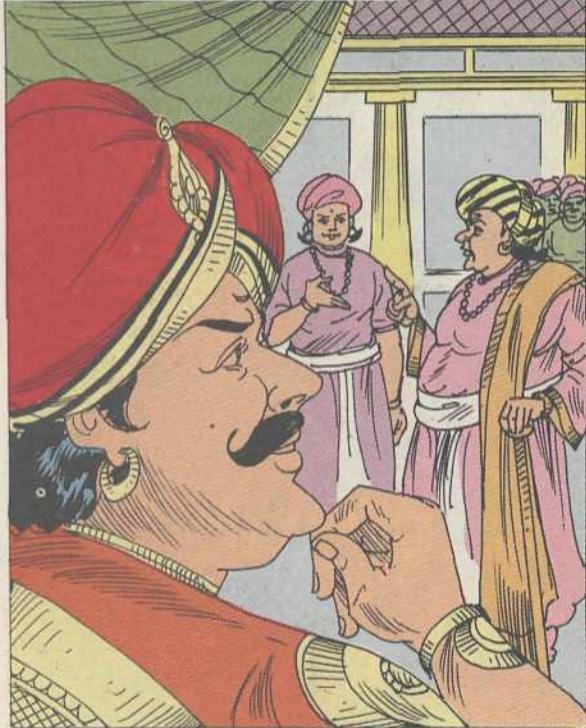
నరసింహశర్యాం ఒక నిట్టూర్పు విడిచి రాజుతో, “ప్రభూ, కోయిల వసంతమాసం లోనే కూస్తుంది. నెమలి వర్ష బుతువులోనే మేఘాలను చూసి నృత్యం చేస్తుంది. కమలం పగటివేళ సూర్యకాంతి ప్రసరించినప్పుడే వికిసిస్తుంది. కలువపువ్య రాత్రివేళ సుధా కరుది శితల కిరణాల స్ఫుర్కే విచ్చుకుం

టుంది. అలాగే, కవి మనస్సు స్పందించి నప్పుడే సహజసిద్ధమైన ఉత్తమ కవిత్వం ఆవిర్పివిష్టందని, నా నమ్మకం,” అన్నాడు.

ఇంతలో రాజీవకృష్ణ అనే యువకవి ఆసనం నుంచి లేచి నిలబడి, “ప్రభూ, నర సింహశర్మగారు చెప్పినట్టు కవికి ప్రేరణ, స్పందన అవసరమే కానీ, అవి లేకుండా కవితా స్ఫోష జరగడంటే నేను ఒప్పుకోను. కవిత్వాన్ని ఆవిష్కరించడానికి అనుమతిని వాతా వరణాన్ని, ప్రతికపీ తనకు తానే కల్పించుకో వాలని, నా అభిప్రాయం. తమ సౌమయితనా నికి, అనమర్థతకూ కవులుపెట్టుకునే ముద్దు పేర్లే స్పందన, ప్రేరణ. అయినా, మేఘస్సు ఎంతో వికసించిన మనలను - అంటే మానవులను పత్తులతోనూ, పుష్యులతోనూ పోల్చుకోవడం తగునా? అయినా ఏ పక్షి, ఏపుప్పం ఎంత శిక్షణించినా ఎన్నటికి కవిత్వం చెప్పి లేవు కదా?” అన్నాడు మందహసంచేసి.

రాజీవకృష్ణ మాటలు నరసింహశర్మపై ఈర్యాపెంచుకున్న తక్కున కవులకు పస్సిటి జల్లులాతోచింది. వాళ్ళు చిన్నగా చప్పట్లు చరిచి అతట్టి అభినందించారు.

అయితే, రాజీవకృష్ణ మాటలు నరసింహశర్మ మనస్సును భగ్గుమనిమండించాయి. కోపంతో, అవమానంతో ఆయన మొహం ఎర్రబడింది. ఆయన దిగ్గున తన ఆసనం మీద నుంచి లేచి, “రాజీవకృష్ణ, ఉబును పాకకు ఏదో ప్రణయకవిత్వం రాసుకునే నీలాంటి వాడికి, ఉత్తమకవిత్వం ఎలావుంటుందో తెలియదు. అత్యుత్తమ కవిత్వం కవి మెదడులోనుంచి కాదు, హృదయంలో నుంచి పుట్టాలి!” అన్నాడు అవేశంగా.

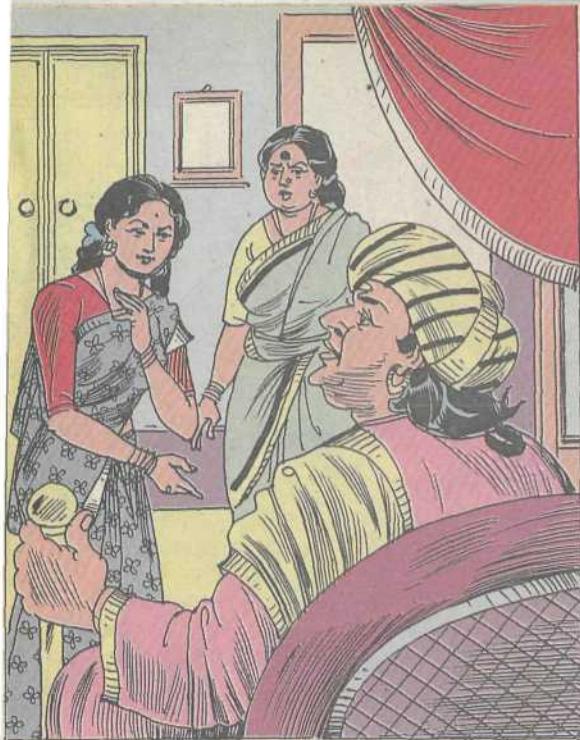
రాజీవకృష్ణనవ్యి, “అయితే కవిత్వంరాయ డానికి మెదడు లేకున్నా, హృదయం వుంటే చాలునన్నమాట!” అన్నాడు కొంటెగా.

తక్కున కవులు వ్యంగ్యంగా నవ్యి, కరతాళ ధ్వనులు చేశారు. రాజీవకృష్ణ మాటలకున్న కవుల ప్రవర్తన నరసింహశర్మను అమీతంగా బాధించింది. అయిన తీవ్రంగా రాజీవకృష్ణ కేసి చూస్తూ, “ఇంతకూ నువ్వునే దేమిటి? నెలరోజుల్లో అంటే ఉగాది నాటికి కావ్యరచన పూర్తి చేయడం సాధ్యమేనంటావు?” అన్నాడు.

“తప్పకుండా సాధ్యమే!” అన్నాడు రాజీవకృష్ణ చెరగని చిరునవ్వుతో.

“అయితే ఆకావ్యరచనఏదో నువ్వే చెయ్యి రాదా?” అన్నాడు నరసింహశర్మ.

అంతవరకూ ఇరువురి వాగ్యాదాన్ని ఆస క్రీవింటున్నమహారాజు కల్పించుకుని, “కవి

శేఖరులారా! నేను పెట్టిన గడువులోపల, మీరు ఎవరు ఉత్తమ కావ్యరచన చేస్తారో, వారికి నిండుకొలువులోకనకాభిషేకంచేయించి, ఒక రోజు నా అర్థసింహసనాన్నిచ్చి గారవిస్తాను,” అన్నాడు.

కవులిద్దరూ, “మహాప్రసాదం, ప్రభు!” అన్నారు వినయంగా.

ఆరోజు ఇంటికి వచ్చిన నరసింహశర్య ప్రసన్నంగా లేకపోవడం, భార్య శాంతసుందరి గ్రహించింది. ఆయన పరధానంగానే రాత్రి భోజనం చేసేందుకు కూర్చున్నాడు. రాజువు కృష్ణ హాళనాపూర్వకమైన మాటలే, ఆయన చెపుల్లో మార్కోగసాగాయి. శాంతసుందరి, భర్త పక్కన కూర్చుని విననకర్తతో విసురుతూ, “మీరేడో వ్యాకులతతో పున్నట్టున్నారు. సభలో రాజుగారు ఏమైనా అన్నారా?” అని అడిగింది.

ఆసమయంలో పక్కింటి నుంచి తిరిగి వస్తున్న నరసింహశర్యకు మార్కెమాధవి, తల్లి మాటలు విని ఘక్కమని నవ్వి, “నాన్న గారినిమందలించే దైర్యం మహారాజు కెక్కడి దమ్మా? రాజుగారి సభలో నాన్నగారు చెప్పిందే కవిత్వం, రాసిందే కావ్యం. కదు, నాన్న?” అన్నది గారాలపోతూ.

ఆయన పైదిబోమ్మలా మెరిసిపోతున్న తన కుమార్తెకిని లాలనగా చూస్తూ, “నువ్వు న్నది నిజమే, తల్లి. ఈ రోజు రాజువక్కష్ట అనే కుర్రకవి నాతో కావ్యరచనకు పోటీపడ్డాడు,” అంటూ, ఆరోజు జరిగినదంతా వివరించాడు.

రాజువక్కష్ట ప్రసక్తి రాగానే మాధవి ముఖం ప్రసన్నమైంది. తండ్రివెంట రాజనభకు వెళ్లిన సందర్భాల్లో, ఆమె ఒకటి రెండుసార్లు అతడి ఆసుకవిత్వం విని పరవళించి పోయింది. అతడి స్నురగ్రూపం ఆమెను అమితంగా ఆకర్షించింది. అయితే, తన తండ్రిలాంటి మేధావితో, ఆయువకవి పోటీపడడం ఆమెకు చిరుకోపం తెప్పించింది. ఇప్పుడు మాధవి నిర్దక్షంగానవ్వి, “మీతో ఆరాజువక్కష్ట పోటీకి దిగడం, కొండతో పాట్టేలు దీకొన్నట్టుంది, నాన్నా!” అన్నది.

నరసింహశర్య గంభీరంగా తలపంకించాడు. ఆయన భోజనం ముగించి, తాటాకుల బొత్తి, గంటంతీసుకుని కావ్యరచనకు శ్రీకారం చుట్టాడు. ‘జీవనవలయం’ అనివేరు పెట్టాడు. మానవజీవతంలోని వివిధ దశల్ని ప్రకృతితో పోల్చుతూ, ఆయన కావ్యరచన సాగింది. ఉదయాన్ని బాల్యంగాను, మధ్యాహ్నాన్ని యవ్వనంగాను, సాయంత్రాన్ని వృథావ్యం గాను ఆయన అద్భుతంగా చిత్రికరించాడు.

మొత్తానికి రేయింబవళ్ళు శ్రమించి అను
కున్న గదువుకు కావ్యాన్ని పూర్తిచేయగలిగాడు.
అయినకు ఎనలేని తృప్తి కలిగింది.

తర్వాత భార్యను, కుమారై మాధవిని
వెంటబెట్టుకుని, ఉగాదిరోజు ఉదయం నర
సింహశర్య రాజనభకు చేరుకున్నాడు.
అప్పటికే రాజవక్షష్ట, తక్కున కవిపండితులు,
కొంతమంది పురప్రముఖులు సభలో ఆశిను
లైపున్నారు. రాజవక్షష్ట, మాధవి వైపు చూసి
మందహసం చేశాడు. మాధవి కూడా రాజీవ
కృష్ణను కన్నులతోనే కుశలప్రశ్నలు వేసి
ముసిముసిగా నవ్వింది.

ఇంతలో మహారాజు సభాప్రవేశం చేయ
దంతో, అంతా తమతమ స్థానాల నుంచి
వినయంగా లేచి నిలబడ్డారు. మహారాజు
సభను ఒకసారి కలయజ్ఞాని, “ఈరోజు
ఉగాది పర్వదినంగా! ఇప్పుడు నరసింహ
శర్య, రాజీవకృష్ణలు నూతన వత్సరానికి
స్వాగతం పలుకుతూ, తమ కావ్యపరణంతో
మనలను అలరిస్తారు,” అని ముగించాడు.

నరసింహశర్య ఒకసారి గొంతు సవరించు
కుని, కావ్యాన్ని మధురంగా గానం చెయ్య
సాగాడు. అయిన ఒకొక్క పద్మాన్ని భావ
యుక్తంగావిరిచి చదువుతూంటే మహారాజుతో
పాటు కవిపండితులు, పురప్రముఖులుఅంతా
మంత్రముఘ్రలయ్యారు. కావ్యగానం పూర్తి
కాగానే సభాప్రాంగణం కరతాళ ధ్వనులతో
మారుచొంది.

తర్వాత రాజీవకృష్ట వంతు వచ్చింది.
అతడు సంచిలోంచి తాళపత్రాలబొత్తిని తీసి,
మహారాజును సమీపించి అయిన కందిం
చాడు. అయిన ఆపత్రాలను పరిశీలించిచూసి,

అందులో ఒక్క అక్కరం కూడా కనిపెంచక
పోవడంతో, రాజీవకృష్ట కేసి చూసి, “ఇదేనా
నువ్వు రచించిన మహాకావ్యం?” అన్నాడు
కశ్చైత్రచేసి.

రాజీవకృష్ట నోరు మెదపకుండా చిరు
నవ్వుతో నిలబడ్డాడు. అది చూసి మహారాజు
అలోచనామగ్నుడయ్యాడు. కాసేపటిక ఆయ
నలో ఒక ఊహ తణుకుమ్మన్నది. వెంటనే
రాజీవకృష్టకేసి ఆశ్చయంగా చూస్తూ, “మొత్తం
మీద నరసింహశర్యచేత ఒక మహిమన్నత
కావ్యాన్ని సృష్టింప చేసిన ఘనత, నీదేనయ్యా,”
అన్నాడు.

పక్కనేపున్న మంత్రిధరమతికల్పించుకుని,
“ప్రభూ! రాజీవకృష్ట, నరసింహశర్యచేత ఉత్తమ
కావ్యాన్ని ఎలా రాయించగలిగాడో నాకు అర్థం
కాకుండా పుంది,” అన్నాడు ఆశ్చర్యపోతూ.

మహారాజు మందహసం చేసి, “రాజీవ కృష్ణకు, తనకవితాపాటవం ఏపాటిదోతెలును. అయినా నరసింహశర్యులాంటి ఉద్దంధుడితో పోటీవద్దాడు. ఎందుకని? నరసింహశర్యులోని కవితా నరస్వతిని మేల్కుల్గాలని! ఎప్పుడైతే ఆఫోనంలోతనకు పోటి ఏర్పడిందో, అప్పుడు నరసింహశర్యులోని కవితాసముద్రంకెరటాలై పొంగి మనలనురసవాహానిలో ముంచెత్తింది,” అన్నాడు.

ఆ వెంటనే నరసింహశర్యు, రాజీవకృష్ణను నమీపించి, “రాజీవకృష్ణ, నిన్ను అప్పార్థం చేసు కున్నందుకు విచారిస్తున్నాను,” అన్నాడు.

“మీచేత ఉత్తమకావ్యం రాయింపచేయాలనే నదాశయింతో, సభలో మిమ్మల్ని పరుషంగా మాట్లాడాను. ఇప్పుడు సభాముఖంగా క్రమాపణ చెప్పుకుంటున్నాను,” అన్నాడు రాజీవకృష్ణ వినయంగా.

తర్వాత నరసింహశర్యుకు అత్యంత వైభవంగా కనకాధిషేకం జరిగింది. మహారాజు ఆయనకు తన అర్థసింహసనాన్నిచ్చి గౌరవించాడు.

రాజీవకృష్ణ మాధవిల ఓరచూరులు, దోరనవ్యలు పనిగట్టిన మహారాజు, “నరసింహ-

శర్యు, ఈ శుభసమయంలో మరొక శుభకార్యానికి నిర్దయం తీసుకుంటే బావుంటుందని, నా అభిప్రాయం,” అన్నాడు

“అదేమిటో శాలవివ్యండి,” అన్నాడు నరసింహశర్యు.

“రాజీవకృష్ణను మీ అభ్యాసి చేసుకుంటే, మీకుకవితారచనలో చేదొడువాదోడుగా పుంటూ కావలసినంత ప్రేరణ అందిస్తాడు. కదా!” అన్నాడు మహారాజు గుంభనంగా నవ్యతూ.

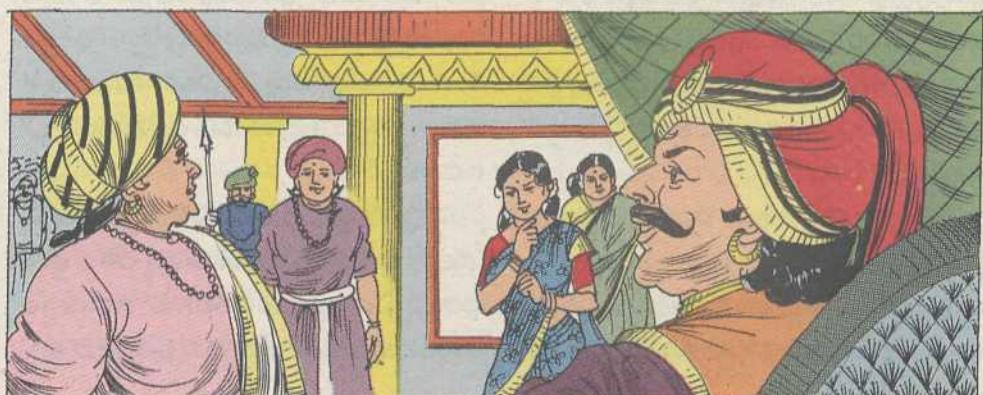
“రాజీవకృష్ణను వివాహమాడడం నీకు ఇష్టమేనా, తల్లి?” అని అడిగాడు కుమార్తెను నరసింహశర్యు.

“అంతా మీజప్పం, నాన్నా!” అన్నదిమాధవి ముసిముసిగా నవ్యి.

అప్పుడు నరసింహశర్యు, రాజీవకృష్ణ కేసి చూస్తూ “ఏమయ్యా, మరి నీమాటేమిటి?” అని ప్రశ్నించాడు.

“తల్లి దంట్రులులేనిఅనాధను. ఒక సాధారణ కవినికోరి ఇంతటి భాగ్యం వరస్తుంటే, కాదంటానా!” అన్నాడు రాజీవకృష్ణ హర్షాతీరే కంతో.

కాబియే వధూవరులను కవివండితుల సభ కరతాళధ్వనులతో అభినందించింది.

శ్రీలక్ష్మణ ప్రశ్నలు

ఒకనొక సుల్తాను, హన్సేన్ అనే మిత్రుడితో కలిసి అడవి మార్గం గుండా వెళుతున్నాడు. వాళ్ళముందు కొంతదూరంలో మరొక మనిషి నడుస్తున్నాడు.

సుల్తాను మిత్రుడితో, “హన్సేన్! అదిగో, ఆ వెళుతున్న మనిషిని గురించిన వివరాలే వైనాచెప్పగలవా?” అని అదిగాడు ఉత్సాహంగా.

హన్సేన్ వెళుతున్న బాటసారిని కొంత సేపు పరిశీలనగా చూసి, “ప్రభూ! అతడొక వద్దంగి అయివుంటాడు!” అన్నాడు.

“మరి, అతడి పేరే మిలో చెప్పగలవా?” అని అదిగాడు సుల్తాను.

“బహుశా అతనిపేరు కూడా హన్సేన్ అయి వుండవచ్చు, ప్రభూ!” అన్నాడు మిత్రుడు.

“అంటే, లోగడ ఆ మనిషి నీకు తెలుసు నన్నమాట! అంతేనా?” అన్నాడు సుల్తాను.

“లేదు ప్రభూ! అతన్ని నేనిప్పుడే చూస్తున్నాను!” అన్నాడు మిత్రుడు.

“మరి, అతని పేరెలా చెప్పగలిగావు?” అని అదిగాడు సుల్తాను ఆశ్చర్యంతో.

“తమరు నన్ను పేరుపెట్టి పిలిచినప్పుడు, ఆ బాటసారి ఇటుకేసి తలతిప్పి చూడడం నేను గమనించాను. అందువల్ల అతనిపేరు కూడా నా పేరే అయివుంటుందని ఊహించాను,” అన్నాడు మిత్రుడు.

“శభాషి! నీ సమాధానం యుక్తియుక్తంగానే ఉన్నది. మరి, అతడు వద్దంగి అని ఎలా చెప్ప గలిగావు?” అని అదిగాడు సుల్తాను.

“ప్రభూ! అతడు నడుస్తూన్నప్పుడు పశ్చాత్ పుష్టులూ నిండిన చెట్లకేసి చూడకుండా, బోధలు లావుగా ఉన్న ఎత్తుయిన చెట్లకేసి అంటే, కలపకు పనికిపచ్చే చెట్లకేసి మాత్రమే చూస్తూ వెళ్ళడం గమనించాను. అందువల్ల అతడి వృత్తి వద్దంగం అయివుంటుందని ఊహించాను!” అని సమాధానమిచ్చాడు మిత్రుడు.

“ఆహ! చాలాగొప్ప పరిశీలన! నువ్వుమహా మేధావివి. నీమేధాసంపత్తినీ, పరిశీలనాశక్తినీ పర్మక్కించడానికి మరొక ప్రశ్న! ఆ వెటుతూను వ్యక్తికోంతనేపటీకి ముందు ఏం భుజించాడో చెప్పగలవా?” అని అడిగాడు సుల్తాను.

బాటసారిని కొంతనేపు పరిశీలనగా చూసిన తరవాతమిత్రుడు, “కొంతనేపటి క్రితం అతడు తేనెగాని, మరేదో తియ్యటి ఫలహాన్నిగాని భుజించి ఉంటాడు ప్రభూ!” అన్నాడు.

“అలాగా! ఆ విషయం అతన్నే అడు గుదాం!” అంటూ సుల్తాను చప్పట్లు చరిచి బాటసారిని దగ్గరికి పిలిచాడు. అతడు సమీ పించగానే సుల్తాను తన మిత్రుణ్ణి చూపి, “జతడిని నువ్వుఎరుగుదువా?” అనిఅడిగాడు.

“ఎరగను,” అన్నాడు బాటసారి.

“మిత్రమా! ఇప్పుడు నేను మాడు ప్రశ్నల డుగుతాను. దాపరికంలేకుండా సమాధానాలు చెప్పగలవా?” అని అడిగాడు సుల్తాను.

“చిత్తం, అలాగే చెబుతాను,” అన్నాడు బాటసారి.

“నీ పేరేమిటి? నీ మృత్తి ఏమిటి? కొంత నేపు క్రితం నువ్వేం భుజించావు?” అనిఅడి గాడు సుల్తాను.

“నా పేరు హుస్సేన్; నేనొక వద్రంగిని; అరగంట క్రితం స్వచ్ఛమైన తేనె తాగాను,” అన్నాడు బాటసారి.

“సీ సమాధానాలకు చాలా సంతోషిం చాను,” అంటూ సుల్తాను తన చేతికున్న బంగారుకడియం తీసి బాటసారికి అందిం చాడు.

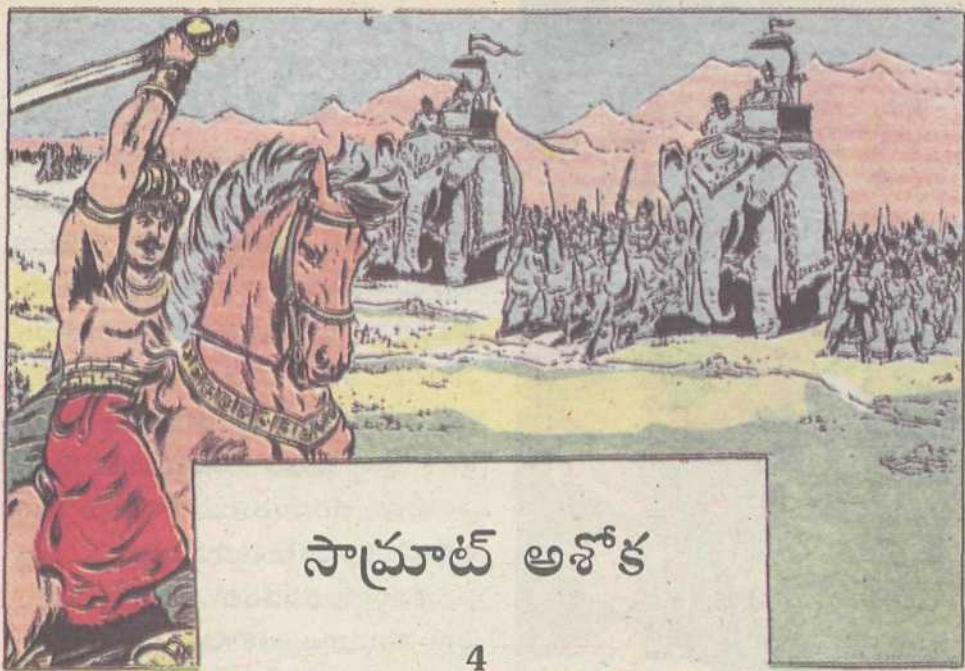
బాటసారి దానిని తీసుకుని పరమానం దంగా అక్కడి నుంచి వెళ్ళిపోయాడు.

ఆ తరవాత సుల్తాను మిత్రుడికేసి తిరిగి, “అతడు తేనె తాగాడని ఎలా గ్రహించావు?” అని అడిగాడు అశ్వర్యంగా.

“అతడు మాటిమాటికి పెదవులను చేత్తో తుడుచుకోవడం, నోటి దగ్గరికి వాలుతూను తేనెటీగలను చేత్తో తరుముతూ ఉండడం చూశాను; కాబట్టి ఏదో తీపి పదార్థం తిని ఉంటాడని ఊహించాను. ఈప్రాంతంలో తేనె పుష్పలంగా లభించడంవల్ల అతడు తేనెతాగి ఉంటాడని గ్రహించాను!” అన్నాడు హుస్సేన్.

“మిత్రమా! నీ పరిశీలనాశక్తి అద్భుతం! నీ మేధాసంపత్తి మహాద్యుతం!” అంటూ సుల్తాను మిత్రుణ్ణి ఆనందంతో కొగిలించు కున్నాడు.

సామూట్ అశోక

4

పృథుడైన బిందుసార మహారాజు అనారోగ్యానికిలోనయ్యాడు. గ్రీకుల ప్రోద్ధులంతో తక్కశిలలో తిరుగుబాటు ఆరంభమైనట్టు రాజుకు వార్త అందింది. ప్రధానమంత్రి సలహామేరకు రాజు తన ఆరుగురు కుమారులను పెలిపించి, తక్కశిల తిరుగుబాటును అణచడానికి వెళ్ళి సైన్యానికి నాయకత్వం వహించడానికి ఎవరు సిద్ధంగా ఉన్నారు - అని అడిగాడు. తండ్రి ఆజ్ఞను పాటించడానికి అశోకుడు ముందుకుపచ్చాడు.

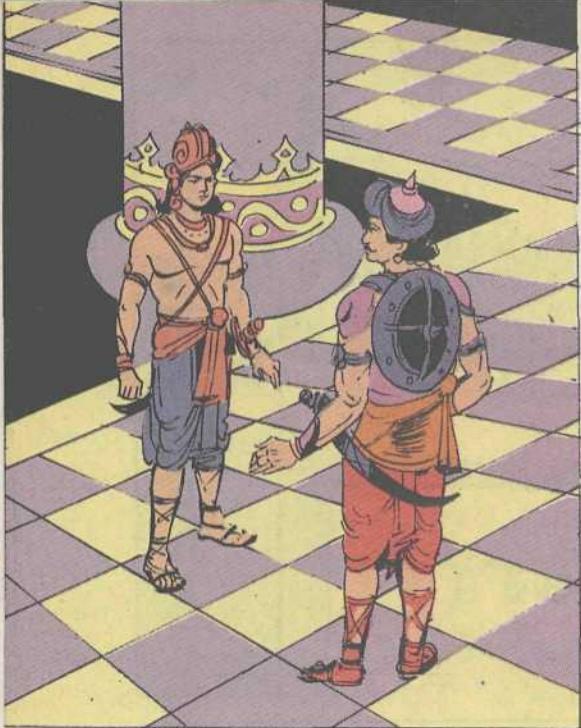
- తరవాత]

ఆరోజు సాయంకాలం యువరాజు అశోకుడు, తమ సేనాధిపతిని చూడడానికి వెళ్ళాడు. అప్పటికే సేనాధిపతికి, ప్రధాన మంత్రి ద్వారా తక్కశిల తిరుగుబాటు గురించి తెలియడంతో, ఆయన సైన్యాన్ని సమాయత్తం చేసేపనిలో నిమగ్నుడై ఉన్నాడు. ఆయన అశోకుట్టి చూడగానే నమస్కరించి, “యువరాజా! నేనూ మీతోపాటు తక్కశిలకు వస్తాను,” అన్నాడు.

“మీ అభిమానానికి సంతోషం. అయినా, రాజుగారు అనారోగ్యంతో ఉన్నప్పుడు, తమరు రాజధానిలోనే ఉండడం అవసరం కదా! కాబట్టి మీరు ఇక్కడేవుండి, విశ్వాసపాత్రులైన ఇద్దరు సేనానాయకులను నాతో పంపండి. అదే చాలు,” అన్నాడు అశోకుడు.

“మీరన్నది నిజమే. ఇటువంటి పరిస్థితిలో రాజధానిలో మహారాజుగారి పక్కన నేను ఉండడం మంచిదే. మీ నిర్ణయం

‘చండమామ’

అభినందనీయం. మన సైన్యంలోని ఉత్తమ దళాలనూ, సమర్థవంతులైన దళపతులనూ మీ వెంట పంపుతాను. అందుకు కావలసిన ఏర్పాటు అప్పుడే ప్రారంభించాను,” అన్నాడు సేనాధిపతి.

“చాలా సంతోషం,” అంటూ అశోకుడు అక్కడినుంచి బయలుదేరాడు.

అప్పటికప్పుడే సైనిక సన్నాహాలు ఆరంభ మయ్యాయి. రాజు భవనం ఎదుటవున్న విశాలమైన మైదానంలో ఏనుగులూ, గుర్రాలూ బారులుతీరి నిలిచాయి. సైనికులు ఆయుధాలనూ, అవసరమైన ఇతర పరిక రాలనూ సిద్ధం చేసుకోవడంలో లీనమైపోయారు.

ఈ ఏర్పాటున్నటినీ చూసేసరికి రాజుగారి జ్యేష్ఠకుమారుడైన సుశేషుడికి అసూయ

వుట్టుకొచ్చింది. అతడు రహస్యంగా సేనాధిపతి దగ్గరికి వెళ్ళి, “ఎక్కడో జరిగే చిన్న అలజడిని అణచడానికి మరేదో మహాయుద్ధానికి వెశుతున్నట్టు ఇంత హంగామా, ఇన్ని ఏర్పాటు అవసరమా?” అని అడిగాడు.

ఆ ప్రశ్నకు ఒక్క క్షణం నివ్వేరపోయిన సేనాధిపతి, “యువరాజా! శత్రువుల బలాన్ని తక్కువగా అంచనావేయడం ఏమాత్రం మంచిది కాదు. చిన్న పామునైనా పెద్ద కర్రతో కొట్టాలి. అయినా, ఈ తిరుగుబాటుకు వెనక వున్న గ్రీకులు యుక్తిపరులు, వివేక వంతులు, ధనవంతులు. స్థానికులు మన లను ఎదిరించగల శక్తిసామర్థ్యాలను వాళ్ళు సమకూర్చగలరనడంలో సందేహం లేదు. పైగా యువరాజు అశోకుడు ప్రప్రథమంగా సైన్యానికి నాయకత్వం పహించి వెశుతు న్నాడు. ఆయన విజయానికి కావలసిన సకల సదుపాయాలూ చేయవలసిన బాధ్యత నా మీద ఉన్నది. ఇది రాజకుటుంబ గౌరవానికి సంబంధించిన విషయం కదా!” అన్నాడు.

“ఎవరి గౌరవం గురించి నువ్వు మాట్లాడు తున్నావు? మగధసాప్రాజ్ఞానికి కాబోయే మహారాజు అశోకుడి గౌరవం గురించేనా?” అన్నాడు సుశేషుడు వెటుకారంగా.

“ఈ రాజ్యానికి కాబోయే రాజు తమరనీ, అశోకుడు కాదనీ విన్నాను. తక్కశిల కేసి తమరే సైన్యాన్ని నడిపి ఉండవచ్చు. తమకు కాబోయే రాజు మొదటివిజయాన్ని చేపట్టి రావడం చూసి మగధ ప్రజలు అనందించి ఉండేవారు. మీరు ప్రజాభిమాన్ని, గౌరవాన్ని చూరగొనడానికి అది ఉపకరించి ఉండేది.

గొప్ప అవకాశాన్ని జారవిడుచుకున్నారు!”

అన్నాడు సేనాధిపతి వినయంగా.

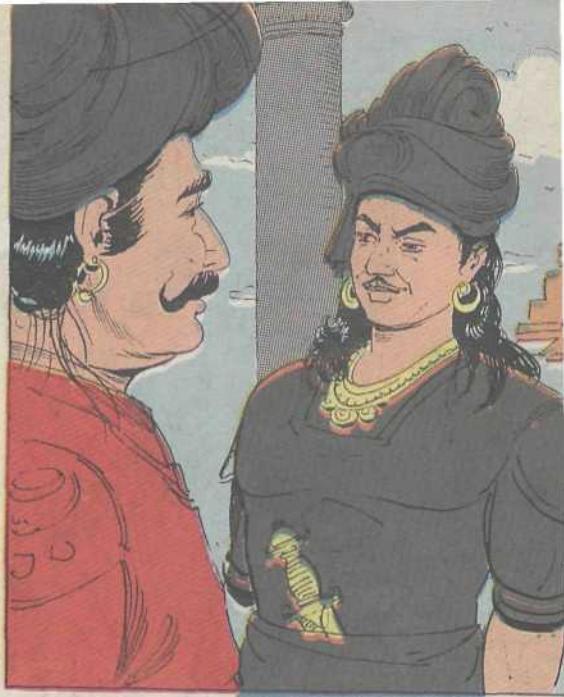
“సేనాధిపతి! నువ్వు నా వెంట ఉండే నేను జయప్రదంగా తిరిగిరాగలను!” అన్నాడు సుశేషుడు కంఠస్వరాన్ని కొడ్దిగా తగ్గించి.

“యువరాజా! తమరు చెబుతున్నదేమిటో నాకు అర్థం కావడం లేదు,” అన్నాడు సేనాధిపతి.

“సేనాధిపతి! మాతండ్రి అనంతరం మగధ రాజ్య సింహసనాన్ని అధిష్టించబోయేది నేను అన్న సంగతి నీకు తెలుసు. కాబోయే రాజు, వైన నేను, ప్రజలముందు గౌరవంగా కనిపించడానికి స్వాకర్షించవలసిన బాధ్యత సేనాధిపతిగా నీకున్నది కదా?” అన్నాడు సుశేషుడు.

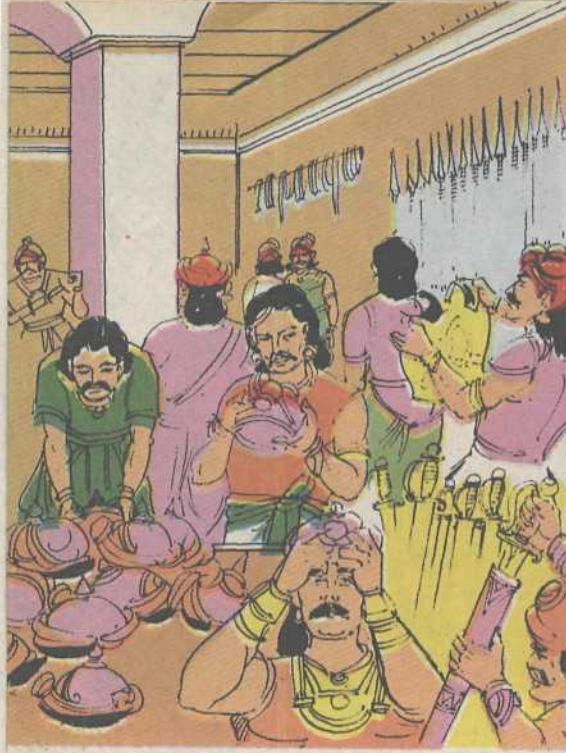
“తమరు చెబుతున్నదేమిటో నాకు ఇంకా అంతుచిక్కడం లేదు యువరాజా! అయినా, తక్షశిలకేసి పైన్యాన్ని నడిపించే బాధ్యతను తమరెందుకు స్వీకరించవలేదు?” అని అడి గాడు సేనాధిపతి.

“ఇప్పటికీ మించిపోయిందేమీ లేదు. నేనే పైన్యానికి నాయకత్వం వహించి నడిపి స్తోను. అందుకు నీ సాయం కావాలి. నేను చెప్పినట్టు చేశావంటే, నేను రాజునయ్యాక నువ్వు కోరిన కోరిక తీరుస్తాను. అందుకు నువ్వు చేయవలసిందల్లా ఒక్కటే. ఈ సైనిక చర్యలో అశోకుడు పరాజయం పాలవ్వాలి. ఆ తరవాత నేను పైన్యానికి నాయకత్వం వహించి తక్షశిలకు వెళ్లి నీ సాయంతో లక్ష్మం సాధించి, జయప్రదంగా రాజధానికి తిరిగి రాగలను. దాంతో ఆ పరిచారిక పుత్రుడైన అశోకుడి గర్వం అణగారి పోతుంది. అందుకు సువ్విప్పుడు బలహీనమైన సైనిక

దళాలను అశోకుడి వెంట పంపాలి. అతడి వెంట నువ్వు వెళ్ళుకూడదు. ఇద్దరు పనికిరాని దళపతులు వెళ్లాలి. మన పథకం ఘలించ దానికి ఇదొక్కటి చాలు. ఈ విషయంలో నిన్న నేను నమ్ముతున్నాను. ఇది మన ఇద్దరి మధ్య రహస్యంగా ఉండిపోవాలి. తెలిసిందా?” అన్నాడు సుశేషుడు.

“సేనాధిపతికి దిగ్రాంతితో నోట మాట రాలేదు. నిశ్శేష్పుడయ్యాడు. కాని దానిని గ్రహించని సుశేషుడు, “నువ్వు ఈ పని చేశావంటే దానికి తగిన బహుమతిని ఇస్తాను. మన రాజ్యంలో మునుముందు నీకు లేని అధికారం అంటూ ఉండదు. మహారాజుకు తరవాత, అంటే నాకు తరవాత నీకే అన్ని ఉన్నత అధికారాలూ ఉంటాయి! ఎమంటావు?” అన్నాడు.

“యువరాజ! తమరు నా రాజభక్తినీ, నిజాయతీనీ పరీక్షించడానికి ఇలా మాట్లాడు తున్నారనుకుంటాను!” అన్నాడు సేనాధిపతి.

“అదెంకాదు. అశోకుడి గర్వం అణచాలి. అదే నా ఆశయం. నేను చెప్పింది అక్కరాలా నిజం. అణుమాత్రం సంచేహం లేదు,” అన్నాడు సుశేషుడు దృఢంగా.

“అలాగా! అయితే వినండి— మీ కోరిక నాకుదిగ్వాంతిని కలిగిస్తున్నది. రాజుద్రోహనికి, వెన్నపోటుకూ నేనెన్నదూ పాల్పడను!” అన్నాడు సేనాధిపతి.

సుశేషుడు ముఖం చిన్నబుచ్చుకుని, “అంటే, నా ఆజ్ఞను పాటించనంటున్నావు. అంతేనా?” అని గద్దించాడు.

“ముమ్మాటికి పాటించను!” అన్నాడు సేనాధిపతి.

‘అలాగా! అయితే వేరొక సేనాధిపతిని నిర్ణయించక తప్పదు!’ అన్నాడు సుశేషుడు.

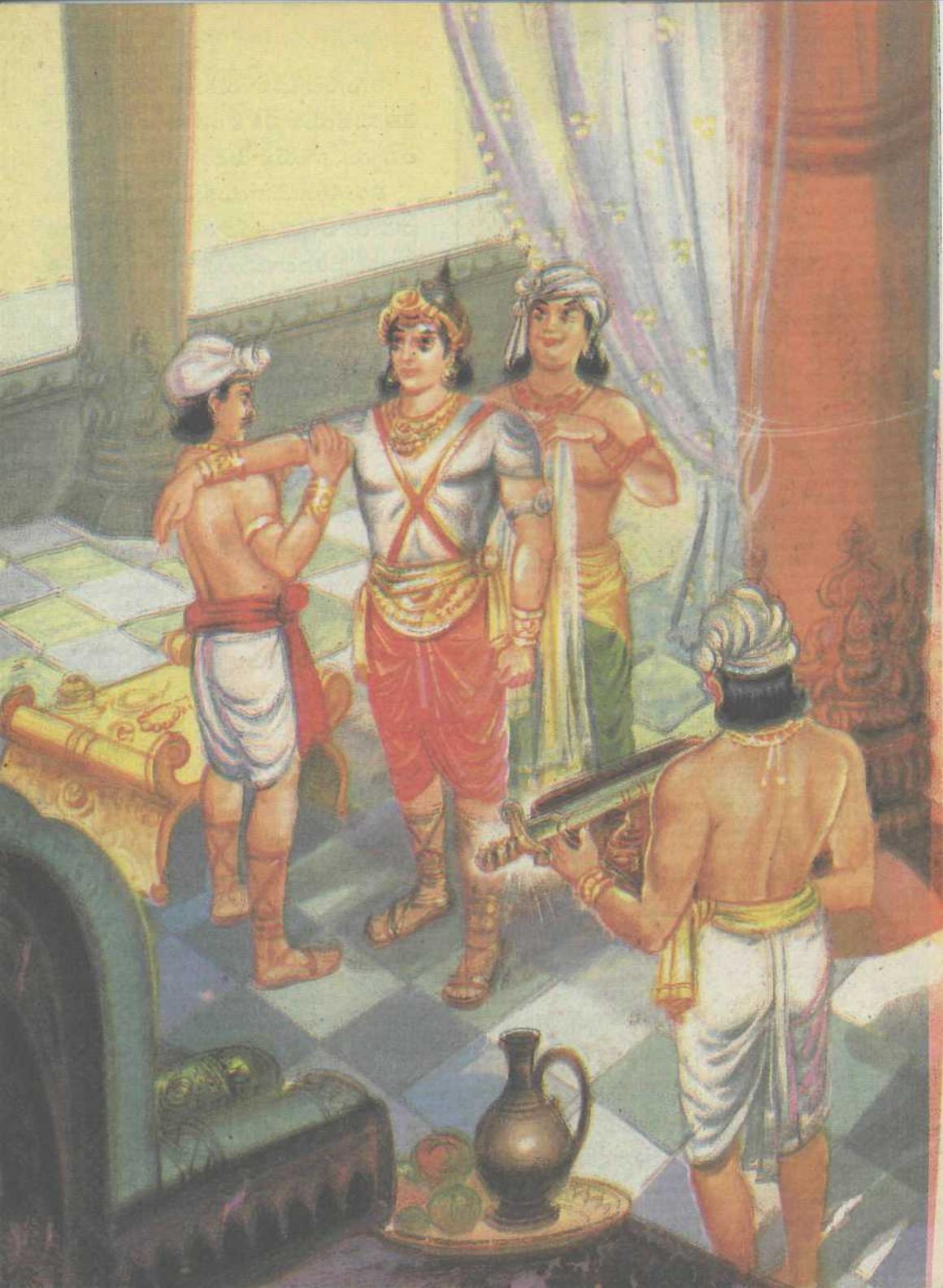
“అది తమరు మహారాజు అయ్యాక అలోచించవలసినవిషయం. అయినా, రాజు కుటుంబంలోనే ఇటువంటి కుటులు బయలు దేరితే రాజుసింహసనం ఎంతకాలం నిలుస్తుంది! యువరాజ, దయచేసి నా సలహా...” అని ఇంకేదో చెప్పబోయాడు సేనాధిపతి.

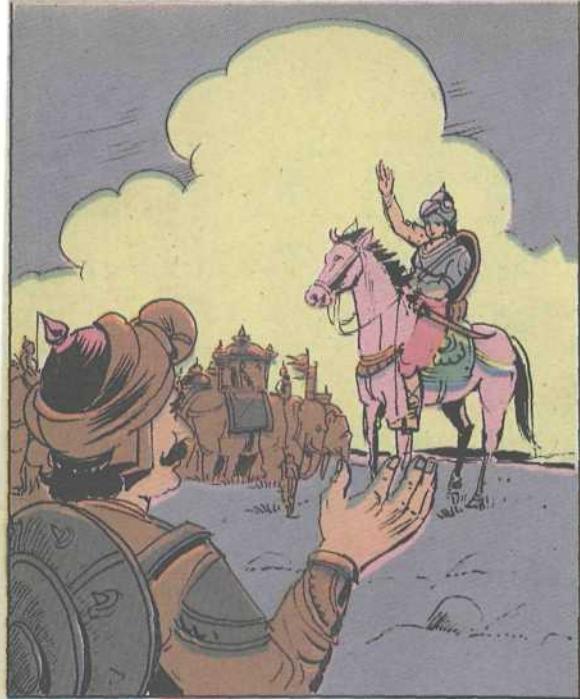
“నీ సలహా నాకవసరం లేదు. నీ దగ్గరే ఉంచుకో,” అంటూ సుశేషుడు అక్కడి నుంచి ఆగ్రహంతో వెళ్లిపోయాడు.

సుశేషుడి దురాలోచనకు బాధపడిన సేనాధిపతి, ఆ తరవాత కర్తవ్య నిర్వహణకు శ్వాసుకుని, తన ప్రత్యక్ష పర్యవేక్షణలోనే సైనికదళాలను సిద్ధం చేశాడు.

మరునాదు తెల్లువారక ముందే అశోకుడు సైనికదళాలతో తక్కిలకు బయలులేరాడు. అశోకుడి వెంట కొంతదూరం వచ్చిన సేనాధిపతి, “యువరాజ! మీ ప్రయత్నం జయప్రదం కావాలని కాంక్షిస్తున్నాను. దానిని మీరు సునాయాసంగా సాధించగలరన్న నమ్మకం నాకున్నది. మరొక ముఖ్యవిషయం; మీకు అంగరక్షకులుగా పన్చిందుమంది సైనిక యోధులను నియమించి ఉన్నాను. అయినా మీ రక్షణ విషయంలో మీరు జాగ్రత్తగా ఉండాలి. జయప్రదంగా తిరిగి వచ్చాక, మీకు మరికొన్ని విషయాలు చెబుతాను,” అని చెప్పి పీడ్చేలు పలికాడు.

ఆరోజు సాయంకాలం బాగాపొద్దుపోయాక అశోకుడి సేనలు తక్కిల నగర పొలిమేరను చేరాయి. అక్కడున్న ఒకకొండ పాదతలంలో సైనికులు గుడారాలు వేసుకుని శిథిరం

ఏర్పరచుకున్నారు. మరునాడు తెల్ల వారగానే అశోకుడు, తిరుగుబాటుదారులకు సందేశాన్నిచ్చి రాయబారులు కొందరిని తక్కళిల నగరానికి పంపాడు.

అప్పటికే తిరుగుబాటుదారులు మగధ రాజుప్రతినిధులను నగరం నుంచి తరిమి కొట్టారు. మరికొందరిని చంపివేశారు. ఇప్పుడు తక్కళిల పూర్తిగా తిరుగుబాటుదారుల అధినంలో ఉన్నది.

రాయబారులు తిరుగుబాటుదారులను కలుసుకుని, “మహారాజుగారు, అస్వాఫుతగా ఉన్నారు. ఈ కాలఘుట్టంలో సమస్య ఎటు వంటిదైనా సరే, దానికి శాంతియుత పరిష్కారాన్నే కోరుకుంటున్నారు. మీ కోరికలేవో తెలియజేస్తే, రాజుగారు వాటిని పరిశిలిస్తారు!” అని తెలియజేశారు.

తిరుగుబాటునాయకులు తమ కోరికలు తెలియజేయడానికి కొంత కాలవ్యవధి కావాలన్నారు. రాయబారులు సరేనన్నారు.

తిరుగుబాటునాయకుల వద్దకు రాయబారులు వెళ్లిన తరవాత, అశోకుడి అనతి ప్రకారం వందలాదిమంది సైనికులు యాత్రికులుగా, వ్యాపారులుగా, బిక్షగాళ్ళుగా వేషాలు వేసుకుని గుట్టుచప్పుడు కాకుండా నగరంలో ప్రవేశించి తిరుగుబాటుదారుల చర్యలను గమనించసాగారు.

ప్రతిరోజూ పొద్దుగూకిన తరవాత తిరుగుబాటుదారులు, తమ గ్రీకుపోషకులను ఒక భవనంలో కలుసుకుని సంప్రతింపులు జరుపడం వారు ఏర్పాటుచేసుకున్న వద్దతి. ఆ వద్దతి ప్రకారం ఆనాటి రాత్రి కూడా వాళ్ళు అదే భవనంలోచేరి రహస్యంగా పథకాలు ఆలోచించే విషయం అశోకుడికి తెలియవచ్చింది. ఆయన సలహా ప్రకారం మారువేషాలలో ఉన్న సైనికులు ఆ భవనాన్ని చుట్టుముట్టారు. ఆ తరవాత నగరానికి వెలుపల ఉన్న మగధసేనలు ఉపైనలా నగరంమీదికి విరుచుకుపడ్డాయి.

తిరుగుబాటుదారులూ, వారి గ్రీకుమితులూ తాము, ఆలోచనలు జరుపుతూన్న భవనం నుంచి బయట పడడానికి ఎంత ప్రయత్నించినప్పటికీ వెలుపలికి రాలేకపోయారు. కొంతసేపు పోరాదిన తరవాత వాళ్ళందరూ అశోకుడి సేనలకు లొంగిపోయారు!

తిరుగుబాటుదారులకు కొంత సైన్యం ఉన్నది. కాని వారికి సరైన శిక్షణ లేదు; పోరాట వ్యాపాలు తెలియవు. శత్రువులను దెబ్బతియడానికి గానీ, తమను రక్కించు

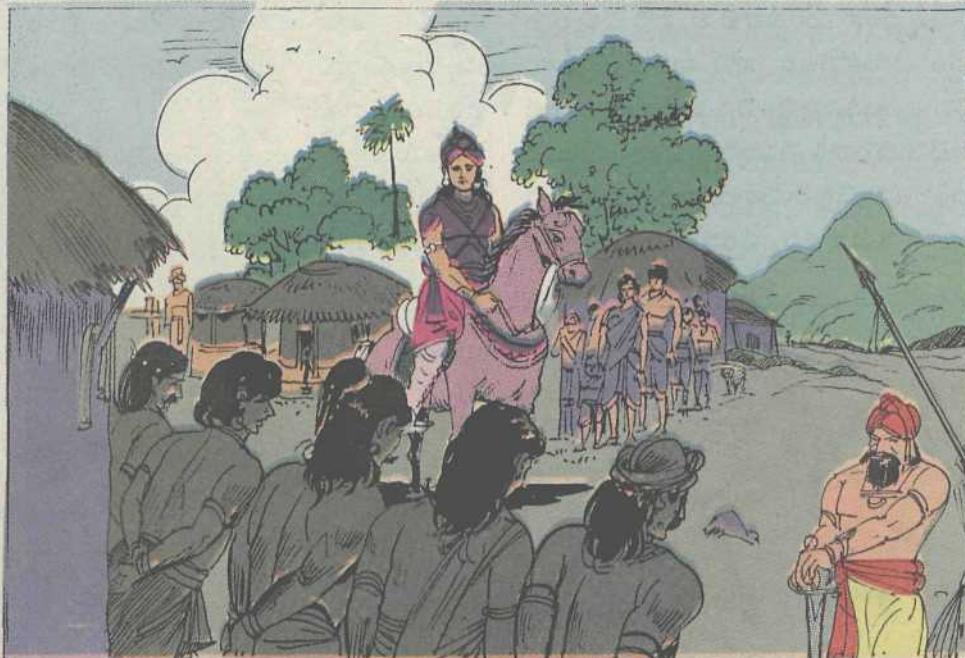
కోవదానికి గానీ వారికి తగిన శిక్షణలేదు. వాళ్ళు అశోకుడి సేనలతో నగరంలో అక్కడ క్కడ పోరాదారు. కానీ ఆ సేనల ధాటికి తట్టుకోలేక కొందరు పారిపోయారు. మరి కొందరు ప్రాణాలు కోల్పోయారు.

తెల్లపారేసరికి తిరుగుబాటుదారుల ప్రయ త్వాలన్నీ విఫలమై నగరం మళ్ళీ అశోకుడి సేనల హస్తగతమయింది. బందీలుగా దొరి కినతిరుగుబాటుదారుల నాయకులనూ, వాళ్ళ మిత్రులనూ పెడరెక్కలు విరిచికట్టి నగర మధ్యానికి నడిపించారు. నగరమధ్యంలో ఎత్తుగా, సమతలంగా బ్రహ్మండమైన రచ్చ బండ ఒకటి ఉన్నది. శ్రూదీలందరినీ దాని మీదికి నడిపించారు. నగర ప్రజల నందరినీ అక్కడికి చేరమని చాటింపు వేయడంతో తక్కిల ప్రజలందరూ ఏం జరుగనున్నదో అన్న ఉత్సంహరతతో రచ్చబండ చుట్టూ గుమిగూడారు.

కొంతసేపటికి యువరాజు అశోకుడు అక్కడికి గుర్రంమీదవచ్చి, రచ్చబండమీదికి చేరాడు. తలలు వంచుకుని మౌనంగా నిలబ దిన తిరుగుబాటుదారులనుచూసి అశోకుడు, “మీ కేవైనా బాధలు ఉన్నట్టయితే అధికారు లకు చెప్పుకోవాలి. అంతేగాని అధికారానికి ఎదురుతిరిగి మగధ అధికారులను చంపి వారి ఆస్తులను దోషుకోవాలనే దుర్ఘాఢి మీకెలా కలిగింది?” అని అడిగాడు.

కొంతసేపు మౌనం తరవాత బందీలలో ఒకడు, “మా బాధలను ఇక్కడున్న రాజుప్రతి నిధికి చెప్పుకున్నాం. కానీ ఆయన వాటిని లెక్కచేయలేదు, ప్రభూ!” అన్నాడు.

“రాజుప్రతినిధి అత్రథ్థ చేశాడనే అనుకుం దాం. మీరాసంగతిని రాజుధానికి వచ్చి మహా రాజుకు గాని, ప్రధానమంత్రికి గాని చెప్పుకో వచ్చు కదా? మరి ఎందుకు అలా చేయ లేదు?” అని అడిగాడు అశోకుడు.

దానికి బందీలనుంచి ఎటువంటి సమాధానమూ రాలేదు.

“సరే, మీభాధులగురించి రాజుకు చెప్పుకోలేదు. ఆసంగతి అలాఉంచుదాం. ఈ విషయంగా మీరు పరాయిదేశస్తులను సంప్రతించవలసిన అవసరం ఏముంది? మనరాజ్య వ్యవహారాలలో వారి జోక్కుం ఎందుకు?” అని ప్రశ్నించాడు అశోకుడు.

ఆ ప్రశ్నకు కూడా బందీల నుంచి సమాధానం రాలేదు.

“గ్రీకులూ, స్వార్థపరులైన కొందరు ఫానిక ప్రముఖులూ కలిసిపన్నినకుట్టపరితిత్వమే ఈ తిరుగుబాటు అన్నది తేటతెల్లుష్టేపోయింది. ఒకప్పుడు ఈ ప్రాంతం గ్రీకుల సామ్రాజ్యంలో భాగంగా ఉండేది. వోర్యసామ్రాజ్య ఫ్రాపకు దైన చందగుపుడు గ్రీకులను ఈ ప్రాంతం నుంచి వెడలగాట్టాడు. ఆ అవమానాన్ని గ్రీకులు ఇంకా మరిచిపోలేదు. వారి చర్యలను అర్థం చేసుకోగలం. కానీ వారితో చేతులు కలిపి అలజదినిస్సుస్సించిన మనరాజ్య పొరుల మాటేమిటి? వారి ప్రవర్తనను ఎలా సమర్థించగలం? తమ దేశాన్ని పరాయివారికి అప్పగించానికి వెనుకాడని పరమ నీచస్వభావం

వారిది. వాళ్ళు క్షమార్ఘులుకారు. తగినవిధంగా శక్షించాలి!” అన్నాడు అశోకుడు గంభీరంగా.

వాళ్ళుకు ఎలాంటి శిక్ష పదుతుందో అని ప్రజలు ఉత్కూరంతతో ఊపిరి లిగబట్టుకుని వినసాగారు. మోనాన్ని చేదించుకుంటూ అశోకుడు, “మనరాజ్యంలో తిరుగుబాటును పురికొల్పిన విదేశియులకు మరణిశక్త విధిస్తు న్నాను. వారితో చేతులు కలిపిన రాజద్రోహు లైన ఫ్రానికులకుకూడా మరణదండన విధిస్తు న్నాను!” అని ప్రకటించి వెనక్కు తిరిగాడు.

“క్షమించండి యువరాజా! క్షమించండి! తెలియక నేరంచేశాం. ఇక్కై బుద్ధిగామనలు కుంటాం. ప్రాణభీక్ష పెట్టండి!” అని బందీలు వీడ్యసాగారు.

అశోకుడు ఒకక్షణం ఆగి, వెనక్కుతిరిగి, “ద్రోహులను కరుణించి, క్షమించడం తగని కార్యం! ఈ శక్త మిగిలిన అందరికి పొచ్చరిక కావాలి!” అని అధికారుల కేసి ఒకసారి చూసి, గుర్తాన్ని అధిరోహించి శిబిరానికి బయలుదేరాడు.

ఆమరుక్షణమే బందీల ఊచకోత ఆరంభ మయింది. అక్కడి వాతావరణం భయాన కంగా మారిపోయింది. — (ఇంకాపుండి)

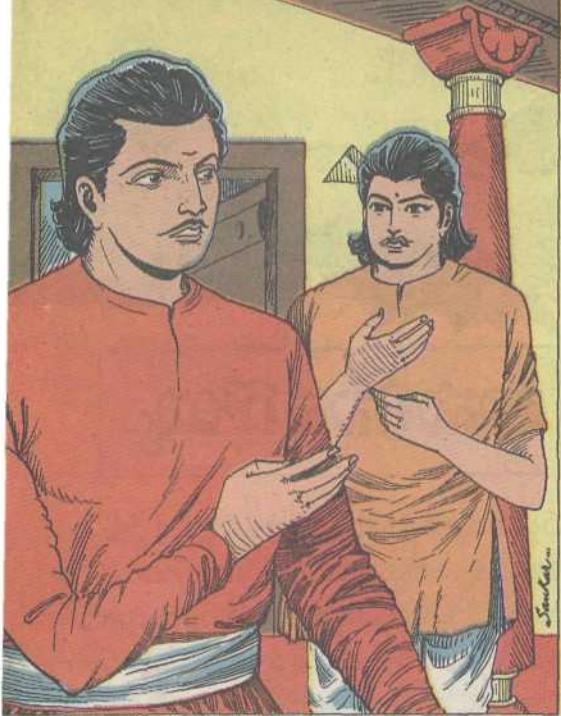

తానుతీసిన గొయి...

పట్టువదలని విక్రమార్గుడు చెట్టు వద్దకు తిరిగివెళ్ళి, చెట్టు పైనుంచి శవాన్ని దించి భుజానవేసుకుని, ఎప్పటిలాగేమానంగా శ్శానంకేసి నడవసాగాడు. అప్పుడు శవంలోని బేతాశుడు, “రాజా, ఈ అర్ధరాత్రివేళ భీతిగాలిపే ఈ శ్శానంలో, పట్టువీడక కార్యసాధనకోసం నువ్వు చేస్తున్న కృషి చూస్తూంటే ఎవరికైనా ఆశ్శర్యం కలగకమానదు. ఇంతకూ, నువ్విన్ని శ్రేమలకూ లోనవ్వడానికి కారణం, ఏవైనా అద్భుతశక్తులు సంపాదించేందుకేమో తెలియదు. అలాంటి శక్తులు సాధించడానికి అనేకానేక మార్గాలున్నవి. అలాంటి వాటిలో తపస్సు ఒకటి. తపస్సంపన్నలైన సాధుపుంగ వులకు అద్భుతశక్తులు లభించడంలో వింత ఏమీలేదు. అయితే, అలాంటి మహాపురుషులు ఆ శక్తులను తమ స్వాధానికి కాక ఇతరుల మేలుకు మాత్రమే ఉపయోగిస్తారు. అలాకాక, వాటిని తమస్వప్రయోజనానికి ఉపయోగించ

బేతాశ కథలు

తలచిననాడు, ఆ శక్తులు ఆశించిన కార్యం సాధించలేవు. కానీ, సర్వసాధారణమైన ఈ ధర్మసూత్రానికి విరుద్ధంగా, ఒకానోక సాధు పుంగపుడు స్వార్థం కాంక్షించి ఇచ్చినవరం ఫలించింది. భవిష్యత్తులో నీకుమార్గదర్శకంగా వుండెందుకు, ఆకథ చెబుతాను, త్రమ తెలియ కుండా విను,” అంటూ ఇలా చెప్పసాగాడు:

పద్మకరుడు, రత్నకరుడు అనేవాళ్ళు అన్నదమ్ములు. పద్మకరుడు వ్యాపారంలో బాగా ఆర్జిస్తున్నాడు. తమ్ముణ్ణి కూడా తనతో కలవ మన్నాడు. కానీ రత్నకరుడు అందుకు ఒప్పుకోక, “నాకు దూరప్రాంతాలకుపోయి బాగా చదువుకోవాలనిపున్నది. ఆస్తిలో నా వాటానాకు హంచియివ్వు!” అన్నాడు.

పద్మకరుడు పెద్దల సమక్కంలో, తండ్రి తనకిచ్చి పోయిన ఆస్తిని రెండువాటాలుచేసి,

బక వాటాను తమ్ముడికిచ్చాడు. అది తీసుకుని రత్నకరుడు ఎక్కుడేక్కుడి ప్రాంతాలూ తిరిగి విలాసాలకులొంగిపోతూ, వున్నదంతా పోగొట్టు కుని మళ్ళీతిరిగి తన ఊరొచ్చాడు. అన్నకు మాత్రం బందిపేటు దొంగలు తన ఆస్తినంతా దోచుకున్నారని అబద్ధం చెప్పాడు.

పద్మకరుడు తమ్ముడి మాటలు నమ్మాడు. తన వద్దనే వుండమని చెప్పాడు. రత్నకరుడందుకు అంగికరించక, “ఆత్మగౌరవమున్నవాడు తనకాళ్ళమీద తను నిలబడాలనుకుంటాడు. నీకు నా మీద నమ్మకముంటే కొంతడబ్బు అప్పుగా ఇప్పు. దాంతో వ్యాపారం చేసుకుని బాగుపడతాను,” అన్నాడు.

ఈ మాటలకు పద్మకరుడు నవ్వి, “ఆత్మగౌరవమున్నవాడు వ్యాపారం చేయాలనుకుంటే పెట్టుబడికికూడా స్వయంకృషి మీదనే ఆధార పడాలి. నువ్వుసమధుడివి. నీసమధత బయట పడాలంటే, నీకు బాధ్యత తెలియాలి. బాధ్యత తెలియాలంటే పెళ్ళికావాలి. ఈఊళ్ళో ధనవర్ధ నుడి కుమార్తె హేమాంగి నీకు అన్ని విధాలా తగిన భార్య. ఆమెను పెళ్ళిచేసుకో. ఆమె అరణపు నగలతో వ్యాపారం ప్రారంభించు. పెళ్ళయ్యాక భార్యాభర్తలకు స్వపర భేదముండు కాబట్టి, ఆమె డబ్బు వాడుకొనడం నీ ఆత్మగౌరవానికి అట్టురాదు,” అని చెప్పాడు.

నెలతిరకుండానే రత్నకరుడికి, హేమాంగితోపెళ్ళయింది. వ్యాపారంలో అంతగా రాణించకపోయినా అతడికిరోజులు బాగానే గడిచి పోతున్నాయి. త్రమంగా అతడికి ముగ్గురు పిల్లలు కలిగారు.

పద్మకరుడికి మాత్రం శ్రీముఖుడొక్కుడే కొడుకు. వాడికి పది సంవత్సరాలవయసులో

తల్లి పోయింది. పద్మకరుడికి భార్య అంటే ప్రాణం. ఆమె పోగానే ఆయనకు జీవితంమీద విరక్తి పుట్టింది. ఆయన తమ్ముళ్ళి పెలిచి, తన ఆస్తినీ, శ్రీముఖుళ్ళీ అప్పగించి, హిమాలయాలకు వెళ్ళిపోయాడు. ఆవిధంగా రత్నాకరుడు గొప్ప ఆస్తిపరుదుయ్యాడు. హిమాంగి తెలివైనది కావడంవల్ల అతడు వ్యసనాలకు లోనైదబ్బు వృధాచేయడం సాగలేదు.

అయితే ఆ భార్యాభర్తలకు శ్రీముఖుడి గురించి బెంగగావుండేది. ఆస్తిఅంతా వాడిది. పెద్దయ్యాక ఆస్తిఅంతా వాడికిఅప్పజెప్పవలసి వుంటుంది. మోసంచేస్తే ఊరి పెద్దలూరుకోరు. కానీ వాడి ఆస్తిని తమ స్యంతం చేసుకోవాలని వాళ్ళకు ఆశగా వున్నది! బాగా ఆలోచించగా వారికొక ఉపాయం తట్టింది. శ్రీముఖుళ్ళీ మంచి మాటలతో వశపర్చుకుని ఎందుకూ పనికిరానివాటిగాతయారుచేయాలనుకున్నారు.

ఒకరోజునరత్నాకరుడు, శ్రీముఖుళ్ళిపెలిచి, “చదువుకోవడంవల్ల నాకు చెడు అలవాటలు అబ్బాయి. నా వాటా ఆస్తినంతా పాడుచేసుకున్నాను. మీ నాన్న నాచేత చదువు మానిపించాక, నేను బాగుపడ్డాను. కాబట్టి నువ్వుకూడా చదువు మానెయ్య,” అన్నాడు.

శ్రీముఖుడు చదువు మానెశాడు.

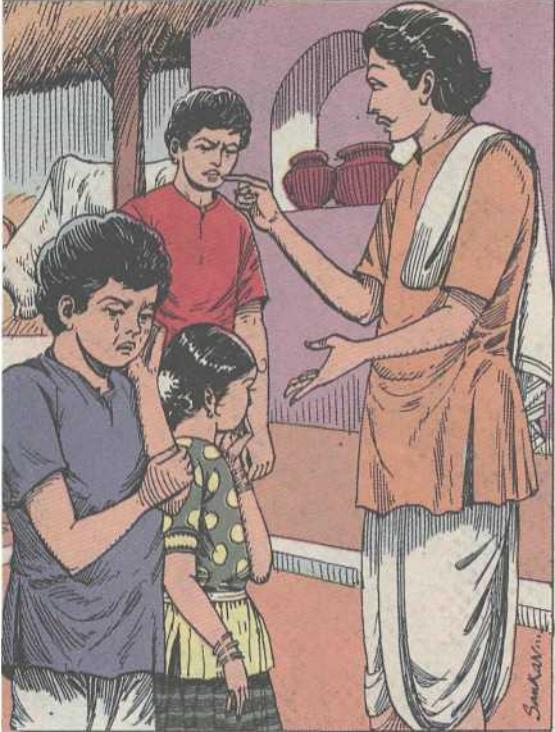
“ఈ ఊళ్ళో ఎందరో వుండగా, నిన్ను మీ నాన్న నాకే అప్పగించాడు. అంటే నా వల్ల మాత్రమే నీకుమంచి జరుగుతుందని ఆయన అభిప్రాయం. ఇక మీద నువ్వు నా మాట మాత్రమే వినాలి. ఎవరేమి చెప్పేనా వినవద్దు,” అన్నాడు రత్నాకరుడు. అప్పటి నుంచి శ్రీముఖుడు చిన్నాన్న మాటలు మాత్రమే వింటు న్నాడు.

“సంపదలు శాశ్వతంకాదు. అందుకే మనిషికష్టపడి బతకటంనేర్చుకోవాలి. ఈరోజు నుంచి నువ్వు ఇంటి పనులన్నీచెయ్య,” అన్నాడు రత్నాకరుడు.

ఆనాటి నుంచి శ్రీముఖుడు, ఆ ఇంట్లోని పనివాళ్ళలో ఒకడైపోయాడు.

“నీ చేత పనులన్నీ చేయస్తూ, మేమెవ్వరం కష్టపడుం లేదేమన్న ఆలోచన నీకు రావచ్చు. ఆలోచన మనిషికి మేలు చేయడు, అపకారం చేస్తుంది! మీఅమ్మ పోగానే మీనాన్నలో ఆలోచన ఎక్కువయింది. అందువల్లనే ఇల్లువదిలి వెళ్ళిపోయాడు. ఆలోచనే లేకుంటే నీతోనేకలి సుండేవాడు. కాబట్టి నువ్వు ఆలోచనాభారాన్ని నాకు వదిలిపెట్టు. మేమంతా నీ యజమాను లమనుకో. మమ్మ ల్రీసేవించుకో. తప్పకనీకు మేలుజరుగుతుంది,” అన్నాడు రత్నాకరుడు.

ఆక్షణంనుంచి శ్రీముఖుడు అలోచించడం పూర్తిగా మానుకున్నాడు. అయితే అప్పుడప్పుడూ వాడికి, చిన్నాన్న బిడ్డల మీద కోపం వచ్చేది. చిన్నాన్నమీద చిరాకు కలుగుతుండేది. ఇది గ్రహించిన రత్నాకరుడు, వాడితో “పెద్దలపై చిరాకు పడడం నేరం. చిన్న వాళ్ళపై కోపగించు కోపడంతప్పు. కొడుకు చేసే నేరాలు, తల్లి దండ్రులను బాధిస్తాయి. నువ్వు నేరం చేస్తే స్వగ్రంతోవున్న మీ అమ్మ నరకం పాలవు తుంది. హిమాలయాల్లో వున్న మీనాన్న రోగాల పాలవుతాడు,” అని బెదిరించాడు. దాంతో శ్రీముఖుడు పూర్తిగా శాంతమూర్తి అయ్యాడు.

ఈ జిరుగుతున్నది చూసినవాళ్ళు కొందరు శ్రీముఖుడిపై జాలిపడేవాళ్ళు. కొందరైత రత్నాకరుడికి ఇది తగదని చెప్పేవారు. రత్నాకరుడు నిరసనగా, “వాడి తండ్రి సన్మాని.

వాడూ సన్మానిలా జీవించాలనుకున్నాడు. అనాటి శంకరుడి తర్వాత మా శ్రీముఖుడు డికే ఇది సాధ్యపడింది. మాకూ అలావుండా లనివుంది. కానీ ఆ అదృష్టం అందరికిపట్ట వద్దూ! ఎంత కోరుకుంటే మాత్రం మా అదృష్టం వాడికి, వాడి అదృష్టం మాకూ మారుతుందా?” అనేవాడు.

ఈ మాటలు విన్నాక శ్రీముఖుడికి తను గొప్ప అదృష్టపంతుడిననీ, ఆ అదృష్టం చిన్నాన్న వల్లనే కలిగిందనీ, ఎంత ప్రయత్నించినా ఆ అదృష్టం చిన్నాన్నను వరించడం లేదని అనుకున్నాడు. ఆ అభిప్రాయం వాడిలో క్రమంగా స్థిరపడిపోయింది.

అలా పదేళ్ళు గడిచాయి.

హిమాలయాలకు వెళ్ళిన పద్మాకరుడు మనశ్శాంతికోసం కొంతకాలం తపస్సుచేశాడు. అందువల్ల ఆయనకు కొన్ని అద్భుతశక్తులు లభించాయి. అప్పుడాయనకు కొడుకును చూడాలని మనసు పుట్టింది. బయల్దేరితన డూరుకు వచ్చాడు.

గడ్డాలూ, మీసాలూ బాగా పెరిగిపోయిన పద్మాకరుళ్ళి, రత్నాకరుడు గుర్తించలేదు. పద్మాకరుడూ తమ్ముడికితానెవరైందిచెప్పలేదు. సాధు వుంగవుడిలా ఆయన ఇంటిముందు నిలబడితే, నిజమేఅనుకుని రత్నాకరుడు లోపలకు ఆహ్వానించాడు.

పద్మాకరుడి సేవలకుగాను రత్నాకరుడు, శ్రీముఖుళ్ళి నియోగించాడు. శ్రీముఖుడు భక్తి శ్రద్ధలతో పద్మాకరుడి అవసరాలు చూడసాగాడు. కొద్దిసేవటికే ఆయనకు, ఆ ఇంట తన కొడుకు స్థానమేమిటో తెలిసి పోయింది. పద్మాకరుడు దుఃఖం ఆపుకోలేక, “నాయనా!

నుప్పిజంటియజమానివి. నీకిలా సేవకమృత్తిని స్వీకరించాల్సిన దౌర్ఘయమెలా పట్టింది?" అని అడిగాడు కొడుకును.

"ఇది నా దౌర్ఘయం కాదు, అదృష్టం!" అన్నాడు శ్రీముఖుడు వెంటనే.

"నీ చిన్నాన్న దుష్టుడు. నిన్ను మోసగిం చాడు," అన్నాడు పద్మకరుడు కసిగా.

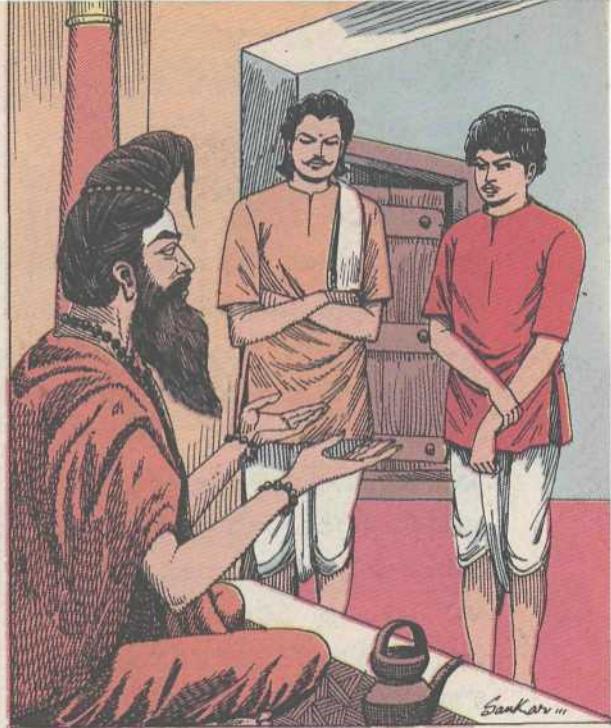
శ్రీముఖుడు, తండ్రివంక కోపంగా చూసి, లోపలకు పరుగున వెళ్లి రత్నాకరుడితో, "ఆ సాధువు నిన్నుదుష్టుడనీ, మోసగాడనీ అంటున్నాడు. అది నేను భరించలేను. ఆయనకు సేవలు చెయ్యలేను," అన్నాడు.

రత్నాకరుడు, శ్రీముఖుళ్లి వెంటబెట్టుకుని పద్మకరుడి పద్ధకు పచ్చి, "తమరు నిజంగా సాధుపుంగవులని నమ్మాను. కానీ అందరిలాగే మీరూ నన్ను దుష్టుడనీ, మోసగాడనీ అనడం, నాకు మీపై అనుమానాన్ని కలిగిస్తున్నది. నా అన్నకొడుకుగై నేనంటే ప్రాణం. నామీద ఈగవాలనివ్యదని తమరు గ్రహించాలి," అన్నాడు.

అందుకు పద్మకరుడు కోపంగా, "నేను నిజంగా సాధుపుంగవుణ్ణే. నీ మోసాన్నిగ్రహించాను. నా మీద నీకున్న అనుమానాన్ని పోగొట్టడానికి గాను- శ్రీముఖుడికి నేనోక వరమివ్యదలిచాను," అంటూ కుమారుడికేసి చూస్తూ, "ఇతరులకేపోనీ కలకుండా, నీకేం కాపాలో కోరుకో, నాయనా!" అన్నాడు.

శ్రీముఖుడు, రత్నాకరుడి వంక చూశాడు. రత్నాకరుడు కోరుకోమన్నట్టు సైగ చేశాడు.

"నేను చాలా అదృష్టవంతుణ్ణి. నా గురించి అన్ని ఆలోచించే చిన్నాన్నవున్నాడు. అందువల్ల నాకే కోరికలూ లేవు," అన్నాడు శ్రీముఖుడు.

రత్నాకరుడు గర్వంగా నవ్వి, "చూశారు కదా! నా అన్న కొడుకుగై తన గురించి ఆలోచించుకోవాలన్నధ్యాన కూడా లేదు," అన్నాడు.

అప్పటికి పద్మకరుడికి పరిష్కారి పూర్తిగా అర్థమయింది. తన తమ్ముడు, శ్రీముఖుళ్లి ఎందుకూ పనికిరానివాడిగా చేశాడు. అలాంటి తన కొడుకుగై సాయపడడమెలా?

ఆయన ఏమి చేయడమా అని ఆలోచిస్తున్నంతలో రత్నాకరుడు, "శ్రీముఖా! సాధుపుంగవులంతగా అదుగుతున్నప్పుడు కాదనకూడదు. నీకే కోరికలు లేకపోతే, నీ చిన్నాన్నను సంతోషపెట్టే వరమేదైనా అడుగు, వారు తప్పక ఇస్తారు," అన్నాడు.

శ్రీముఖుడు క్రణంకూడా తటువటాయించకుండా, "ఇక మీదట నా అదృష్టమంతా చిన్నాన్నది కావాలి. చిన్నాన్న అదృష్టమంతా

నాది కావాలి. అయనను సంతోషపెట్టేవరం నాకు తెలిసి, అదాక్కటే!” అన్నాడు.

“తథాస్తు!” అన్నాడు పద్మాకరుడు.

ఆవరంవెంటనేఫలించింది. ఆరోజునుంచి శ్రీముఖుడా ఇంటియజమాని అయ్యాడు. రత్నాకరుడు కుటుంబంతో సహా, ఆ ఇంటి సేవకుల్లో కలిశాడు. పద్మాకరుడు తానెవ్యారో చెప్పుకుండానేహిమాలయాలకుతిగివెళ్లాడు.

బేతాళుడు ఈ కథచెప్పి, “రాజు, తాంత్రి కులు తప్ప, సాధువులైన వాళ్లేవరూ తమకు లభించిన శక్తులను స్వార్థానికి ఉపయోగించు కోరు. అలా చేయడం సాధులక్షణం కాకపోగా అవి ఆశించిన ఫలితాన్నివ్యవు. అయినా పద్మాకరుడు స్వార్థబుద్ధితో తనకొడుకు మేలు కోరి, తమ్ముడికి కీడుచేసేవరం ఇచ్చినా ఫలించింది. ఇది వింతగానూ, ధర్మ సంకరం గానూ లేదా? ఈ సందేహాలకు సమాధానం తెలిసికూడా చెప్పక పోయావో, నీతల పగిలి పోతుంది,” అన్నాడు.

దానికి విక్రమార్గుడు, “దురాశాపరుతైన రత్నాకరుడు, ఆత్మబుంధువన్ను సంగతి కూడా మరిచి శ్రీముఖుణ్ణి సాంత ఆలోచన అంటూ లేనివాడుగా చేస్తూ, క్రమంగా వాళ్లోక జడ

ప్రాయుడి ఫ్లాయికి దిగబొర్రి, తాను తీసిన గోత్తిలో తానే పడ్డాడు. నయవంచకుడైన రత్నాకరుడి పాగత్తలు నమ్మిన శ్రీముఖుడికి, తను అదృష్టవంతుణ్ణని, చిన్నాన్న దురదృష్ట వంతుడనీ గట్టి నమ్మకం ఏర్పడి పోయింది. ఇతరులకు హాని కలిగించాలని కాక, పరోప కారబుద్ధితోనే వాడు వరం కోరడం వల్ల, అది వెంటనే ఫలించింది. సాధుసాధ్యానులే కాక, అలా కానివారు కూడా చేతనైతే దుష్టులను శిక్షించడం అన్నివిధాలా ధర్మ సమ్మతం అనిపించుకుంటుంది. పద్మాకరుడు కావాలనుకుంటే, తనకున్న అద్భుతశక్తులనుప యోగించి తమ్ముడ్చి శైంచగలడు. లేకడూరి పెద్దలకు తనవరైనదీచెప్పి, అందరూ దుష్టుడని భావించే అతణ్ణి ఊరి నుంచి తరిమించి వేయగలడు. దుష్టులను శిక్షించడం ప్రజాపొతం; ధర్మసమ్మతం. ఇందులో స్వార్థంలేదా ధర్మసంకరం అంటూ లేశమాత్రం కూడా వుండదు,” అన్నాడు.

రాజుకు ఈ విధంగా మౌనభంగం కలగ గానే, బేతాళుడు శవంతో సహా మాయమై, తిరిగి చెప్పిక్కాడు. —(కలిగితం)

[అధారం: “వముంధర” రచన]

SANKAR..

భట్టుచెమత్కోరం

ఒకానోక రాజుగారి కొలువులో, నారాయణ భట్టు అనే విదూషకుడుండేవాడు. ఆయన ఎంతో సమయస్వార్థితో, వాక్యాత్మక్యంతో సబీకులనూ, రాజుగారినీ ఆనందపరుస్తూం దేవాడు. ఆయనకు కోటగోడ దాపుల రాజుగారు ఒక చక్కని ఇంటిని బహుకరించాడు.

ఆ ఇంట్లో నారాయణభట్టు, ఇరుగు పొరుగుల బాధలేకుండా చాలాకాలం హాయిగా జీవించాడు. అయితే, ఆమధ్య బాహుబలు డనే మల్లుడు, నారాయణభట్టు ఇంటి పక్కనవున్న ఇల్లాకబి కొని, అందులో ప్రవేశించాడు. దానితో ఆయనకు రాత్రివేళ సరైన నిద్ర అంటూ లేకుండా హాయింది.

దీనికి కారణం మల్లుడు పెంచుతున్న కాపలాకుక్క. అది రాత్రివేళ పెద్దగా మొరుగుతూ, కర్మకరోరంగా అరుస్తూ నారాయణ భట్టుకు నిద్రాభంగం కలిగించ సాగింది. కొద్ది రోజులు ఆ బాధ భరించిన నారాయణ

భట్టు, ఒకనాడు మల్లుడితో సంగతి చెప్పి రాత్రివేళ కుక్క అరవకుండా కట్టుదిట్టం చెయ్యమన్నాడు.

ఇందుకు మల్లుడు పెద్దగా నవ్వి, “నేను పెంచుతున్నది కాపలాకుక్క. అది దొంగలను ఈచ్చట్టుపక్కలకురాకుండా చేస్తున్నది. ఇందు వల్ల, నీకూ మేలే కదా!” అన్నాడు.

“మేలు సంగతి దేవుడెరుగు. నాకు రాత్రిత్వ నిద్ర కాదు గదా, కునుకు కూడా పట్టడం లేదు. నీ కుక్కరాత్రివేళ కొత్తవాళ్ళనూ, దొంగలనూ చూసినప్పుడే మొరిగేలా శిక్షణ ఇవ్వు. అలా చేయకపోయావో దాని నోరు మూయించేందుకు నేనుగట్టి ప్రయత్నంచేయ బోతున్నాను,” అన్నాడు నారాయణభట్టు.

ఆ మాటలకు మల్లుడు వెటకారంగా నవ్వి, “నేను పెంచుతున్నది మామూలు కాపలాకుక్క అనుకునేవు, అది వెటకుక్క జాతిది. అందుకే దాన్ని రాత్రి పగలూ కూడా

ఇంటి ముందున్న కొయ్యగుంజకు కట్టేస్తు న్నాను. అది మనిషినే కాదు, సింహస్తయినా సమీపానికి వస్తే పీకపట్టేస్తుంది,” అంటూ ఇంట్లోకి వెళ్ళిపోయాడు.

ఆ తర్వాత నారాయణబట్టు నాలుగైదు రాత్రులు కుక్కాఱువులు భరించి, ఇక ఇది పనికాదని కర ఒకటి తీసుకుని, రాత్రిఅది అరవదంమొదలుపెట్టగానే దాన్ని సమీపించి, కరతో దానినడుంమీద గట్టిగా కొట్టాడు.

ఆ దెబ్బకు కుక్కమరింత పెద్దగా అరుస్తూ, మొదతాడును తెంచుకుని పారిపోయేందుకు గుంజాకుంటూ గంతులేయసాగింది. దాని అరుపులకు మల్లుడు తలుపు తెరుచుకుని బయటికి వస్తూనే, “ఆహా, ఎన్నాళ్ళకు నా కాపలాకుక్క దొంగను పట్టిచ్చింది!” అంటూ నారాయణబట్టుకేసి ఊరకబోయాడు.

“ఆగు! ఆగు! నేను దొంగను కాదు, నారాయణబట్టు! నీ కుక్కకు ఎవర్చి చూసి మొరగాలో, ఎప్పుడుమొరగాలో నేర్చేందుకు, ఇప్పుడే నడుంమీద కరతోకొట్టాను,” అన్నాడు భట్టు.

అది వింటూనే మల్లుడు ఉగ్రుడైపోతూ, “నా పెంపుడు కుక్కను కరతో కొట్టడమా? నేను సహించేది లేదు!” అన్నాడు.

“నేను నీ కుక్క అరుపులకు నిద్రపట్టకచాలాకాలం సఫ్ఫాంచాను. ఇప్పుడు నువ్వు సహించక ఏంచేయగలవు?” అన్నాడు నారాయణబట్టు.

“మరొకసారి నాకుక్క నడుంమీద కొట్టావో, నీ నడుం విరగ్గాడతాను,” అన్నాడు మల్లుడు పట్టు కొరుకుతూ.

“అలా అయితే, దాని తల మీద కొడతాను. చూస్తూ ఊరుకో!” అన్నాడు నారాయణబట్టు.

ఆ మాటకు మల్లుడు పట్టరాని ఆగ్రహం కొద్ది కాళ్ళతో నేలను గట్టిగా తాటిస్తూ, “దాని తలమీద కొట్టావో, నీతల బద్దలు కొడతాను. కాళ్ళమీద కొట్టావో, నీ కాళ్ళు విరగ్గాడతాను! తెలిసిందా?” అన్నాడు.

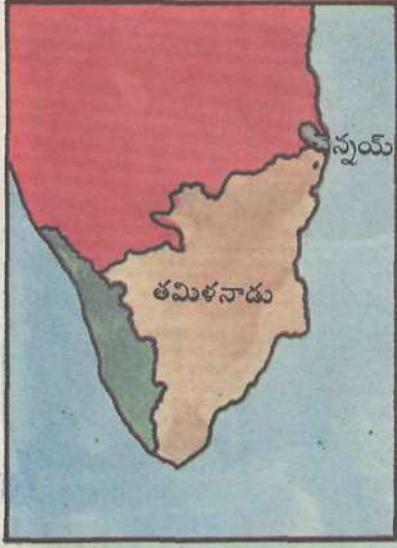
“ఆఇ, బాగాతెలిసేట్లుచెప్పావు! ఇక నుంచి రాత్రివేళ నీకుక్క నాకు నిద్రాభంగం కలిగించిందో, వెంటనే వచ్చి దాని జల్లితోక నజ్జు నజ్జుయ్యులా కొడుతూంటాను!” అంటూ నారాయణబట్టు అక్కట్టించి కదిలాడు.

మల్లుడికి నారాయణబట్టు చమత్కారం అర్ధమై, పెద్దగా నవ్వుకుని, తనకుక్కకు రాత్రివేళ ఉత్సినే మొరక్కుండా తగిన శిక్షణ ఇవ్వాలనుకున్నాడు.

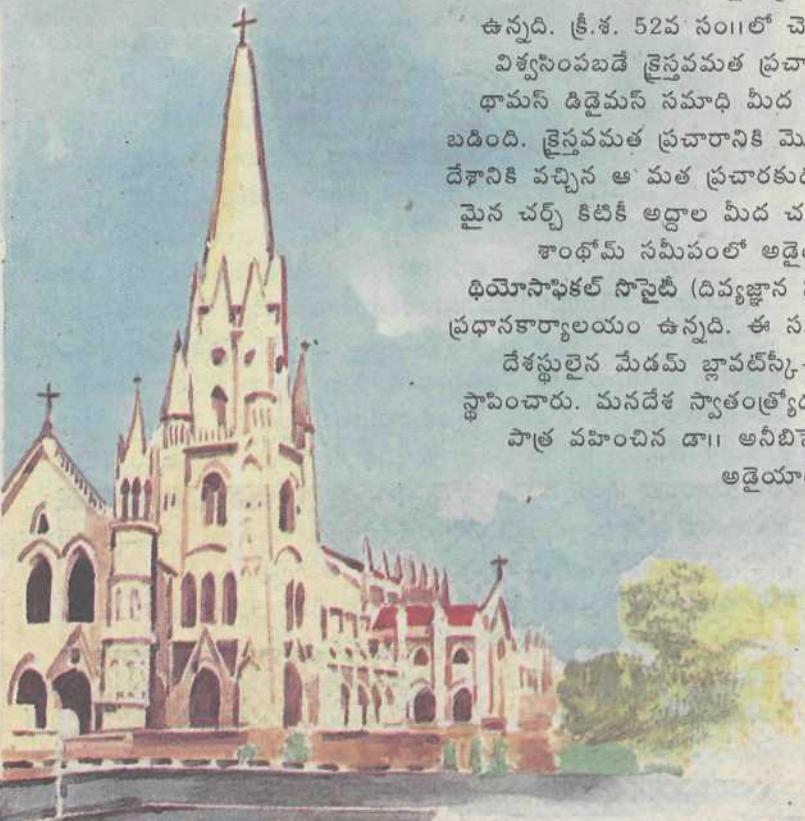

చెన్నయ్ మహానగరం

రచన: మీరానాయర్ ☆ చిత్రాలు: కె.ఎన్.గోపకుమార్

ప్రాన్నిన డే, సెయింట్ జార్జ్ కోటును నిర్మించినప్పుడు – సహజసిద్ధమైన ఒడరేవు లేని ఫులాన్ని ఎంపిక చేశాడని, అయిన పలువురి విమర్శలకు గురయ్యాడు. తొలి రోజులలో తీరానికి దూరంగా సముద్రంలో ఒడలు నిలిచేవి. అక్కడినుంచి పదవలమీదా, తెప్పుకొయ్యల మీదా ప్రయాచీకులను తీరానికిచేర్చేవారు. ఆతరవాత 1881వ సంగా నాటికి మెరీనా బీచ్ కి ఉత్తరంగా ఒడరేవును నిర్మించారు. ఈనాడు చెన్నయ్ మన దేశంలోని ముఖ్యమైన ఒడరేవు లలో ఒకటిగా ఉంటున్నది.

మెరీనా బీచ్ కి దక్కిణాగ్రంలో శాంథోమ్ చర్చి ఉన్నది. క్రి.శ. 52వ సంగాలో చెన్నయ్కి వచ్చాడని విశ్వసింపబడె త్రైస్తవమత ప్రచారకుడు సెయింట్ ధామన్ డిడైమన్ సమాధి మీద ఈ చర్చ నిర్మించబడింది. త్రైస్తవమత ప్రచారానికి మొత్తమొదట భారత దేశానికి వచ్చిన అమత ప్రచారకుడి చరిత్రను అందమైన చర్చ కిటికి అద్దాల మీద చక్కగా చిత్రించారు. శాంథోమ్ సమీపంలో అడైయార్ నదీతీరంలో థియోసాఫికల్ సౌషైటీ (దివ్యజ్ఞాన సమాజం) ప్రవంచప్రధానకార్యాలయం ఉన్నది. ఈ సమాజాన్ని అమరికా దేశస్తుల్నాన మేడమ భూపటస్క్రిప్టు - కల్చర్ అల్గైట్ ప్రాచీంచారు. మనదేశ స్వాతంత్ర్యద్యుమంలో ప్రముఖ ప్రాత వహించిన డా॥ అనీబిసెంట్ ఈ సంస్థను అడైయార్లో నెలకొల్పారు.

శాంథోమ్ చర్చ

ఈ సామైటీ ప్రాంగణంలో ఉన్న గ్రంథాలయం ప్రపంచ ప్రసిద్ధిగాంచింది. తుర్యుదేశాలవాగరికతా సంస్కృతులకు సంబంధించిన దాదాపు 1,65,000 గ్రంథాలూ, 20,000 తాళపత్ర గ్రంథాలూ ఈ గ్రంథాలయంలో ఉన్నాయి.

ఈ సామైటీ ఉద్యమంలో అన్ని మతాలకు సంబంధించిన ఆలయాలూ ఉన్నాయి. ఇక్కడే 200 సంవత్సరాల నాటిదిగా భావించ బడే బ్రహ్మండమైన మరిపృక్తం ఉన్నది. ఈ పృక్తం నీడలో 3000 మంది నిలబడవచ్చు.

థియోసాఫికర్ సామైటీ సమీపంలోనే మన సంప్రదాయ సంగ్రహానికి, నాట్యానికి ప్రపంచ ప్రసిద్ధిగాంచిన కళాక్షేత్ర సంప్తి ఉన్నది. సుప్రసిద్ధ థియోసాఫిస్టీ ర్హక్కిటీచేవి అరుండెల్ దీనిని 1936వ సంలో స్థాపించారు.

తమిళాండుకు చెందిన సంప్రదాయ నాట్యమైన భరతనాట్యాన్ని 1930వ సంలిక పూర్వం దేవాలయాలలో దేవదాసీలు మాత్రమే ప్రదర్శించేవారు. గౌరమైన కుటుంబాలకు చెందిన యువతులెవరూ ఈనాట్యాన్ని నేర్చుకోడానికి అసక్తి చూపే వారు కారు. కళాక్షేత్ర సంప్తి ఏర్పడిన తరవాత ఆ ధోరణిలో మార్పు వచ్చింది. చదువుకున్న కుటుంబాలకు చెందిన యువతులు కూడా భరతనాట్యం నేర్చుకోవడం ప్రారంభించారు. భరతనాట్యానికి గౌరవం తీసుకురావడంలో కళాక్షేత్ర విజయం సాధించింది. దీని కారణంగా ఇవాళ చెన్నయ్య నగరం భరతనాట్యానికి కేంద్రంగా వెలుగొందుతున్నది.

కళాక్షేత్రకు మరికొంత దూరంలో గింది నేషనల్ పార్క్ ఉన్నది. నల్లజింకలు ఇక్కడి ప్రత్యేకాకర్ణం. రాజీ భవన్, ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ పెక్కాలజీ (ఐ.ఐ.ఐ) గింది ఇంజనీరింగ్ కాలేజీ (మనదేశంలోని అతి ప్రాచీనమైన ఇంజనీరింగ్ విద్యాసంప్తి) ఇక్కడ ఉన్నాయి. గింది నేషనల్ పార్క్ పక్కనే మద్రాసు స్నేక్ పార్క్ ఉన్నది. మనదేశంలో స్ట్రాపిడిన అమెరికా దేశస్తుదైన రోములన్ విటాకర్ దీనిని స్థాపించాడు. సాధారణంగా మనదేశంలో కనిపించే పాములన్నీటినీ ఇక్కడ చూడవచ్చు.

ష్టులపురాణాలు గల దేవాలయాలు చెన్నపట్టణంలో చాలా ఉన్నాయి. వాటిలో ముఖ్యమైనది మైలాఫౌర్లోని కపాలిశ్వర అలయం; బ్రిస్టిల్స్కెన్లోని పార్థసారథి అలయం.

కైలాసంలో శివపూర్వతులు ఏదో మాట్లాడుకుంటూండగా పార్వతి వరధానంగా కనిపించింది. దాంతో ఆగ్రహం చెందిన పరమిత్వదు ఆమెను నెమలివి కమ్మని శపించాడు. మళ్ళీ మామూలు రూపంలో పరమిత్వదు తనను స్వీకరించేంతవరకు పార్వతి నెమలిరూపంలో తపస్సు చేసింది.

కళాక్షేత్ర ఆడిటోరియం

నెమలిని తమిళంలో
మయార్ అంటారు.
మయాల్ (నెమలి) తపస్య
చేసిన స్తులం కాబట్టి
దీనికి మైలాహర్ అనే
పేరు వచ్చిందని ఒక
పురాణకథ చెబుతుంది.

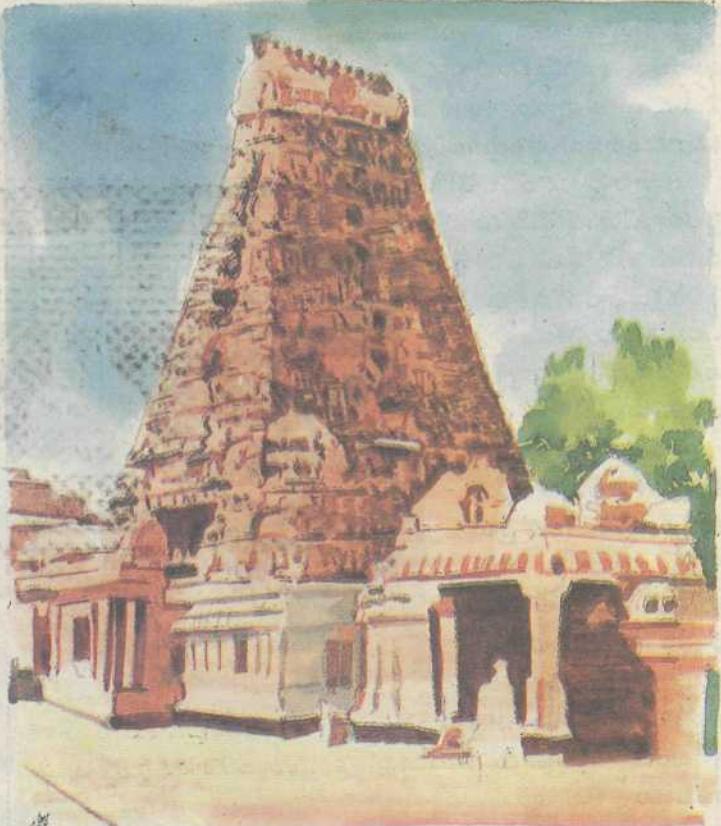
మైలాహర్లో లుహ్మైం
దవైన - కపాలీశ్వర
ఆలయం అనే శివ
లయం ఉన్నది. ఇదే
ప్రొంగణంలో 'కర్మగం
బాత్' మందిరం; పొన్న
చెట్టు కింద నిర్మించిన
నెమలియాంలోనిపార్వతి
మందిరం ఉన్నాయి. ఈ
పొన్నచెట్టు దాలా ప్రాచిన
మైనదని చెబుతారు.

కపాలీశ్వర ఆలయా
నికి కొడ్ది దూరంలోనే
చెన్నయ్య నగరంలోని
అతిప్రాచినమైన యూర్
పియన్ చర్చగా పేరు

గాంచిన లజ్జ చర్చ ఉన్నది. 'అవర్ లేటీ ఆఫ్ లైట్' గౌరవవార్ధం పోర్చుగీసులు 1547 - 1582 మధ్యకాలంలో దినిని నిర్మించారు. సముద్ర ప్రయాణంచేస్తూన్న పోర్చుగీసుల టడ మునిగిపోయి
భాధపడుతున్న సమయంలో వారికి దూరంగా వెలుగు కనిపించిందట. ఆ వెలుగును చూస్తూ
పయనించి వాళ్ళు క్రైమంగా తీరం చేరారు. తీరం చేరాక వెలుగు మాయమయ్యిందట. వెలుగు
కనిపించిన చేట నావికులు కృతజ్ఞతతో ఈ చర్చని నిర్మించినట్టు చెబుతారు.

త్రిప్లికేన్ అనే తిరువల్లికైటికి 1400 సంవత్సరాల చరిత్ర ఉన్నది. ఇదాక మైష్వర క్షైతిం. ఇక్కడి
కొలనులో అందమైన కలువ (అల్లి) పువ్వులు ఉండడం వల్ల త ప్రాంతానికి తిరుఅల్లికైటి (కలువ
కొలను) అనే సార్థకనామం ఏర్పడింది. ఇక్కడ ప్రసిద్ధిగాంచిన పార్శవారథి (శ్రీకృష్ణ) మందిరం ఉన్నది.

ధర్మం, అర్థం, కామం అనే మూడు భాగాలలో మానవజీతానికి సంబంధించిన అనేక సత్య
లనూ, నీతులనూ తెలియజేసే సుప్రసిద్ధ తమిళ గ్రంథం తిరుకుర్బత్త. దీనిని శ్రీ.పూ. 1వ శతాబ్దానికి
చెందిన తిరువత్సువర్ రచించాడు. అయిన పేరుమీదుగా ఇటీవల నిర్మించిన 'వత్సవర్ కోట్టం'
నుంగంబాకంలో ఉన్నది. ఈ కోట్టంలో తిరుకుర్బత్తలోని 1330 ద్విపద పద్మాలను పుస్తకారంలోని
చలవరాళ్ళ మీద చెక్కించారు.

శ్రీ పార్శవారథి దేవాలయం

విశాలమైన సభా మంటపానికి ఉత్తరంగా - 33 మీటర్ల ఎత్తయిన రాతి రథంలో గంభీరంగా కూర్చున్న భంగిమలో వశ్వవర్ విగ్రహం చెక్కబడి ఉన్నది. రథాన్ని లాగుతున్నట్టు రెండు రాతి ఏనుగులు ఉన్నాయి. 4000 మంది కూర్చొవదానికి వీలు కల్పించే వశ్వవర్ కోట్లం ఆడిటోరియం (సభామంటపం) ఆసియాఖండంలోనే పెద్దది అని చెబుతారు.

ఆశ్చాసాలై (మౌంటోడ్) పీటర్సోడ్ కలిసేచోట ఉన్న నగరంలోని మరొక ముఖ్యమైన ప్రాథనా ఘనలం - ధైసండ్ లైట్ మాస్ట్. ఇక్కడ వెయ్య నూనెదిపాలు వెలిగించడం వల్ల దీనికి వెయ్యదిపాల మసీదు అనే పేరు వచ్చింది.

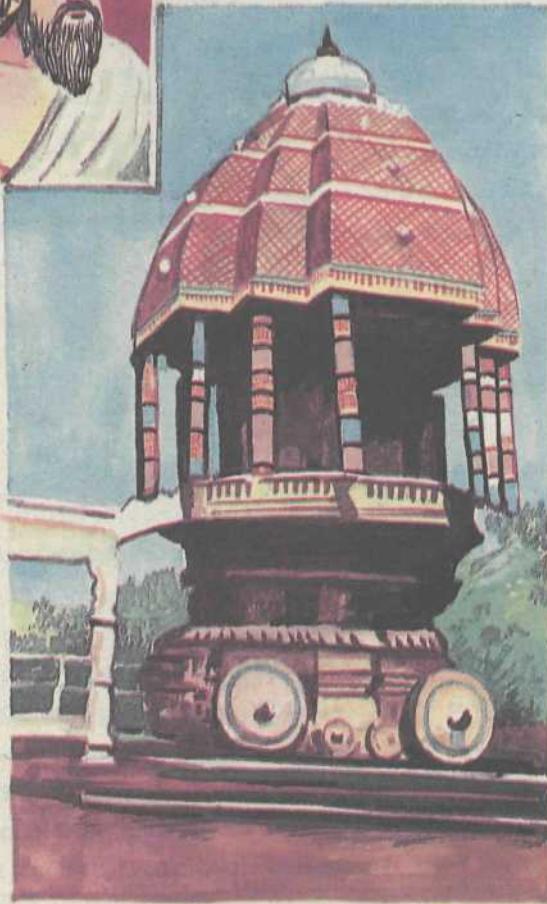
దక్కిణభారత పాలివుదగా ప్రసిద్ధిగాంచిన కోడంబాకం చిత్ర పరిశ్రమకు కేంద్రంగా ఉంటున్నది. పలుదక్కిణ భారతీయ భాష లలో ఇక్కడ చిత్ర నిర్మాణం జరుగుతున్నది.

పెరంబారు పారిశ్రామిక కేంద్రంగా అభివృద్ధి చెందుతున్నది. మనదేశంలో రైలు పెట్టెల తయారీకి ప్రసిద్ధి గాంచిన ఇండెగ్రల్ కోచ వ్యాకరీ పెరంబారులనే ఉన్నది. ఇక్కడున్న రైల్సు అస్సుతి గుండె శత్రు చికిత్సకు పేరు గాంచింది. పెరంబారు సమీపంలో కాళివిశ్వనాథ ఆలయం ఉన్నది. యెట్టా చెన్నయ్య నుంచి తిరుపతి వేంకచేశ్వర స్వామికి సమర్పించదానికి ఊరేగింపుగా గొదుగులు తీసుకుని వెళతారు. అలా వెళ్ళిప్పుడు ఆ గొదుగులు ఇక్కడి కాళి విశ్వనాథ ఆలయంలో ఒకరాత్రి ఆగి వెళ్ళడం సంప్రదాయంగా ఉంటున్నది.

ఈ ఆలయానికి నమీవంలో టాకర్స్ సత్రం ఉన్నది. 1760వ సం 11 ప్రాంతంలో 'టాకర్స్' అనే గుజరాతీ కుటుంబం ఒకటి చెన్నయ్యకి వచ్చి ప్రిరపడింది. నగల వ్యాపారంలో వశ్వ ప్రసిద్ధిగాంచారు. ఆ వ్యాపారంలో వచ్చిన లాభాలతోనే 1804వ సం 11 ప్రాంతంలో ఇద్దరు మహిళల ప్రోత్సహంతో ఈ ఆలయ నిర్మాణం జరిగింది.

తిరుక్కురళ్ రచయిత తిరువశ్వవర్

వశ్వవర్ కోట్లం

తగినభార్య

కొండాపురం అనే పల్లెలో వుండే కొండయ్య అనే యువకుడు, ఒక రైతు కొడుకు. వాడు పాలంపన్నల్లో తండ్రికి చేదోటుగా వుండక, అదేశపు రాజకుమార్తెను పెళ్ళాడి, రాజుకావాలని పగటికలలు కంటూండేవాడు. చూసి, చూసి వాడి తండ్రి ఒక రోజున వాణ్ణి ఇంటినుంచి వెళ్గాట్టేశాడు.

కొండయ్యకు ఇది శుభసూచకంగా కనిపెంచింది. వాడు తిన్నగా రాజుగానీ నగరం చేరి, మేనమామ సింగన్న ఇంటికి వెళ్ళాడు. ఈ సింగన్న ఒకప్పుడు రాజుగారి సైన్యంలో పనిచేసి దైర్యసాహసాలకు రాజు చేత బహుమతులు పొందినవాడు. ఇప్పుడు సింగన్న కూతురు మల్లిక, రాజకుమారి ప్రియంవదకు ప్రధాన చెలికత్తెగా వుంటున్నది.

కంటికి నదురుగా వున్న కొండయ్యను చూసి సింగన్న చాలాసంతోషించాడు. ఇలాంచివాడికి రాజుగారి కొలువులో ఉద్యోగం

ఇప్పించడం చాలా తేలిక. ఆ తర్వాత, తన కూతురుమల్లికనిచ్చి పెళ్ళిచేసి తన ఇంటనే వుంచుకోవచ్చు!

సింగన్న ఇలా అలోచించి, మర్మాదు కొండయ్యకు సంగతి చెప్పాడు. వాడు రాజుగారి కొలువులో ఉద్యోగం అంటే సంతోషపడ్డాడు కానీ, మల్లికతో పెళ్ళి అంటే ఏమాత్రం ఇష్టంలేదు. అయితే, వాడాసంగతి బయటపెట్టుకుండా, ముందుకోటలో పాగాకోసం, సరేనన్నట్టు తల ఉపాడు.

ముదట సింగన్న, కొండయ్యకు సైనికుడి ఉద్యోగం ఇప్పించాలని చూశాడు. అందుకు వాడు ఒప్పుకోలేదు. డాలూ కత్తి పట్టి, నగరం పదిలి ఎక్కడెక్కడో కొండల్లో, అడవుల్లో తిరగడం తనకు ఇష్టంలేదన్నాడు. సరే, నగరంలోనే రాత్రివేళ గస్తి తిరిగే భటుడి ఉద్యోగం వేయిస్తానన్నాడు సింగన్న. దానికి వాడు ఒప్పుకోక, ఏ ఈటో పట్టుకుని చీకట్టే

కాళ్ళరిగేలా పీధుల వెంట తిరగడం, నాకు ఈచిన్నతనంగా వుంటుంది, అనేశాడు.

ఈ సంభాషణ విన్న మల్లిక, కొండయ్య అడక్కుండానే రాత్రిళ్ళ కోటలో జాము జాముకు గంటలు కొట్టి సమయం తెలియ జేసేవాడి పని ఇప్పుంచింది.

వాడు ఉద్దోగంలో చేరి రోజులూ, వారాలూ గడిచి నెల ముగిసిపోయినా, రాకుమారి వాడికంట బడలేదు. వాడిక వుండబట్టలేక, ఆ ప్రాంతాల మొక్కలకు పొదులు చేసే వృథుడొకడిని రాకుమారి ఇటుకేసి ఎప్పుడొస్తుందని అడిగాడు.

దానికి వృథుడు నవ్వి, “రాకుమారిగారికి ఇటు రావలసిన ఆవసరమేమిటి! ఆమె దూరాన ఎత్తయిన ఆ గోడ అవతలనున్న హూలతోటలో చెలికత్తెలతో కలిసి విషారం

చేస్తుంది. అక్కడే కొలనులో జలకాలాదు తుంది. తర్వాత అంతఃపురానికి వెళ్ళి పోతుంది. అంతగా రాకుమారిని చూడాలని వుంటే, ఒకటి, రెండు నెలలు ఓపిక పట్టు. రాజుగారాముకు వెళ్ళి సంబంధాలు చూస్తు న్నారు. వెళ్ళి ముహూర్తం నాడు, మనబోటి వాళ్ళందరం ఆమెను చూడవచ్చు,” అన్నాడు.

రాకుమారికి వెళ్ళి సంబంధాలు చూస్తున్నారన్నమాట వినగానే, కొండయ్యకు గుండె పట్టినట్టయింది. వాడిక అలస్యం చేస్తే, ఆమె చేయిజారిపోతుందని, ఒక ఉపాయం అలోచించాడు. దాని ప్రకారం వాడు మర్మాటి సంధ్యవేళ రాకుమారికి పూలు తీసుకుపోతున్న దాసీని పలకరించి మాటల్లో పెట్టి, అంతకు ముందే రాసివుంచుకున్న చీటిని, దాసీకి తెలియకుండా, ఆమె చేతనున్న పూలబుట్టలో జారవిదిచాడు.

దానిలో వాడు - “మీకోసం నేను రాజు ధానికి పది ఆముడలదూరంలోపున్న పల్లె నుంచి వచ్చాను. ఇందుకు నేను, ఒక చిట్టధవినీ, రెండు చిన్ననదులనూ దాట దమేగాక, కొండప్రాంతాల నడిచి ఎన్నో శ్రమల కోర్కాను. ఇదంతా మీ కోసమే. ఇప్పుడు రాత్రివేళ గంటలు కొట్టే చాకిరీ కూడా మీ కోసమే చేస్తున్నాను - కొండాపురం కొండయ్య,” అని రాశాడు.

అయితే, దాసీది పూలబుట్టతో వెళ్ళి పోయాక, కొండయ్యను రకరకాల భయాలు పట్టుకున్నవి. రాజుకు కోపం వస్తే చండ శాసనుడని చెప్పడానికి, కోటలో ఉద్దోగుల మధ్య అనేక కథలు ప్రచారంలో వున్నాయి. ఒక వేళ తన రోజులు బాగోక, రాకుమారి

బళ్ళమండి చీటిని రాజుకు చూపిస్తే, తన పరిస్థితి ఏమవుతుందో అని వాడికి దిగులు పుట్టింది. తను చేసినపని కొరివితో తల గోక్కోవడంలాంటిదని వాడు చింతించ సాగాడు. క్రమంగా వాడారాత్రి మతిస్థిమితం తప్పె ఉన్నాదిలా ప్రవర్తించాడు.

ఆ రాత్రి కొండయ్య మొదటి జామున కొట్టవలసిన గంట కొట్టనేలేదు. రెండోజామున ఎకంగా మూడుగంటలు మోగించాడు.

మూడుసార్లు గంట మోగేసరికి, రాజు దిగున హంసతూలికాతల్యం మీద లేచి కూర్చున్నాడు. రోజు ఆయనకు రాత్రిమూడో జామున నిద్రలేచే అలవాటున్నది. దాసీలు వచ్చి తనను మేలుకొలపనందుకు ఆయన ముందు ఆశ్చర్యపోయి, తర్వాత కోపంగా చప్పట్లు చరిచాడు.

ఆ చప్పట్లు విని బిలబిలమంటూ ఆక్కడికి వచ్చిన దాసీలను ఆయన గట్టిగా కసి రాడు. తర్వాత కాలకృత్యాలు తీర్చుకుని ఉపాహారంకోసం వస్తే, వంటగది చీకటి మయంగా వున్నది. హతాశుడైన రాజు, ఇలా ఎందుకు జరిగిందా అని ఆలోచిస్తూ కూర్చున్నాడు. ఐతే, ఎంతకూ నాలుగో గంట మోగనే లేదు. అప్పుడాయన కాపలా భట్టి పిలిచి ప్రతిస్తే, మూడోజాము సగంలోనే వున్నదని తెలిసింది. ధాంతో అగ్రహించిన రాజు, కొండయ్యకోసం భటుల్ని పంపాడు.

రాజు నుంచి కబురందగానే, చీటివిషయం ఆయనకు తెలిసిపోయివుంటుందనీ, ఇక తనకు ఏ ఉరిశక్కో, ఉప్పు పాతరో తప్పదని అనుకున్నాడు, కొండయ్య. వాడు అక్కణ్ణించి పారిపోవాలని అటూ ఇటూ చూశాడు. కానీ,

ఈటెలు పట్టిన ఇద్దరు భటులు వాడికేసి గుడ్డురుముతూ చూస్తున్నారు. వాడు జారిపోతున్న గుండెను చిక్కబట్టుకుని భటుల వెంట బయలైరాడు.

కొండయ్యను చూసి రాజు మండిపడి, “ఒరే, నువ్వేనా రాత్రివేళ జాముగంటలు కొట్టేది?” అని ప్రశ్నించాడు.

కొండయ్యకు జవాబిచ్చేందుకు గొంతు పెగలక, అవునన్నట్లుతలవూపాడు వఱకుతూ

ఇది చూసి రాజుకు వాడిపై జాలికలి గింది. ఆయన ఈసారి కాస్త మృదువుగా, “ఒరే, ఎన్నాళ్ళుగా ఈ ఉద్యోగం చేస్తున్నావు?” అన్నాడు.

“మహారాజా! రెండో నెలగడవచోతున్నది,” అని జవాబిచ్చాడు కొండయ్య తడబడుతున్న గొంతుతో. రాజు, వాట్టి ఒకసారి పరీక్షగా

చూసి, "మంచి ఒడ్డు పాటుగూ, ఇంత దేహారుథ్యం వున్న నీకు, ఏ సైనికుడి ఉద్యోగమో ఇవ్వక, ఇక్కడ రాత్రివేళ గంటలు కొట్టే చచ్చుపని ఇచ్చిన వాళ్ళవరో తెలియదు. సరే, ఒక్కపారం రోజులపాటు ఒళ్ళు దగ్గర పెట్టుకుని వనిచెయ్యా. తర్వాత నిన్ను, సేనానాయకుడికి చెప్పి సైన్యంలో చేరేలా చూస్తాను. నువ్వు కత్తిబట్టి మన సరిహద్దుల్లో నిలబడితే, శత్రుసైనికులు తిరిగి చూడకుండా పారిపోగలరు!" అన్నాడు నవ్వుతూ.

కొండయ్య, రాజుకు నమస్కరించి బతుకు జీవుడా అనుకుంటూ అక్కణ్ణించి బయలు దేరాడు. కానీ, వాడికి తను రాకుమారికి రాసిన చీటి సంగతి ఏ క్షణాన్నయినా రాజుకు తెలిసిపోతుందనీ, అప్పుడు తనను రాజు కలినంగా శక్కిస్తాడనీ బెంగ కలిగింది.

వాడు తలవంచుకుని కోటుద్వారం కేసి నదుస్తాండగా, మల్లిక వాడికి ఎదురుపడి, "ఆహా, భావా! నువ్వు దిక్కుమాలిన పల్లె పదిలి ఇక్కడికి వచ్చింది నా కోసమని నెనెరగననుకున్నావా? నాకు నీ మనసులో ఎముస్తుంది తెలియజెప్పుటానికి పూలబుట్ట దొరికిందా? పూలమాలలు నేనే కట్టి రాకుమా

రిని అలంకరిస్తాంటాను గనక, ఆ చీటీ నాకు దొరికింది. ఏదైనా పొరబాటు జరిగి అది రాకుమారి చేతబడి వుంటే – ఆ చీటీ ఆమెకు రాశావని అగ్రపాంచి, నీ తల కోట గుమ్మానికి వేలాడదీయించేది. నాన్న నేడో రేపో మనపెళ్ళికి ముహూర్తంపెట్టించే ప్రయ త్వంలో వున్నాడు. అయినా, చీటీలో కూడా నా పేరు రాయడానికి అంత సిగ్గు నీకు? ఏమైనా, పల్లె కుర్రాడివనిపించావు!" అని నవ్వుతూ రాకుమారి వుండే అంతఃపురాని కేసి పరిగెత్తింది.

మల్లిక మాటలతో కొండయ్యకు తల మీదినుంచి కొండంత బరువు దిగిపోయి నట్టయింది. వాడు తెలికపద్ద మనసుతో, "బుధిమాలి నేరక చేసిన తప్పుకు కొంచెంలో ఎంత ప్రమాదం తప్పింది? నా బోటివాడు తనకు తగ్గ ఆలోచన చేయాలి కానీ, ఆకాశానికి నిచ్చేన వేయాలనుకుంటే ఇలాగే జరుగుతుంది. లేనిపోని భయాలతో ఎంత చావు చచ్చాను! మల్లిక అర్ధుకోకపోతే, ఈరోజు నా గతేం కాను? రాకుమారి వద్దనే వద్దు. మల్లికే నాకు తగిన భార్య!" అనుకు న్నాడు.

చందులూ

బంగారు గడియలు-12

1. ... భూమధ్యరేఖ సమీపంలో పెంగ్వైన్ వట్టలు?
త్రపంచం మొత్తం మీద ఈ దీవుల సముద్రాయంలోనే ఉష్ణప్రాంతాల
జంతువులైన తాబేల్స్, పెద్ద ఇగూనా బల్లులలో పాటు పెంగ్వైన్
వక్కలు వక్కడక్కనే సహజివనం సాగిస్తున్నాయి!

ప్రపంచంలో ఏటిని మనం ఎక్కడ చూడగలం?

2. ... అతిచిన్న దేశం?

ఈది అర చ.కి.మీ వైశాల్యంలో వెయ్యి
మంది జనాభా గల అతిచిన్న దేశం.

1929 నుంచి ప్రశ్న

పతాకం, తపాలా

బిళ్లలు, జాతీయ

గీతం కలిగి

ఉన్నది.

3. ... ఎత్తయిన సరమ్ప?

సముద్ర మట్టానికి 3811 మీ॥ ఎత్తులోపున్న టిటికాకా సరమ్పపొడవు
1908 మీ. లోపు 275 మీ. ఇది 9065 చ.కి.మీ.విస్తరించిఉన్నది.

4. ... ఎక్కువ వెదల్పుగల పొడవాటి వంతెన?

దీనిని ఆ ప్రాంతంలో 'టిల్కోట్ హ్యాంగర్' అని పిలు
స్తారు. దీనిపై రాకపోకలు 1932 వ సం॥లో ప్రారంభ
మయ్యాయి. 48.8 మీ॥ వెదల్పుగల ఈ వంతెన మీద
8 వరుసలలో వాహనాలు నదుస్తాయి.

5. ... ఎలుకలను గౌరవించే ఆలయం?

తెల్లు చలువరాళ్ళతో నిర్మించబడిన ఈ కార్య
మాతా ఆలయంలో ఎలుకలను భక్తులో
చూస్తారు. వాటికి తిండి వెదతారు; రక్కణ
కల్పిస్తారు.

కథా
ప్రహాళిక

దెనియల డీఫో రచించిన రాఖినున్ త్రూసో నవల
నుంచి ఈ భాగం ఇవ్వబడింది. ఈ పేరాలో డీఫో ఒక చిన్న
పొరబాటు చేశాడు. ఆ పొరబాటు ఎమిటో కనుగొనగలరా?

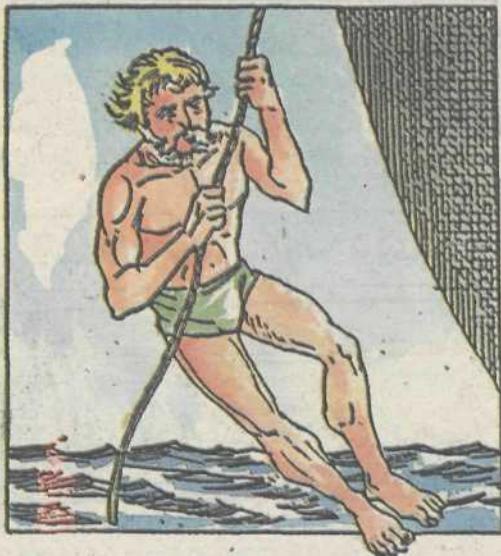
“మధ్యాహ్నం కొంతసేపు గడిచాక,

సముద్రం చాలా ప్రశాంతంగా ఉండడం
చూశాను. వాతావరణం మరి వేడిగా ఉండడం

వల్ల బట్టలు తీసేసి సీళ్ళలోకి దిగాను.
చాలాసేపు తరవాత నేను ఓడ దగ్గరికి తిరిగి
వచ్చాము. కానీ ఓడ మీదికి వెళ్ళుడం ఎలాగో
తెలియక తికమకప్పాను. అఖరికి ఓడలోని

ఒక మూల నుంచి వేలాడుతున్న ఒక
తాడును కనుగొన్నాను.... దాని సాయంతో ఓడ
ముందు భాగానికి ఎగుబొకాను. ఓడలోని
అపోర పదార్థాలు సముద్రపునీళ్లలో తడవ
కుండా పొడిగా, తినడానికి పనికిపచ్చేవిగా
ఉన్నాయి. నేను అవిషున్న గదిలోకి వెళ్లి
చిస్పుట్లు తీసి నా జేబులను నింపుకుని వచ్చి

“నెమ్ముదిగా తిన్నాను....”

చేసి చూడండి

పక్కిని బంధించండి

కార్బోబ్రైట్ 4x4 సెం.మీ. కొలతతో చదువైన
ముక్కను కత్తిరించుకోండి.

అట్టకు నిలువున రెండు వైపులా దారాల
ఉంగరాలు ముడివేయండి.

అట్టకు ఒక వైపున పక్కిబోమ్మునూ, రెండవవైపున
గూటిబోమ్మునూ గీసుకోండి.

అట్టను దారాలతో లాగి పట్టుకుని వేగంగా
తిప్పండి. అలా తిప్పుతున్నప్పుడు పక్కి గూటిలో
బంధించబడినట్టు కనిపిస్తుంది!

సరదా ప్రశ్నలు

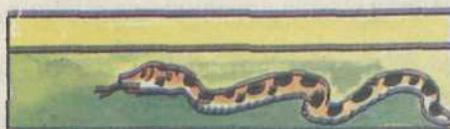
1. గుర్తానికి ఆరుకాళ్ళు ఎప్పుడు ఉంటాయి?
2. చిట్టెలుకా, ఏనుగూ ఒకే బరువు ఎప్పుడు కలిగి ఉంటాయి?

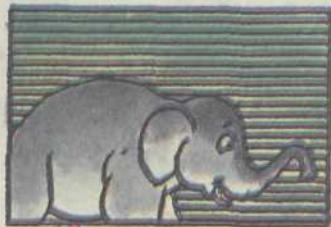
3. $9+9+9+1+1$ కలిపి కూడితే 20 ఎప్పుడు వస్తుంది?
4. నేను నా స్నేహితుడి ఇంటికి వెళ్ళాను. అక్కడి సుంచి బయలుదేరబోతూండగా, స్నేహితుడి తమ్ముడు వచ్చి, “అద్దుదారి గుండా వెళ్ళవద్దు. అక్కడాక పాము పదు కుని ఉంది. విషసర్పంలా కనిపిస్తున్నది,” అన్నాడు. “దాన్ని నువ్వెలా దాటుకుని వచ్చావు?” అని అడిగాను నేను. “నేను వచ్చేప్పుడది కశ్య మూసుకుని నిద్రపోతున్నది. ఇప్పుడది మేలుకుని ఉండ్చున్న,” అన్నాడతడు.

నమ్మి సరదాగా ఆటవట్టించడానికి అతడలా అంటున్నాడని గ్రహించి నేను అథ్యదారి గుండానే మా ఇల్లు చేరాను. ఊహించినట్టే దారిలో పాము కనపించలేదు.

స్నేహితుడి తమ్ముడు అబద్ధం చెబుతున్నాడని ఇతడెలా గ్రహించాడో చెప్పగలరా?

5. ఏనుగుకు ఎప్పుడు ఎనిమిది కాళ్ళుంటాయి?
6. రెండు (ప్యాంట్స్) చేతులుండీ ఎన్నడూ ముఖం కదుక్కొనిది ఏది?

7. గొంతు ఉండి మింగలేనిది ఏది?
  8. యుద్ధంలో ఒక చేతిని కోల్పోయిన ఛ్రీంచి సైనికుడాడు నెపోలియన్ బోనపార్టర్ దగ్గరికి వచ్చాడు. నెపోలియన్ అతని సాహసాన్ని మెచ్చుకుని అతనికి పతకం ఇచ్చి, “ఇది నువ్వు కోల్పోయిన చేయికోసం!” అన్నాడు. “మరి, నేను రెండవచేయిని కూడా కోల్పోయి ఉన్నట్టయితే తమరేం బహుమతి ఇచ్చే వారు?” అన్నాడు సైనికుడు.
- “నిన్నిక ఉన్నత అధికారిగా నియమించి

ఉండే వాళ్ళి!” అన్నాడు నెపోలియన్. మరుక్కణమే సైనికుడు ఒర సుంచి కత్తిలాగి రెండవ చేతిని తెగ నరుక్కున్నాడు. ఈ ఉదంతం నిజమనుకుంటున్నారా? కాదు, అంటే ఎలా గ్రహించగలిగారు?

అంకె 3ను కొన్ని గీతలతో మంచుమనిపిగా మార్చవచ్చు!

అంకె 8ని నడుషూన్న కీటకంలాగా కనిపైంచేట్లు చేయవచ్చు.

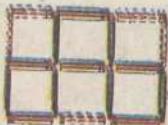
బంగారు గడియలు నెం.11 సమాధానాలు

ప్రపంచంలో ఎక్కడ

1. ఇందోనేషియాలోని మధ్యజావా.
2. కాలిఫ్రోర్నియా, అమెరికాలోని శైతపర్వతాలలో.
3. లండన్లోని థేమ్స్ నదీ తీరంలో.
4. ఇటలీలోని వెనిన నగరంలో.

చిత్ర ప్రోఫెషనల్

కొలంబన్ ఒడలో చుక్కలు, చారలుగల అమెరికా పతాకం ఎగురుతున్నది.

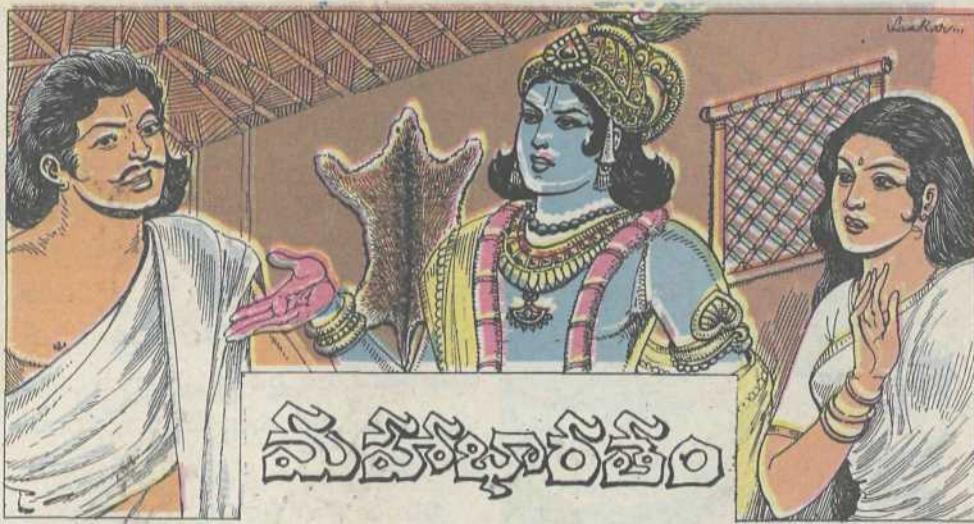

పిక్చర్ క్రీడ్జ్

1. 35 త్రికోణాలు.
- 2.
3. వాటన్నిటినుంచి.

సరదా ప్రశ్నలు

1. గాలి లేని త్రైరు బూటీలో ఉన్నది.
2. దారం రెండవకొన దేనికి కట్టబడలేదు.
3. వింగ్సిల్ట్ వైపర్ చేసిన తడిచారలు ఒక కారులో మాత్రమే కనిపించాయి.
4. అంధుడికి చూపులేదుగాని మూగ కాదు కదా! రంపం కావాలని అడిగాదు.

ముర్యాసుదికి

దుర్వాసుడికి, ఆయన శిష్యులు వెయ్యి మందికి, వేళగానివేళ, ఎలా భోజనం సమ కూర్చులో తెలీక ద్రౌపది కృష్ణుణై ప్రార్థించ గానే, అరణ్యంలో ద్రౌపది ఎదట కృష్ణుడు ప్రత్యక్షమయ్యాడు. ద్రౌపది కృష్ణుడి పాదాలకు నమస్కరించి, “దుర్వాసుడు తన శిష్యుగణంతో గంగ నుంచి తిరిగివచ్చి భోజనం పెట్టమంటాడు. అక్షయపాత్రలో ఒక్కమెతు కైనాలేదు. నేనెం చేసేది?” అన్నది.

“దుర్వాసుడి మాట దేవుడెరుగు. ముందు నాకు ఆకలి మండిపోతున్నది. నా ఆకలి తీర్చు,” అన్నాడు కృష్ణుడు.

ద్రౌపది సిగ్గుపడుతూ, “నేను తినే దాకానే పాత్రలో అన్వం ఉంటుంది. నా భోజనం అయిపోయింది. నువ్వే నన్ను పరీక్ష పెడితే నా కేది దారి?” అన్నది.

“నేను ఆకలితో చచ్చిపోతుండే నీకు హస్యంగా ఉన్నట్టున్నది. నీ అక్షయపాత్రలో

ఎంత ఉంటే అంతే పెట్టు. దాన్ని తీసుకురా, చూస్తాం,” అన్నాడు కృష్ణుడు.

ద్రౌపది వెళ్ళి అక్షయపాత్ర తెచ్చింది. దానిలో ఏ మూలనో ఒక మెతుకు అంటుకునిఉన్నది. కృష్ణుడు దాన్ని నోట వేసుకుని, “నా కడువు నిండిపోయింది!” అన్నాడు.

ఆతను భీముణ్ణై పిలిచి, “నువ్వు గంగకు వెళ్ళి, దుర్వాసుడై, ఆయనగారి శిష్యులనూ భోజనానికి త్వరగా రమ్మని పిలుచుకురా,” అన్నాడు.

భీముడు వచ్చే లోపుగానే దుర్వాసుడికి శిష్యులకూ పొట్టలు ఉబ్బరించి, త్రేపులు రాసాగాయి. శిష్యులు దుర్వాసుడి దగ్గరికి వచ్చి, “స్వామీ, గంతుపూడేదాకా తిన్నట్టుగా ఉన్నది. మనం అనవసరంగా ధర్మరాజును వంట చేయించమన్నాం. ప్రస్తుత స్థితిలో ఒక్క మెతుకు కూడా తినలేం. ఇప్పుడేం చెయ్యాలి?” అన్నారు.

భోజనం చెయ్యటం పాపం. అందుచేత అంబరీషుడు మధ్య మార్గంగా నీరు తాగాడు. దుర్వాసుడు ఆలస్యంగా వచ్చి, అంబరీషుడు జలపానంచేసినట్టు తెలిసి ఆగ్రహించి, మహాకృత్యను స్పృష్టించి, అంబరీషుడి పైకి పంపకం చేశాడు. ఇంతలో విష్ణుచక్రంవచ్చి, కృత్యను చంపి, దుర్వాసుడి వెంట బడింది. అప్పుడు దుర్వాసుడు శివుడి వద్దకూ, విష్ణువు వద్దకూ వెళ్లి, వారు రక్షించ లేకపోగా, తిరిగివచ్చి అంబరీషుడి కాళ్ళపైనేపడి, ప్రాణాలు దక్కించుకున్నాడు. ఇది దుర్వాసుడికి మరవరాని అనుభవం.

భీముడు గంగా తీరానికి వచ్చేసరికిఅక్కడ ఒక్కరూలేరు. అక్కడ ఉండే బ్రాహ్మణులు లను అడిగితే, “మునులందరూ పారిపోయారే!” అని చెప్పారు. భీముడు ఆశ్రమానికి తిరిగి వచ్చి ఆ మాట చెప్పాడు. దుర్వాసుడు మళ్ళీ ఏ వేళగానివేళ వస్తాడోనని ధర్మరాజు భయపడ్డాడు.

కృష్ణుడు ఆయనతో, “దుర్వాసుడు ఇకరాడు!” అంటూ జరిగిన సంగతి చెప్పి, సెలవు పుచ్చుకుని తిరిగి వెళ్లిపోయాడు. కృష్ణుడి అనుగ్రహంవల్ల పాండవులను దుర్యోధనాదులు ఇలాటి కష్టాలకు గురి చేయలేకపోయారు.

కొంతకాలం గడిచింది. పాండవులు కామ్యకవనంలోనే ఉంటూ ఒకనాడు వేటకు వెళ్ళి నిశ్చయించారు. తాము తిరిగి వచ్చేదాకా వారు ద్రౌపదిని తృణబిందుడు అనే బుమి ఆశ్రమంలో ఉంచి, ఆమెకు తమ పురోహితు డైన ధౌమ్యష్టి తోడు ఉంచారు. అదే రోజు సైంధవుడు సాళ్ళరాజు కుమార్తెను పెళ్ళాడా

దుర్వాసుడు వాళ్ళతో, “ధర్మరాజుకు ద్రోహమే చేశాం. అతను సామాన్యుడుకాడు. మన కేసి కోపంగా చూస్తే మాడి మని అయి పోతాం. అంబరీషుడి వల్ల నా కొకసారి పరాభవం ఇలాగే జరిగింది. మనం చెయ్యగలది ఒకటే ఉన్నది. ధర్మరాజుకు చెప్పుకుండా పారిపోదాం,” అన్నాడు. అందరూ గంగ నుంచి అటే వెళ్లిపోయారు.

అంబరీషుడు ఒకసారి ద్వాదశిష్టతం చేసి, బ్రాహ్మణులతో సహ భోజనానికి కూర్చో బోతూండగా దుర్వాసుడు వచ్చాడు. అంబరీషుడు ఆయనను భోజనానికి రమ్మని ఆప్యో నించాడు. దుర్వాసుడు స్నానానికి వెళ్లి ఎంతకూ రాలేదు. ద్వాదశి ఘుషియలుదాటి పోతున్నాయి. ద్వాదశి వెళ్ళాక పారణ చేస్తే ప్రత ఫలితం దక్కదు. అతిథి రాకుండా

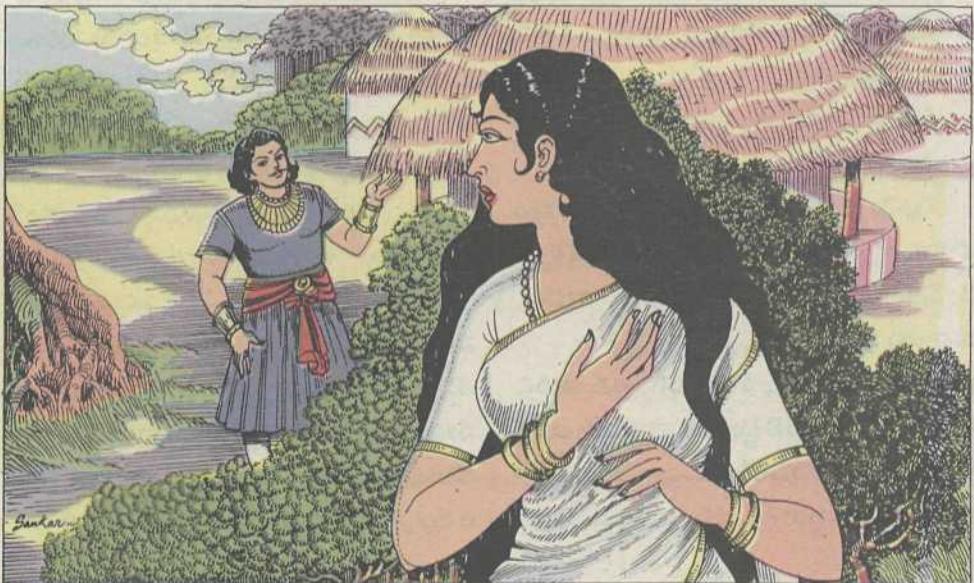
లని, కొంత సైన్యాన్ని, అనేకమంది రాజులనూ వెంటబెట్టుకుని, తృణచీందు ఆత్రమం పక్కగా వెళుతున్నాడు. ఆత్రమం నీర్లనంగా వున్నది. ఒక పొదరింటి ద్వారంవద్ద ద్రోపది, మెరుపు తీగలాగా వెలిగిపోతూ నిలిచి ఉండటం సైంధవుడికి కనిపించింది.

ఆమెను చూడగానే సైంధవుడి కళ్ళు జిగేలుమన్నాయి. అతనిలో మోహం పుట్టు కొచ్చింది. అతను కోటికాస్యుడనే రాజు కుమారుణ్ణి పిలిచి, “బరే, ఆ స్త్రీని చూశావా? ఆమెను చూస్తే నాకు ఎక్కడలేని కోరికా కలుగుతున్నది. నాకు సాభ్యరాజు కుమార్త వద్దు. ఈమె ఎవరి కూతురో, ఎవరి భార్యో, నాతో వచ్చేష్టుందేమో నువ్వు వెళ్లి కనుక్కురా,” అన్నాడు.

ఆ కోటికాస్యుడు కూడా మానాభిమానాలు లేనివాడే. వాడు ద్రోపది దగ్గరికి వచ్చి, “సుందరీ, సువ్యోవరు? వనదేవత

లాగున్న నీకు భర్త ఎవరు? ఏ కులం దానివి? నీ పేరేమిటి? ఈ వనంలో ఒంటరిగా ఎందుకున్నాపు? మా సంగతి నువ్వు అడగక పోయినా చెబుతాను. నేను సురథ రాజు కొడుకును, నా పేరు కోటికాస్యుడు. ఆ కనబడే రాజులు త్రిగ్రరాజు, కుథిందరాజుానూ. నీ వంక ఆత్రంగా చూస్తున్న యువకుడు సుబలరాజు కుమారుడు. వన్నెండుమంది రాజుల మధ్య వెలిగిపోతున్న రథం మీద కూర్చున్న వాడు సింధు సౌపీర దేశాలకు రాజు, జయద్రథుడు. ఆ జయద్రథుడే నీ సంగతి కనుక్కురమ్మని నన్ను పంపించాడు,” అన్నాడు.

ద్రోపది అతనితో, “నువ్వు ఎవరో నాకు తెలుసు. నా వంటి కులస్త్రీలు నీతో మాట్లాడరాదు. కాని నీ ప్రశ్నలకు జవాబు చెప్పటానికి ఇక్కడ ఎవరూ లేరు. అందుచేత విధి లేక నేనే చెబుతున్నాను. నేను ద్రుపదరాజు

ద్రౌపది అతన్ని క్షేమసమాచారాలడిగి అర్థయి పాద్యాలిచ్చింది. అమె అతన్ని కూర్చు మని, “పాండవులు వేట నుంచి తిరిగివచ్చి, మీకు వేటమాంసంతో భోజనం పెడతారు,” అన్నది.

“ఆతిధ్యాని కేముందిగాని, నా రథంమీద మా నగరానికి వచ్చేయు. నిన్న నా భార్యగా చేసుకుని, సుఖాలలో ముంచి ఎత్తుతాను. రాజ్యభూషణిన పాండవుల వెంట ఈ అరణ్య లలో ఎందుకు ఇక్కట్లు పడతాపు? సింధు శాపీర దేశాలను నువ్వే ఏలుకో!” అన్నాడు సైంధవుడు.

ద్రౌపదికి పట్టరాని ఆగ్రహం వచ్చింది. తన భర్తలు వచ్చేదాకా సైంధవుణ్ణి మాట లలో పెట్టదలచి అమె, “నువ్వు ఎంత తెలివి మాలినవాడివి! నా భర్తలు ఇంద్రుడికి తీసిపోనివాళ్ళు కదా, వారికి ఆగ్రహం తెప్పిం చటం నీకు ఎంత ప్రమాదకరం!” అంటూ ధర్మాలు చెప్పసాగింది.

“పాంచాలీ, పాండవులను గురించి మాకు కొత్తగా చెప్పి భయపెడడామనుకుం టున్నావా! లాభం లేదు. లోకంలో ఉన్న పదిహేడు ఉన్నత కులాలలో మాది ఒకటి. ఊరికి మాటలలో పెట్టక, నా వెంటవచ్చేయై, పాండవులకు భయపడి నిన్న వదిలిపోతా ననుకోకు,” అన్నాడు సైంధవుడు.

ద్రౌపది మండిపడి, “టరీ, అధముడా, పాంపులభార్య నీకు అంతసులువుగా చిక్కు తుందనుకుంటున్నావా? నీ వెనకగా అర్థు నుడు రథంమీద వచ్చి, నిన్న కార్పుచ్చులాగా దహించడా? నన్న తీసుకు పోవటం ఇంద్రుడి తరం కూడా కాదు, నువ్వేంత? నేనై నిన్న

కూతురిని. నన్న కృష్ణ అని పిలుస్తారు. పాండవులు నా భర్తలు. వారిప్పుడు వేటకు పోయి ఉన్నారు, త్వరలోనే పట్టారు. వారు వచ్చేదాకా మీరంతా అగి, వారి అతిథి సత్కారాలు పొంది వెళ్ళింది. వారు నంతోషి ప్టారు,” అన్నది.

కోటికాస్యుడు వెళ్ళి సైంధవుడితో సంగతి అంతా చెప్పాడు.

“ఆమె మనుష్య స్త్రీ అంటే నమ్మిశక్యం కాకుండా ఉన్నది. ఆమెను చూసిన కళ్ళతో మరొక స్త్రీని చూడటం సాధ్యం కాదు,” అన్నాడు సైంధవుడు.

సైంధవుడు తన రథం దిగి, తన వారిని అరుగురిని వెంటబెట్టుకుని పాండవులపర్చ కాలకు వెళ్లి, దొపదితో, “నువ్వు, నీ భర్తలూ క్షేమంగా ఉన్నారా?” అని అడిగాడు.

వరిస్తానను కోవటం భ్రమ. నేను మహా పతి త్రతను. నా మనసు పాండవుల పైన తప్ప ఇతరులపైన పోదు,” అన్నది.

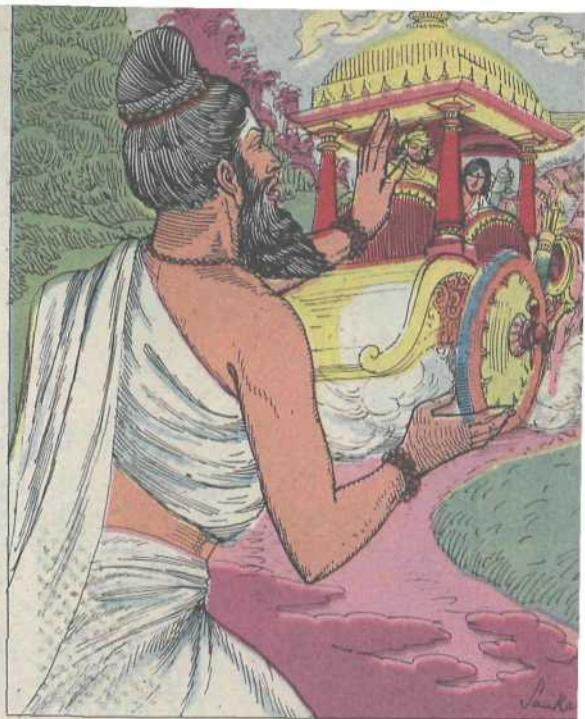
సైంధవుడి వెంట వచ్చిన వాళ్ళు ద్రౌపదిని పట్టుకోబోయారు. ద్రౌపది వాళ్ళకు చిక్కు కుండా, ధోముయ్యడికి వినిపించేటట్టు గట్టిగా కేకలు పెట్టింది. సైంధవుడు ఆమెను రెండు చేతులా పట్టుకుని ఎత్తి పరిగెత్తుసాగాడు. ద్రౌపది కేకలు విన్న ధోముయ్యదు సైంధవుడి వెనకగా పరిగెత్తుకుంటూ రాసాగాడు. ఆయన కూడా కేకలు పెట్టాడు.

సైంధవుడు ద్రౌపదిని రథంమీద ఎక్కుం చుకుని బయలుదేరాడు.

ధోముయ్యదు సైంధవుడితో, “సైంధవా, ఏంపని ఇది? చేతనైతే ఆమెభర్తలను టడించి ఆమెను పట్టుకుపో గాని, పరశ్రీని ఇలా బలాత్మారంగా తీసుకుపోవచ్చునా?” అన్నాడు. సైంధవుడు వినిపించుకోక రథాన్నిపోనిచ్చాడు. ధోముయ్యదు ఆ రథం వెనకగా పరిగెత్తాడు.

ఈలోపుగా పాండవులు కొన్ని మృగాలను వేటాడి ఒక చోట కలుసుకుని, ఆశ్రమానికి బయలుదేరారు. వారు ఆశ్రమం చేరేనరికి ద్రౌపదికనిపించలేదు. సారథి అయిన ఇంద్ర సేనుడికి ధాత్రేయిక అనే ప్రీతి ఏడుస్తూ కనిపించింది. ఆమె ఇంద్రసేనుడితో ద్రౌపదిని తీసుకుపోయాడనీ, అది జరిగి ఎంతోసేపు కాలేదనీ చెప్పింది.

ధర్మరాజు ధాత్రేయికతో ఎడవ వద్దని చెప్పి, తన తమ్ములతో వెంటనే సైంధవుడి మీదికి పోదామన్నాడు. అయిదుగురూ రథాలెక్కి సైంధవుడి సేనలు వెళ్ళిన జాడ

లను బట్టి బయలుదేరారు. త్వరలోనే వారికి దుమ్మురేగుతూ దూరాన కనిపించింది. తరవాత వారికి ధోముయ్యదు పరిగెత్తుతూ కనిపించాడు. ఆయనను నింపాదిగా రమ్మని చెప్పి, పాండవులు మాంసం మీదికి ఉరికే దేగల్లాగా సైంధవుడి సేన మీదికి ఉరికారు.

సేన మధ్యలో రథం మీద సైంధవుడి వెంట ద్రౌపది కనిపించగానే వారికి ఒళ్ళు తెలియనికోపంవచ్చింది. “ఆగండి! ఆగండి!” అని కేకలుపెడుతూ వాళ్ళు సైంధవుడిరథాన్ని చేరుకున్నారు. వారిసి చూసి సైంధవుడి వెంట ఉన్నవారు భయవడ్డారు.

ద్రౌపది సైంధవుడితో, “అరుగో, నాభర్తలు వస్తున్నారు. నువ్వు, నీ సైన్యమూ సర్వ నాశనం కాబోతున్నది. నీకు కాలం మూడటం చేతనే ఈ పాడు పని చేశావు. ఈసారి నువ్వు

చావక బతికావంటే అది నీకు పునర్జన్మన్యే అనుకోవాలి,” అన్నది.

పాండవులు సైంధవుడినేనమీద బాణ వర్షం కురిపించారు. సైనికులు చెల్లాచెదు రుగా పారిపోశాగారు. భీముడు గద తీసుకుని సైంధవుడి మీదికి పోబోతే కోటికాస్యుడు అట్టుపడ్డాడు. వాడికి సహాయంగా చాలా రథి కులు వచ్చి, భీముడి మీద శక్తులూ, తోమ రాలూ, ఇతర ఆయుధాలూ విసిరారు.

అర్ధునుడు సైంధవుడి రథాన్ని చేరుకునే టందుకు దారిలో అట్టువచ్చిన పదిహేను మందిని చంపేశాడు. ధర్మరాజు నూరుగురు సాచీరులను చంపాడు. నకులుడు రథం నుంచిదిగి సైనికులను చంపసాగాడు. సహ దేవుడు ఎనుగుల మీద ఎక్కున వారందరినీ చంపాడు. త్రిగ్రత్రరాజు, ధర్మరాజు చేతిలో చచ్చాడు.

సైంధవుడి పక్కంవాళ్ళు చాలామంది చచ్చారు. కోటికాస్యుడు పారిపోయాడు. చివ రకు చేసేదిలేక సైంధవుడు ద్రోపదిని రథం మీదనేవిడిచి, తానుప్రాణాలు దక్కించుకుని పారిపోయాడు. అర్ధునుడు అసంగతి భీముడికిచెప్పాడు. భీముడు అనాథలైన సైనికు

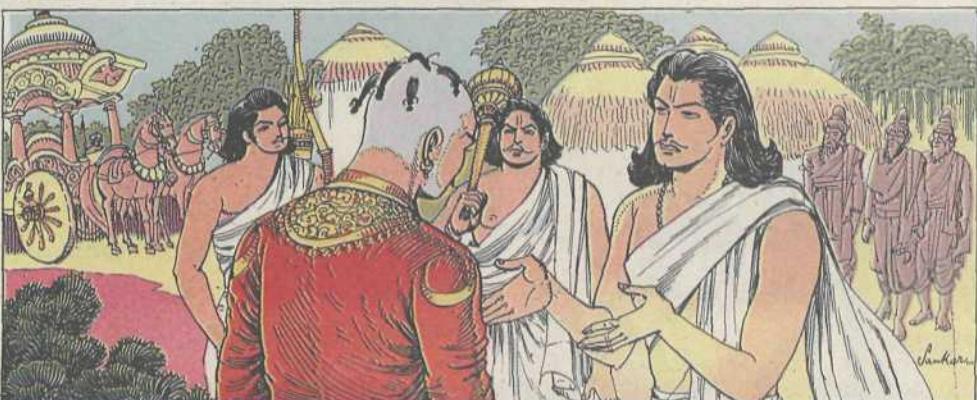
లను చంపటం నిలిపి, ధర్మరాజుతో, “అన్నా, నువ్వు ద్రోపదిని, ధౌమ్యాష్టీ నీరథంలో ఆ మానికి తీసుకుపో. నేనూ, అర్ధునుడూ వెళ్ళి ఆ సైంధవుడి సంగతి తేల్పుతాము,” అన్నాడు.

“భీమునేనా, సైంధవుడు ఎంత దుర్మార్గు దైనాప్లాటి చంపవద్దు. దుశ్శల విధవ కారాదు, గాంధారికిశోకం తెప్పించరాదు,” అని ధర్మరాజు భీముణ్ణి పెచ్చరించాడు. కాని ద్రోపది మాత్రం సైంధవుణ్ణి ప్రాణాలతో వదలాడ న్నది. ధర్మరాజు ఆశ్రమానికి తిరిగి వెళ్ళాడు.

ఒక కోసుదూరాన భీమార్ఘునులకు సైంధవుడొరికాడు. భీమార్ఘునులు సైంధవుణ్ణి పట్టుకుని, తలగొరిగి, పంచ శిఖలు పెట్టి, వికారంగా తయారుచేసి, మట్టికొట్టుకుని ఉన్న ఆ సైంధవుణ్ణి రథంలో పెట్టుకుని ఆశ్రమానికితెచ్చి ధర్మరాజు ముందు పెట్టారు.

“ఇక ముందు నువ్వు ఎక్కుడికి వెళ్లినా పాంపడుసుట్టి అని చెప్పుకు బతుకు,” అని భీముడు, ద్రోపది అంగీకారంతో సైంధవుణ్ణి వదిలిపెట్టాడు.

“ఇక ఎన్నడూ ఇలాటి నీచపు పని చెయ్యకు,” అని మందలించి, ధర్మరాజు సైంధవుణ్ణి పంపేశాడు.

చందులు కబుర్లు

వృషభ సంవత్సరం

శైనా దేశపులు తమ పురాణాలలో చోటుచేసుకున్న జంతువుల పేర్లను సంవత్సరాలకు పెట్టుకున్నారు. ప్రతి సంవత్సరానికి ఒకొక్కక్కడా జంతువు పేరు పెట్టాలంటే సాధ్యంకాదు. కాబట్టి పన్నెందు సంవత్సరాలకు పన్నెందు జంతువుల పేర్లు పెట్టారు. ఒకసారి పన్నెందు సంవత్సరాలు పూర్తయిన తరవాత అవే పునరావృతమవుతాయి. అవిథంగా ఫిబ్రవరి 8వ తేదీ ఆరంబమయిన ఈ సంవత్సరం పేరు వృషభం. ఈ నూతన సంవత్సరారంభంలో బంధుమిత్రులను కలుసుకోవడం, కొత్తబట్టలు కొనడం, సంప్రదాయ విందులు, వినోదాలు, జనంరద్దు, ట్రాఫిక్జామ్ అన్ని యధాప్రకారం జరిగాయి. వచ్చేజూలైలో ల్రిటన్ శైనాకు అప్పగించనున్న పోంకాంగోలో - చీనా సంగీత నాటకాల లోని పాత్రల ఊరేగింపు జరిపారు. ఆ ఊరేగింపులో ఎద్దు ఆకారంలో తయారు చేసిన బ్రహ్మండమైనబెలూన్ ఒకదానిని తీసుకువెళ్ళారు!

పొడవైన చాక్టెల్

స్వీడన్ దేశంలోని జపాను పోటల్ ఒకటి ఫిబ్రవరి 17వ తేదీ 182 మీ॥ పొడవైన చాక్టెల్ తయారు చేసింది. అది గిన్నిస్ బుక్ ఆఫ్ రికార్డ్స్లో నవోదుకానున్న సమయంలో స్విట్సర్లాండులో అంతకన్నా పొడవైన చాక్టెల్ను తయారుచేశారు. ఆ చాక్టెల్ పొడవు 221 మీ॥ (725 అడుగులు). వెదల్చు 3 సెం.మీ. వరుసగా ఉంచిన బల్లల మీద దానిని పరిచారు. గిన్నిస్ సంస్థ అధికారులు వచ్చి చూసిన తరవాత దానిని చిన్న ముక్కలుగా కోసి 500 మంది చాక్టెల్ ప్రియులకు పంచారు!

చారల గాడిదలు

‘త్రైగాన్స్’ గురించి మీరు విన్నారా? పులులు, సింపోలు కలిపిన సంకరజాతి ‘పులి - సింపోలు’ అవి. ఇప్పుడు గాడిదనూ - జీబ్రానూ కలిపి మరొక సంకరజాతి జంతువును విజయవం తంగా సృష్టించారు. లండన్లోని లియోమినస్టర్ జూలోని రెండు చారల గాడిదలు చూపరులను ఆకరిస్తున్నావి, సుసీ పాలార్డ్ శిక్షణ నిస్తున్న ఈ గాడిదల కాళ్ళపై మాత్రమే చారలు కనిపిస్తున్నాయి!

రాక్ గార్డెన్స్

లండన్ నగరంలోని క్యూ గార్డెన్స్ అరుదైన మొక్కలకు ప్రసిద్ధిగాంచింది. మ్యాన్‌పోటన్‌లోని న్యూయార్క్ సెంట్రల్ పార్క్ -740 ఎకరాల ఉద్యానవనంతో, తటాకాలతో ప్రపంచంలోనే అతిపెద్ద ఉద్యానవనంగా పేరుగాంచింది. చండిఘుడ్‌లోని రాక్ గార్డెన్ ఈ రెండింటికి భిన్నమైనది. ఇది సహజ సిద్ధమైన శిలారూపాల నుంచి, పనికరాని పీచు నుంచి మలిచిన దాదాపు 20,000 బొమ్మలు, ఆకారాలు గల విలక్షణమైన శిలా ఉద్యానవనం! అందమైన మార్గాలతో, అనుకోని మలుపులతో, చిత్రమైన వంతెనలతో ఈ గార్డెన్, లోపలిక వచ్చిన వారికి వింత అనుభూతిని కలిగిస్తుంది. విరిగిన అడ్డాల గాజులనుంచి తయారుచేసిన ఎలుగుబంట్లు, గుర్రాలు, కోతులు, నెమత్తు ఉన్నాయి. నేకచంద ఫ్లాన్ మేధావి ఈ రాక్ గార్డెన్కు రూపకల్పన

చేశాడు. ఆయన వద్ద శ్రీ బిరుదు, రాష్ట్రపతి సన్మానం అందుకున్నాడు. రాజధానిలోని చిల్డ్రెన్స్ మ్యూజియంలో అద్భుత మైన ఒక ఉద్యానవనం సృష్టిం చుమని 1985వ సంవత్సరమే ప్రభుత్వం ఆయన్ని ఆహ్వానిం చింది. దేశ విదేశాల నుంచి వచ్చే యాత్రికులకు చండిఘుడ్ లోని రాక్ గార్డెన్ ఒక ప్రత్యేక ఆకర్షణ!

మనదేశపు బుషులు:

శక్తివుడు

వేదాలను విభజించి, పంచమవేదంగా ప్రసిద్ధిగాంచిన మహారాతాన్ని రచించిన వ్యాసమహర్షి కుమారుడు తపోధనుటైన శక్తివుడు.

శకును కొంతకాలం తండ్రి దగ్గర విద్యాభ్యాసం చేసి, ఆ తరవాత దేవగురువైన బృహస్పతి వద్ద శిష్యుడుగా చేరాడు. విద్యాభ్యాసం పూర్తయిన తరవాత, శకునుమళ్ళీ వ్యాసుడి వద్దకు వచ్చి, “నా విద్యాభ్యాసం పూర్తయినది. వేదవేదాంగాలను అధ్యయనం చేశాను. నిరంతరం ధ్యానంతో, సర్వసంగ పరిత్యాగిగా, నిర్వికారంగా కాలం గడువు తున్నాను. అయినా నాకు అందులో సంతృప్తి కలగడం లేదు!” అన్నాడు.

“నువ్వు వివాహమాడి గృహస్తాత్మమం స్వీకరించు నాయనా!” అన్నాడు వేద వ్యాసుడు.

“ప్రపంచంలో జన్మించి, వివాహం చేసు కుని, సంసార బంధాలు పెంచుకుని, నానా బాధలు అనుభవించి, ఆఖరికి మరణించే కోట్లాది జీవుల మామూలు జీవితం నాకు సంతృప్తి నివ్వదు!” అన్నాడు శక్తివుడు.

ఆ మాటకు వెంటనే సమాధానం చెప్పక కొంతసేపు మౌనం వహించిన వ్యాసుడు, “నాయనా! నువ్వు ఒకసారి మిథిలకు వెళ్ళి జనక మహారాజును దర్శించి రా!” అని సలహ ఇచ్చాడు.

తండ్రి అనతి ప్రకారం, శుకును కాలి నడకనే మిథిలానగరానికి బయలుదేరాడు. పెలిచిన పలికే సేవకులమధ్య, సకల సౌభాగ్య లతో, అంతులేని అధికారంతో తులతూగు తూన్న జనకమహారాజు దగ్గరికి తండ్రి తననెందుకు పంపాడా అని ఆలోచించ సాగాడు. కాని అతడు తీరా జనకుట్టి నంద ర్మించి, ఆయనతో సంభాషించి, అక్కడి పరిష్కారులను చూసిన తరవాత - జనకుడు మామూలు రాజు కాడనీ, రాజుగా తన బాధ్యతలు నిర్వహిస్తూనే, విరాగిలా తామ రాకుటై నీటిబొట్టులూ జీవితాన్ని సాగిప్పున్న కర్కుయోగి అని గ్రహించాడు!

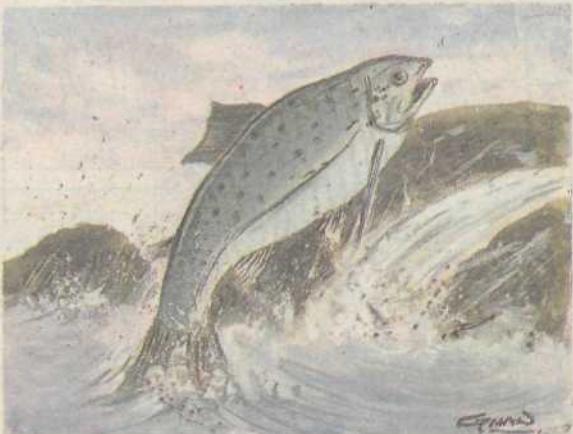
సార్థకమైన మానవజీవితం సాగించడానికి జనకుడి జీవితమే ఆదర్శం అన్న తృప్తితో శక్తివుడు తండ్రి వద్దకు తిరిగి వచ్చాడు.

మీకు తెలుసా?

సాల్మన్ చేప

మంచి నీటి మదగుల మధ్య
ఉండే పెద్ద పెద్ద పల్లు
ప్రాంతాలలో సాల్మన్ చేపలు
పుడతాయి. ఈ మదగులలో
రెండేళ్ళంది ప్రవాహం—
గుండా సముద్రంలోకి చేరు
తాయి. ఆ సైన కొన్నెళ్ళకు
సంతానోత్పత్తి కోసం అవి
మళ్ళీ తాము పుట్టేన వోటికే
తిరిగి వచ్చి గుట్ట పెదతాయి!

జంద్రధనుస్వ

విలక్షణమైన పక్కల కేంద్రం

సింగపూర్లోని 'జారాంగ్ బర్డ్ పార్క్'లో దాదాపు 6,000 జాతుల పక్కలు ఉన్నాయి. ఎనబై లక్షల సింగపూర్ దాలర్ల వ్యయంతో దేనిని నిర్మించారు. ఇక్కడ ఇదు జాతుల 160 పెంగ్రెస్సు, 6,000 జాతులకు చెందిన 8,000 పక్కలు ఉన్నాయి. నీటి పక్కల కోసం కొన్ని తటకాలూ, పచ్చిక ప్రదేశాలూ నిర్మించారు. అందమైన చెట్లు పెంచారు. పావురాలు, గూడకంగలు (హర్షభిర్ము) ఇబెరిత (పెలికాన్) పక్కలతో ఏర్పాటు చేసే 'ఆల్ స్టార్ బర్డ్ షే' జారాంగ్ పార్క్ ప్రత్యేకత!

ఆత్మాశ

అచ్చన్న అనే అతడికి నాలుగెకరాల పాలం వున్నది. సక్రమంగా, సకాలంలోవానలు పదు తూండడంవల్ల, చాలా ఏళ్ళగా పంటలు బాగా పండుతున్నాయి. అయినా అచ్చన్నకు సంతృప్తిలేదు. తను గొప్ప భాగ్యపంతుడు కావాలని అతడి కోరిక.

ఒకసారి అతడిఊరికిజ్ఞానయోగి వచ్చాడు. ఊరి వాళ్ళందరికి మంచిచెడ్డలు బోధించాడు. అచ్చన్న అయినను కలుసుకుని మనుషుల్లో బీదా, గొప్ప తేడాలెందుకొచ్చాయనిఅడిగాడు.

“వారి వారి కర్మలనుబట్టి, శక్తి సామర్థ్య లనుబట్టి, పరిష్కారులనుబట్టి కొందరు గొప్పవారవుతారు. కొందరు వేదవారవుతారు,” అన్నాడు జ్ఞానయోగి.

అచ్చన్న అయినను తను గొప్పవాడయే ఉపాయం చెప్పమని కోరాడు.

యోగి అతణ్ణి వ్యాపారం చేయమన్నాడు. అచ్చన్న తనవల్ల కాదన్నాడు. ఎకళల్లోనన్నా

ప్రాపీణ్యం సంపాదించమన్నాడు. అచ్చన్న తనకు చెతకాదన్నాడు. గొప్పవాడిని ఆశ్రయించమంటే, అచ్చన్న అది తనకు కానిపని అన్నాడు.

“నీకు భుక్తికి లోటులేదు. నుఖంగా వున్నావు. ఇంతకుమించి గొప్పవాడివి కావాలనుకోవడం అత్యాశ అనిపించుకుంటుంది, అది అంత మంచిది కాదు,” అని జ్ఞానయోగి, అచ్చన్నకు హితబోధచేశాడు.

“ప్రతివాడికి గొప్పవాడవ్వాలని పుంటుంది. అది అత్యాశ కాదు. అదృష్టం కలిసిరావాలి, అంతే!” అన్నాడు అచ్చన్న, యోగిమాటలు లెక్కచేయకుండా.

“సమర్థత, స్వయంకృషి లేకుండా వచ్చిన అదృష్టం నిలబడదు. కేవలం అదృష్టంతో గొప్పవాడివి కావాలనుకోవడం అత్యాశే అపుతుంది. ఈ విషయం నమ్మకపోతే నీకు,

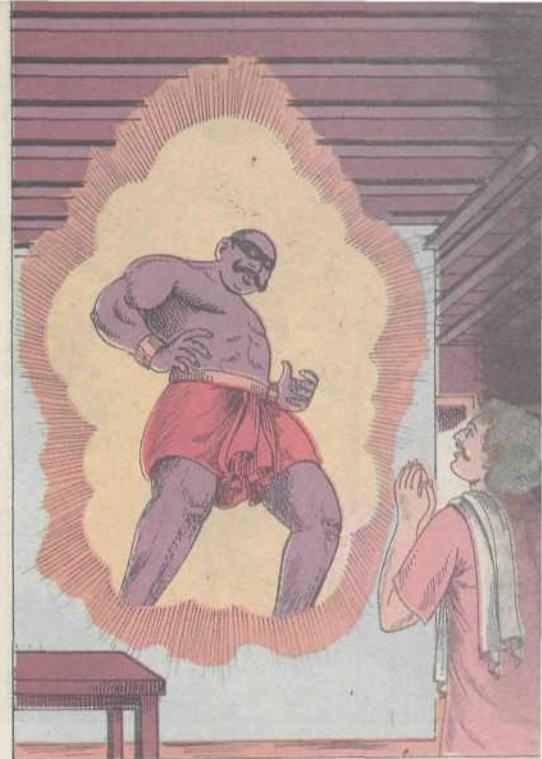
నేనోక మంత్రం చెబుతాను. ఆ మంత్రం పరిస్తే నీకు చోరదేవుడు ప్రత్యక్షమై, ఒక్క సారికి నువ్వు కోరినంత డబ్బు తెచ్చిప్పాడు,” అన్నాడు జ్ఞానయోగి.

ఇలాంటి మాట వినాలనే జ్ఞానయోగిని కలుసుకున్న అచ్చన్నకు కళ్ళు పెద్దవయ్యాయి. అతడు తనకు వెంటనే మంత్రపదేశం చేయమని జ్ఞానయోగిని ఎంతో బతిమాలు కున్నాడు.

“మంత్రపదేశానికి ముందు నువ్వు చోరదేవుడి గురించి తెలుసుకోవాలి,” అంటూ జ్ఞానయోగి అతడికి చోరదేవుణ్ణి గురించి చెప్పాడు:

బాగా పున్నవారిసుంచి డబ్బును మాయం చేసి లేనివారికి చేర్చగలడు చోరదేవుడు. చోరదేవుడు మాయం చేసే డబ్బు న్యాయ మైన సంపాదన కాకపోవడం వలన - ఆ డబ్బు పొగట్టుకున్నవాడు రాజుకు ఫిర్యాదు చేసుకోడు. చోరదేవుడిచ్చిన డబ్బు నెలరోజు లపాటు, పుచ్చుకున్నవాడికి తప్ప ఇంకెవరికి కనబడు. కాబట్టి అంతవరకూ దానిని వాడడం పీలుకాదు. ఏ మనిషికైనా చోరదేవుడు ఒక్కసారి మాత్రమే ప్రత్యక్షమవుతాడు. ఒక్క కోరిక మాత్రమే తీర్చుతాడు. అత్యాశ ఉన్నవారికి అయిన వల్ల ప్రయోజనం పొందే అవకాశాలు తక్కువ!

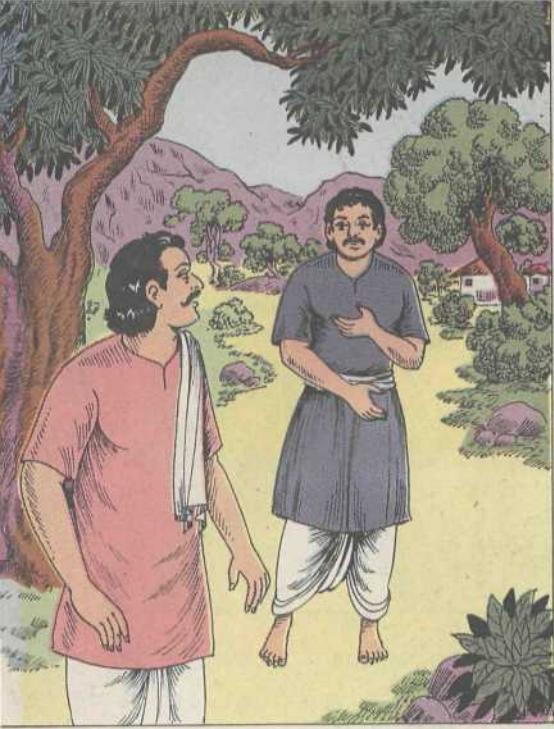
అంతావిని అచ్చన్న, జ్ఞానయోగిని తనకు మంత్రపదేశం చేయవలసిందిగా కోరాడు. యోగి అతడికి మంత్రంచెప్పి, “రేపు తెల్లవారు రూమునే లేచి స్వానం చేసి మంత్రంపరించు. చోరదేవుడు నీకు ప్రత్యక్షమవుతాడు,” అన్నాడు.

అచ్చన్న ఇంటికి వెళ్ళాడు. ఆ రోజంతా అతడికి మనసు మనసులో లేదు. రాత్రంతా నిద్రపట్టలేదు. మర్మాడు తెల్లవారు రూమునే లేచి, త్వరగా స్వానంచేసి యోగి ఉపదేశించిన మంత్రం పరించాడు.

వెంటనే అచ్చన్న ముందు ఒక నల్లటి వ్యక్తి ప్రత్యక్షమయ్యాడు. ఆయన శరీరం నూనె రాసుకున్నట్టు నున్నగా వుంది. కళ్ళకు గంతలున్నాయి. ఎత్తుగా, పుష్టిగా, మెలిదిరిగిన కండలతో వస్తాడులాపున్న ఆ వ్యక్తి, “నేను చోరదేవుణ్ణి. ఎంత డబ్బు కావాలో కోరుకో!” అన్నాడు.

అచ్చన్న సంతోషం పర్చించడం కష్టం. అతడు చోరదేవుడికి భయభక్తులతో దళ్ళం పెట్టి, “స్వామీ! నాకు కోటివరహాలు కావాలి!” అన్నాడు.

“సరే, ఇస్తాను. ఆ డబ్బంతా ఇక్కడ నేల మీద పోయమంటావా? లేక పెద్ద పెట్టెను సిద్ధంచేసి వుంచుతావా?” అని అడిగాడు చోరదేవుడు

“స్వామీ కొట్టు గదిలో పెద్ద భోషాణ మున్నది. ప్రస్తుతం అది ఖాళీగా వుంది. తమరు డబ్బును అందులో పోయవచ్చు,” అన్నాడు ఆచ్చవ్వ.

“సరే, సూర్యోదయమైనాక వెళ్లి భోషాణంలో చూసుకో!” అని చోరదేవుడు మాయ మయ్యాడు.

ఆచ్చవ్వుకు అంతా కలలాపున్నది. బాల భానుడి లేతకిరణాలు తనమీద పడేదాకా, అతడు అనహనంగా ఇల్లంతా పచార్లు చేశాడు. తర్వాత వెళ్లి చూస్తే, భోషాణంలో చెప్పలేనంత డబ్బున్నది. అంత డబ్బును

చూడగానే అతడికి మతిపోయినట్టయింది. ఆ డబ్బుతో తనూ, తన కుటుంబం తరతరాల పాటు వైభవంగా జీవించవచ్చు నని సంతోషపడ్డాడు.

ఉన్నట్టుండి అచ్చవ్వు సంతోషం ఎందుకు పెరిగింది, అతడి తల్లిదండ్రులకు కానీ, భార్యకుగానీ, కొడుకుగ్గానీ అర్థం కాలేదు. తనకు మాత్రమే కనబడే ఆ డబ్బు గురించి, అప్పుడే అందరికి చెప్పుదలచుకోలేదు అచ్చవ్వు. నెలరోజులాగితే ఆ డబ్బు అందరికి కనబుదుతుంది కాబట్టి, ఆరోజునే చెప్పవచ్చు ననుకున్నాడు.

ప్రతిరోజు అచ్చవ్వు కొట్టుగదిలోకి వెళ్లి భోషాణంలో డబ్బును చూసుకుంటూందే వాడు. అంత డబ్బు తన భోషాణంలో చేరిందని మురిసిపోయేవాడు. అలా రెండు వారాలు గడిచాయి. ఆ తర్వాత ఒక రోజున చూస్తే, భోషాణంలో ఒక్క వరపో కూడా లేదు.

అచ్చవ్వుకు గుండె ఆగినంత పనయింది. ఆ డబ్బును తను తప్ప ఇంకెవ్వురూ చూడ లేదు. అలాంటప్పుడది ఎలామాయమయింది? జ్ఞానయోగి ఏదో మాయచేసి వుండాలి! చోరదేవుడిచ్చిన డబ్బు రెండు వారాలతర్వాత మాయమవుతుందని ఆయన తనకు చెప్పలేదు. అందుకుకారణం అడగాలి జ్ఞానయోగిని!

ఇలా ఆలోచించి అచ్చవ్వు తీరా వాకబు చేస్తే, వారంరోజులక్కితమే జ్ఞానయోగి ఊరు విడిచి వెళ్లిపోయినట్టు తెలిసింది. ఆయన మధురాపురంవెళ్లాడని ఎవరోచెప్పగా, అచ్చవ్వు వెంటనే ఆ ఊరుకు ప్రయాణ మయ్యాడు!

అచ్చన్న మధురాపురం పాలిమేరకు చేరు
కునేసరికి, అతడికి అప్పన్న ఎదురై, “అరె,
ఆడబోయిన తీర్థం ఎదురైనట్లు, వెదకబో
యిన తీగ కాలికి తగిలినట్లు, నువ్వే నాకు
ఎదుర య్యావు. నేను నీకోసం మీ ఊరుకు
బయలుదేరాను,” అన్నాడు.

“నాతో నీకేం పని?” అని అడిగాడు
అచ్చన్న ఆశ్చర్యంగా.

“మరిచిపోయావా? నా కూతుర్చు నీ
కొడుక్కు చేసుకోమంచే, యాభైవేల వరహాలు
కట్టం కావాలన్నావు. అప్పటో నా దగ్గర
అంతదబ్బు లేదు. ఇప్పుడైతే లక్షవరహాలు
కావాలన్నా ఇవ్వగలను. ఈ మాటచెప్పి
సంబంధం స్థిరపరుచుకుండామని బయలు
దేరాను. అయినా, నా కూతురుకు వేరే
సంబంధం దౌరకదని కాదు; నీ కొడుకు
యోగ్యుడని ఇష్టపడుతు న్నాను,” అన్నాడు
అప్పన్న.

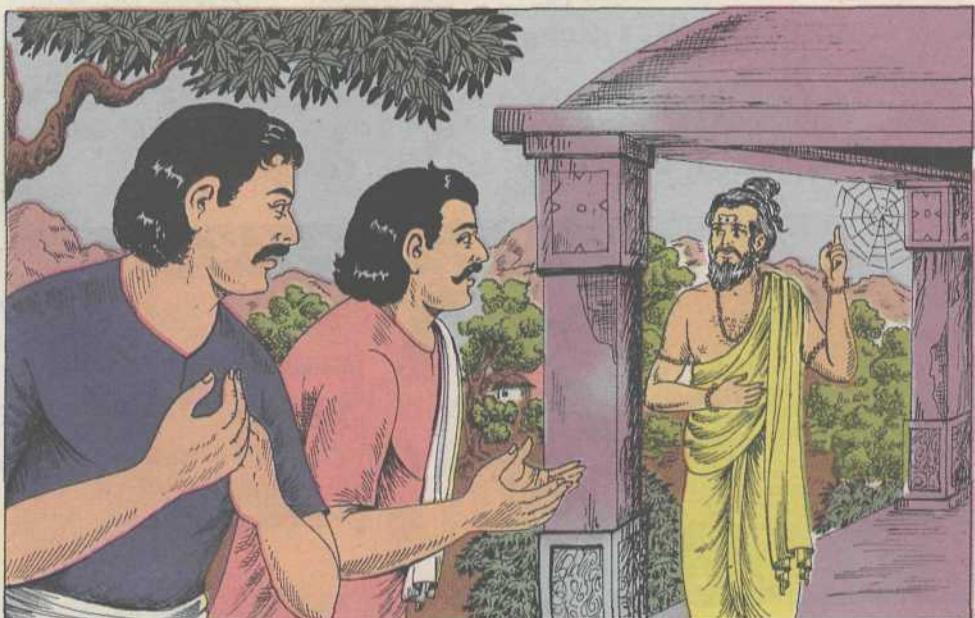
“ఒక్క సారిగా నీకంత డబ్బెలా వచ్చింది?”
అని అడిగాడు అచ్చన్న అనుమానంగా.
“అంతా జ్ఞానయోగి దయ!” అన్నాడు
అప్పన్న.

“మనం తర్వాత మాట్లాడుకుండాం.
ముందు నేను జ్ఞానయోగిని చూడాలి,”
అన్నాడు అచ్చన్న.

అప్పన్న, అచ్చన్నను జ్ఞానయోగి వుండే
చోటుకు తీసుకువెళ్ళాడు. ఆ సమయంలో
జ్ఞానయోగి, ఆ ఊరు విడిచి మరొక ఊరు
వెళ్ళి ప్రయత్నంలో వున్నాడు. ఆయన,
అచ్చన్న గోదువిని, “అత్యాశకు పోవద్దంచే
విన్నావు కాదు. అందుకే నీకు చోరదేపుడి
వల్ల ప్రయోజనం కలగలేదు,” అన్నాడు.

“అనిలేం జరిగిందో చెప్పండి, స్వామీ!”
అన్నాడు అచ్చన్న దిగులుగా.

“కోటి వరహాలు నీవద్ద చేరడంతో, నీవూ
గొప్పవాడివై పోయావు. ఆ కోటి వరహాలూ

అన్యాయపునామ్యు. కాబట్టి, ఎవరైనా ఇంకో కడు కోటి వరహాలు కోరివుంటే - చోరదేవుడు నీ డబ్బునే మాయంచేసి వుంటాడు. నువ్వు పదివేలో, ఇరవై వేలో కోరివుంచే చోరదేవుడి దృష్టిలోపది వుండేవాడివికాదు. లేక ఎవరైనా కోటివరహాలు కోరకపోయినా, ఆ డబ్బునీకు దక్కేది. అయినా, అత్యాకాపరులు పెరిగి పోయిన ఈ రోజుల్లో, కోటివరహాలు కోరే వాడుక్కుడైనా, చోరదేవుడికి తటస్థపడుతూనే వుంటాడు. కాబట్టి ఆ కోటి వరహాలూ అలా భోషణాలు మారుతూనేవుంటాయి!” అన్నాడు జ్ఞానయోగి నువ్వుతూ.

ఈ మాటలు వింటూనే, “అయ్యా! నేనూ కోటి వరహాలే కోరాను. ఈ పాటికే నా డబ్బు మాయమయిందో ఏమో!” అంటూ అప్పన్న అక్కడి సుంచి తన ఇంటికి హడావుడిగా పరిగెత్తాడు.

“ఈ పాటిక్కాకపోయినా, ఇంకో వారంలో ఆడబ్బు గతి అంతేకావచ్చు!” అంటూ జ్ఞానయోగి అక్కడినుంచి వేరొక ఊరికి ప్రయాణమయ్యాడు.

అచ్చన్న ఏం జరిగిందో చూడామని అప్పన్న ఇంటికి వెళ్ళేనరికి, అతడు ఖాళీగా

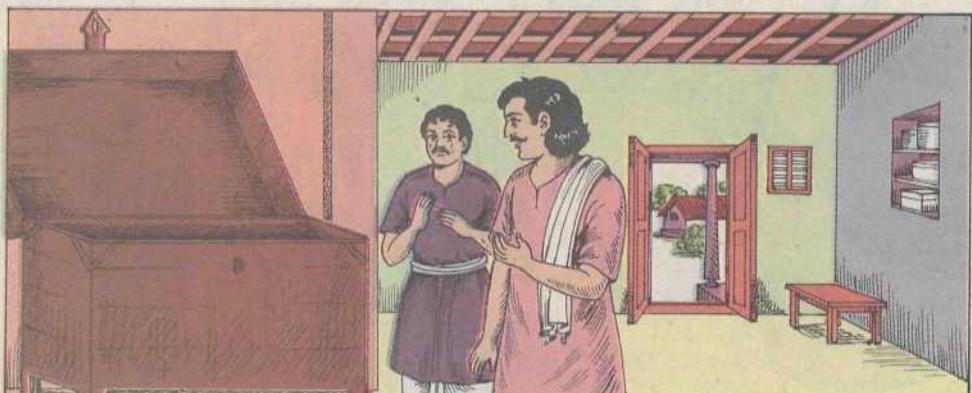
వున్న దయ్యమంత పాతకాలపు భోషణం ముందు రెండు చేతులతో తల పట్టుకుని నిలబడివున్నాడు.

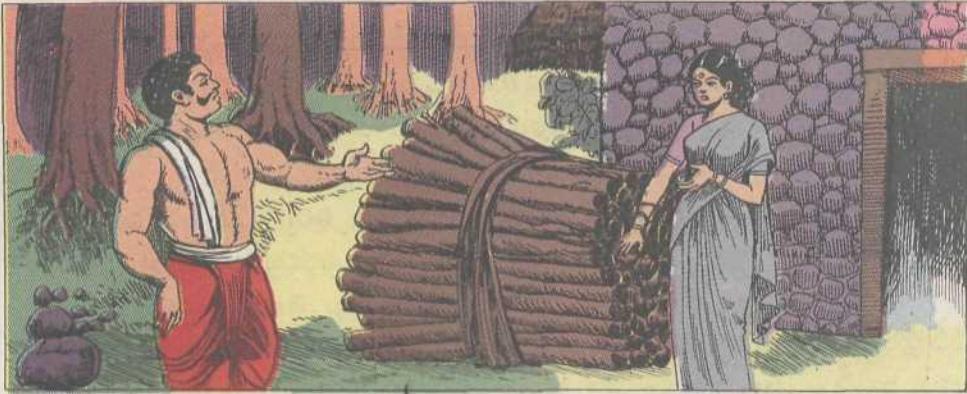
సంగతి గ్రహించిన అచ్చన్న, అప్పన్న వీపు తడుతూ, “దిగులు పడకు, అప్పన్నా! మనిద్దరీ అదృష్టం పట్టినష్టే పట్టి వదిలి పోయింది. అత్యాక కూడదని జ్ఞానయోగి ముందే నాకు పొతవు చెప్పాడు,” అన్నాడు ఉన్నరుమంటూ.

“నువ్వుడిగిన కట్టుం ఇచ్చి, నీ కొడుకును అల్లుణ్ణి చేసుకుండామని ఆశపడ్డాను. నా ఆశ దురాశ అయింది!” అంటూ అప్పన్న కూలబడ్డాడు.

అచ్చన్న అతణ్ణి చేతులు పట్టుకుని లేవనెత్తి, “మనిద్దరం అత్యాకశు పోయి నష్టపోయిన వాళ్ళం. నా కొడుకును నీ అల్లుణ్ణి చేసుకోవాలనుకోవడం నీ దురాశ కాదు. దమ్మిదీ కట్టుం లేకుండా, నీ కూతుర్చి నా ఇంటి కోడలుగా చేసుకుంటాను, సరా!” అన్నాడు.

ఆ మాటలు విన్న అప్పన్నకు, చోరదేవు డిచ్చిన డబ్బు ఇంకా భోషణంలో వున్నంత సంతోషం కలిగింది.

మహేబులు

ఒక అరణ్యానికి సమీపంలో ఒక బలాధ్య దుండెవాడు. అతని పేరు శరభయ్. ఆ శరభయ్, ప్రపంచంలో తనను మించిన బలాధ్యదు లేదనుకునేవాడు. ఎందుచేత నంపే, అతను అడవికి వెళ్లి కట్టిలు కొట్టి, మామూలు కట్టిలమోపుకు పదింతలుండే మోపు కట్టి, ధాన్యి ఇంటికి తెచ్చి, తన పెళ్హంతో, “నేను కలియుగ భీముణ్ణే! చూడు, ఎంత పెద్ద మోపు తెచ్చానో!” అనే వాడు.

“భీముడివా? నిజంగా భీముడెదురైతే పారిపోవు? బలవంతుడివే, ఎవరు కాదం టారు? మహాబలుడివి మటుకుకావు,” అనేది శరభయ్ భార్య దుర్గమ్మ.

ఈ మాట వినగానే శరభయ్కు కోపం చచ్చి, “మాటలతో పనేమిటి? నా కన్న బలం గలవాణి చూపించు, అప్పుడు నమ్ముతా!” అనేవాడు.

ఒకనాడు దుర్గమ్మ నెత్తిన పెద్ద కుండ పెట్టుకుని, నీళ్ళు తేపటానికి బావికి వెళ్లింది. అమె బావిలో చేద వేసి తోడబోతే అది విపరీతంగా బరువెక్కి పైకిరాలేదు. అమె ముచ్చెమటలు పోసేదాకా ప్రయత్నించింది. చివరకు ప్రాణం విసిగి, చేదను బావిలోనే పదిలేసి, భాళీ కడవ చంకన పెట్టుకుని ఇంటిదారి పట్టింది. అమె కాలిబాట వెంబడి నడుస్తూండగా, అరణ్యమార్గం నుంచి వచ్చే మరొక కాలిబాట మీదుగా ఇంకాక శ్రీ, చంకన చంటిబిడ్డను పెట్టుకుని, చేత భాళీ కడవ పట్టుకుని, నీటికై బావి వద్దకు వస్తూ దుర్గమ్మకు ఎదురయింది.

“భాళీ కడవతో తిరిగి వస్తున్నావేం? బావి ఎండిపోయిందా ఏం?” అని రెండో మనిషి దుర్గమ్మ నడిగింది.

“లేదమ్మా, బావిలో వేసిన చేద పదిమంది పట్టి లాగితే గాని పైకి రాకుండా ఉంది.

బావిలో ఏ భూతమో చేరినట్టుంది,” అన్నది దుర్దమ్మ.

“అంతే కద. నా వెంట రా. నీకు కావలి సిన నీరంతా నేను తోడిస్తాను,” అన్నదిరెండో శ్రీ. ఆమె అయినా అంత పెద్ద బలంగాలేదు. కానీ దుర్దమ్మ ఆ మనిషి వెంట బావికి వెళ్ళింది.

“ఇదుగో, చూడు, చేదను బావిలోనే వదిలేసి రావలిసి వచ్చింది. నీకు మాత్రం వస్తుందా?” అంటూ దుర్దమ్మ చేద తాడు పట్టుకుని పైకి లాగసాగింది.

ఇంతలో రెండో శ్రీ చంకన ఉన్నచంటి పిల్లవాడు దుర్దమ్మ చేతిలో ఉన్నతాడు అందుకుని, గబగబా చేదను పైకి లాగేశాడు. దుర్దమ్మ తన నోటికి చెయ్యి అర్ధం పెట్టుకుని నిరాంతపోయింది. ఆమె నోటమాట రాలేదు. కానీ పిల్లాడి తల్లి మాత్రం ఏమీ ఆశ్చర్య పడలేదు.

ఆ చంటివాడు ఒక్క రవ్వయినా అలవ కుండా చేద తరపాత చేద తోడి పోస్తుంటే ఇద్దరు శ్రీలూ చక్కగా స్నానాలు చేసి, తమ బట్టలు ఉతుక్కుని, కడవల నిండా నీరు నింపుకున్నారు.

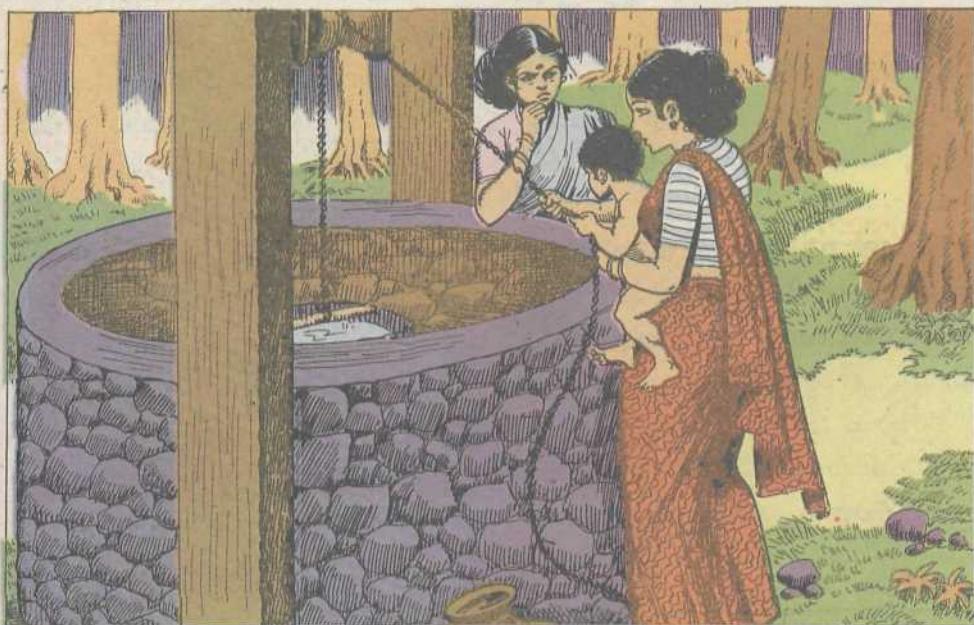
ఇద్దరూ తిరిగి వచ్చేటప్పుడు దారులు చీలే చోట దుర్దమ్మ ఆ రెండో శ్రీ యొక్క పూర్వోత్తరాలు తెలుసుకున్నది.

“ఈ దారినే పోతే మా ఇల్లు వస్తుంది. మా ఆయన పేరు అపరభీముడు,” అని చెప్పి రెండో శ్రీ బిడ్డతో నహ వెళ్ళిపోయింది.

దుర్దమ్మ ఇంటికి వస్తూనే భర్తకు జరిగిన సంగతంతా చెప్పింది.

“ఈ ప్రాంతాల అపరభీముళ్లని చెప్పు కుంటూ ఇంకాకడు తిరుగుతున్నాడా? ఉండు వాడిపని పట్టిస్తా!” అన్నాడు శరభయ్య.

“నీకు పుణ్యం ఉంటుంది. వాడి జోలికి పోకు. వాడు నిన్ను హతమారిస్తే నా పన

ఏం కాను? వాడి పసికొదుక్కే అంత బలం ఉంటే, వాడి కింకెంత బలం ఉండాలి?" అన్నది దుర్గమ్య.

శరభయ్య పెళ్ళాం మాట చెవికెక్క నీక, "రేపు పొద్దునే వాడింటి దారి చూపించు. పై పని నేనుచూసుకుంటాను," అన్నాడు రోషంగా.

మర్మాదు అతను భార్యను వెంటబెట్టు కుని, తన విల్లంబులూ, కత్తి తీసుకుని బయలు దేరాడు. అయితే ఈ అపరభీముడి సంగతి తేల్చుకునే ముందు, భావి సంగతి తెలుసుకుండా మనిపించి మొదట భావి దగ్గరికి వెళ్ళాడు. సరిగా అదే సమయానికి అపరభీముడి భార్య కూడా అక్కడికి వచ్చింది.

శరభయ్య చేద లాక్కుని భావిలో వేసి, నీటిలో ముంచి, "ఈ ముష్టిచేద లాగటానికి పదిమంది కావాలిట!" అంటూ చేదను తోడనోయాడు. మూలిగి, ముక్కి వశ్శ బిగువున చేదను కొద్దిగా నీటి పైకి లాగాడు

గాని, మరుక్కణం శరభయ్యను చేద భావిలోకి ఉచ్చింది. సమయానికి చంటివాడు శరభయ్యను పట్టుకోకపోతే శరభయ్య భావిలో పది ఉండును.

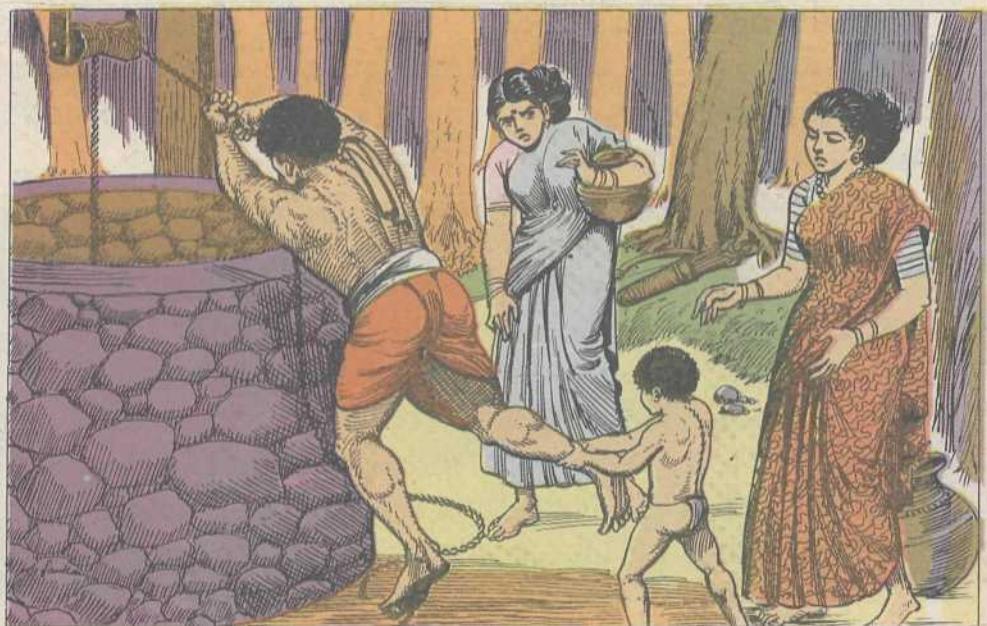
తరవాత ఆ చంటిపిల్లవాడు శరభయ్య చేతి నుంచి చేదతాడు అందుకుని, సునాయా సంగా చేదను పైకి తోడేశాడు.

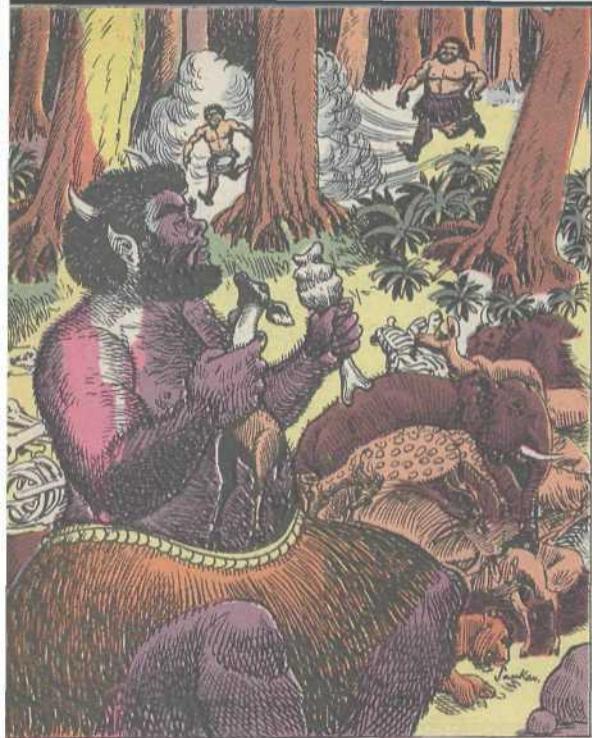
"ఇప్పటికైనా సంగతి తెలిసిందిగా? ఇక మాట్లాడకుండా ఇంటికి పద!" అన్నది దుర్గమ్య తన భర్తతో.

"ఇందులో ఏదో గారడీ, కనుకట్టూ ఉన్నాయి. నే నా అపరభీముణ్ణి కలుసుకు తీరాలిసిందే!" అన్నాడు శరభయ్య.

"నీ రాత నేను తప్పించగలనా? నేను మాత్రం నీ వెంట రాను," అంటూ దుర్గమ్య నీళ్ళ తీసుకుని ఇంటిదారి పట్టింది.

రెండో స్త్రీ శరభయ్యతో, "నా మాట విని నువ్వు కూడా ఇంటికపో, నా మొగుడి

కళ్ళపడటం అంత మంచిది కాదు,” అన్నది. కాని శరభయ్య మొండికెత్తి అమె వెనకనే వాళ్ళింటి దాకా వెళ్ళాడు.

“నా మొగుడు ఆహారం వేటాడబోయాడు. తడవ కొక ఎనుగును తినేస్తాడు. అందుచేత నువ్వు ఎక్కుతైనా దాకుపైని, చాటు నుంచి ఆయన్ని చూడు, ఎదట పద్దావో, నిన్న అవ లీలగా విరుచుకుతింటాడు,” అన్నది అపర భీముడి భార్య. అమె శరభయ్యను నిలువెత్తు కడవలోకి దింపింది. అందులో శరభయ్య మునివేళ్ళమీద నిలబడితే గాని బయట జరిగేది కనబడదు.

సాయంకాలం అవుతుండగా పెద్ద సుడి గాలి విచింది. అపరభీముడు తన ఇంటి ఆపరణలోకి వచ్చి, “ఎనుగును వండావుటి?” అని కేకకు అన్ని వస్తువులూ

దద్దరిల్లాయి. శరభయ్య దాగిఉన్న కడవకూడా కంపించింది. శరభయ్యకు వణుకు పుట్టుకొచ్చింది. తనకన్న మహబులోకడున్నాడన్నది అతనికిప్పుదు స్పష్టంగా తెలిసిపోయింది.

“ని ఎనుగు సిద్ధంగా ఉంది. వచ్చితిను,” అని అపరభీముడి భార్య అన్నది.

“కొంచెం ఉండు. ఎక్కుడి నుంచో మనిషి వాసన కొడుతున్నది. మనిషిని తిని చాలారోజు లయింది,” అంటూ అపరభీముడు తన ఇంటి చుట్టూ ఉండే అడివంతా గాలించటం మొదలుపెట్టాడు.

తన భర్త దూరం వెళ్ళగానే, అతని భార్య శరభయ్య దాకుపై చోటికి వచ్చి, నా భర్త వచ్చి తిండితిని, నిద్రపోతాడు. అప్పుడు నేను దీపాన్ని కిటికీలో ఉంచుతాను. నువ్వు పారిపోవటానికి అదే గుర్తు. మళ్ళీ ఈ ఇంటి చాయలకెన్నడూరాకు,” అని పోచ్చరించింది.

“రాను తల్లి, రాను. నాకు బుద్ధి వచ్చింది!” అన్నాడు శరభయ్య.

ఒక రాత్రివేళ శరభయ్యకు కిటికీలో దీపం కనిపించింది. అతను మెల్లగా కడవలో నుంచి బయటికి వచ్చి, వేగంగా నడిచి వెళ్ళిపోసాగాడు.

అతనుకొద్ది దూరం వెళ్ళాడో లేదో పెద్ద సుడిగాలి లేచింది. “మనిషి వాసన! మనిషి వాసన!” అన్నమాటలు వినిపించాయి. అపర భీముడి గొంతు శరభయ్య గుర్తించి, కాలి సత్తువ కొద్దీ పరిగెత్తసాగాడు.

శరభయ్య ఎంతసేపు పరిగెత్తినా అపర భీముడు వెంట తరుముతూనే ఉన్నాడు. సుడిగాలి పీస్తునే ఉంది. శరభయ్య కాళ్ళతో సత్తువ ఉడిగిపోయినా, గాలితోపుకు అతను

ముందుకు పోతున్నాడు. అతను అరణ్యానికి అధ్యంపది పరిగెత్తుతూ ఉండటంచేత ఎంత దూరం వెళ్లినా జనసంచారం తగలటంలేదు.

ఇంతలో శరభయ్యకు ఒక దృశ్యం ఎట్టె దట కనిపించి, పై ప్రాణాలు పైనే ఎగిరి పోయినంత పనిఅయింది. అరణ్యమధ్యంలో ఒక మహాకాయుడు అరణ్య మృగాలను ఒక పెద్ద గుట్టగా పోసి, వాటిని పీకుగ్రతింటూ ఎముకలను ఒక పక్కకు విసిరి వేస్తున్నాడు.

“ఎవరునువ్వు? ఎవరు నిన్ను తరుము కొస్తున్నారు?” అని మహాకాయుడు శరభ య్యను అడిగాడు.

“ఒక మహాబలుడు!” అన్నాడు శరభయ్య వటికిపోతూ.

మహాకాయుడు కోపంతో హుంకరించి, “అదివి రాక్షసుణ్ణి నేనుండగా మరో మహా బలుడా! రాసి, వాడి ప్రాణాలు తీస్తాను,” అని గర్జించాడు.

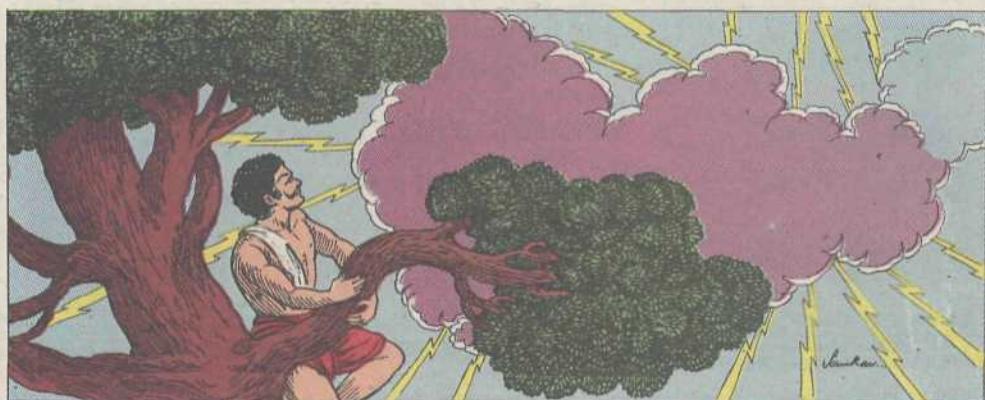
ఇంతలోనే అపరభిముడు దగ్గరికివచ్చాడు. అతనితో వచ్చిన నుడిగాలి శరభయ్యను పైకి ఎగరగట్టేసింది. దానితో అతను ఎగిరి ఒక చెట్టు కొమ్మల మధ్య చిక్కుకున్నాడు. అక్కడి నుంచి అతను అతి దారుణమైన

మహాబలుల యుద్ధం కళ్ళారా చూశాడు. ఇద్దరు మహాబలులూ కొంచెనేపు ఒకరి కొకరు ఎదురుగా నిలబడి చూసుకుని, తర వాత కలియబడ్డారు. వాళ్ళు ఒకళ్లనొకళ్లు తన్నుకున్న తన్నులకూ, గుద్దులకూ కొండలు కూడా పిండి అయిపోవలిసిందే.

తెల్లువారిన దాకా ఇద్దరు మహాబలులూ ఇలాగే యుద్ధం చేసుకున్నాక, తూడబలుక్క నుట్టు, ఇద్దరూ ఆకాశంలోకి ఎగిరి మఖ్యల చాటుకు వెళ్లిపోయారు. కాని అప్పటికివాళ్ళ గర్జనలూ, తన్నులూ శరభయ్యకు వినిపి స్తూనే ఉన్నాయి.

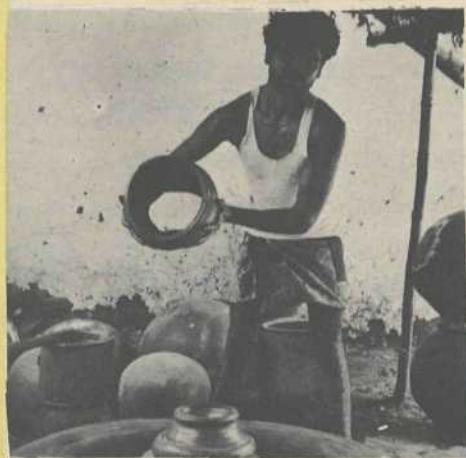
వారిలో ఎవరు గెలుస్తారో చూడ్దామని శరభయ్య ఎంతోసేపు చూశాడుగాని వాళ్ళు తిరిగి భూమికి దిగి రానేలేదు. చివరకు అతను చెట్టుదిగి, దారివెతుకుంటూ ఇంటికి చేరుకున్నాడు.

అటు తరవాత శరభయ్య ఎన్నడూ తన బలం గురించి, భార్యతో గాని, ఇతర్లతో గాని గప్పలు చెప్పుకోలేదు. ఆ ప్రాంతాల వాళ్ళు మఖ్యలు ఉరిమి నమ్మడల్లా, “మహా బలులింకా యుద్ధం చేస్తానే ఉన్నారు,” అంచారు.

ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ :: బహుమానం రు. 100/-

ఈ పోటీల వ్యాఖ్యలు 1997 జూన్ నెల సంచికలో ప్రకటింపబడును.

S.G. SESHAGIRI

S.G. SESHAGIRI

* ఈ ఫోటోలకు సరియైన వ్యాఖ్యలు ఒక్క మాటలో గానీ, చిన్న వాక్యంలో గానీ కావాలి. (రెండు వ్యాఖ్యలకూ సంబంధం ఉండాలి.) * ఏప్రిల్ నెల 15వ తేదీలోగా వ్యాఖ్యలు మాకు చేరాలి. * మాకు చేరిన వ్యాఖ్యలలో అత్యుత్తమంగా ఈన్న సెట్టుకు (రెండు వ్యాఖ్యలకు కలపి) రు. 100/-లు బహుమానం. * వ్యాఖ్యలు రెండూ పోష్టుకార్డు పైన రాశి, ఈ అధ్రసుకు పంపాలి:
చందులూ ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ, మద్రాసు - 600 026

ఫిబ్రవరినెల పోటీ ఘలితాలు

మొదటి ఫోటో : ఒకటికి ఒకటి తోడు!

రెండవ ఫోటో : తోసులో పులిపిల్లల గోదు!!

పంపెనవారు : తోపుగుంటు మష్టాన్‌బాబు,

23/703, సథిలవారి వీధి,

శత్రువున్ పేట - నెల్లూరు - 524 003 (ఆం.ప్ర)

చందులూ

జండియాలో సంవత్సర చందా : రూ. 72-00

చందా పంపవలసిన చిరునామా :

ఇంగ్లెన్ ఏజెన్సీస్, చందులూ చిల్డ్రింగ్స్, పడపళి, మద్రాసు - 600 026

Printed by B.V. REDDI at Prasad Process private Ltd., 188, N.S.K. Salai, Madras - 600 026 (India) and Published by B. VISHWANATHA REDDI on behalf of CHANDAMAMA PUBLICATIONS, Chandamama Buildings, Vadapalani, Madras - 600 026 (India). Controlling Editor: NAGI REDDI.

The stories, articles and designs contained herein are exclusive property of the Publishers and copying or adapting them in any manner will be dealt with according to law.

THE MOST ENDEARING GIFT YOU CAN THINK OF
FOR YOUR NEAR AND DEAR WHO IS FAR AWAY

CHANDAMAMA

Give him the magazine in the language of his choice—
Assamese, Bengali, English, Gujarati, Hindi, Kannada,
Malayalam, Marathi, Oriya, Sanskrit, Tamil or Telugu
—and let him enjoy the warmth of home away from home.

Subscription Rates (Yearly)

AUSTRALIA, JAPAN, MALAYSIA & SRI LANKA

By Sea mail Rs. 129.00 By Air mail Rs. 276.00

FRANCE, SINGAPORE, U.K., U.S.A.,
WEST GERMANY & OTHER COUNTRIES

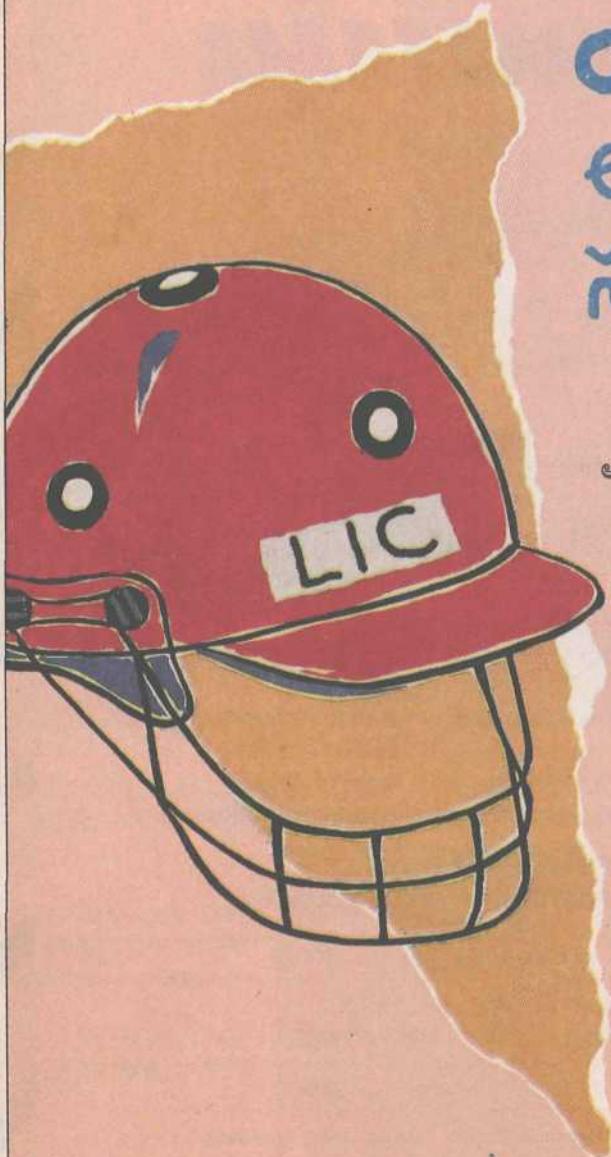
By Sea mail Rs. 135.00 By Air mail Rs. 276.00

Send your remittance by Demand Draft or Money Order favouring
'Chandamama Publications' to:

CIRCULATION MANAGER CHANDAMAMA PUBLICATIONS CHANDAMAMA BUILDINGS
VADAPALANI MADRAS 600 026

ఎల్‌ఐ‌సి అంటే సంరక్షణ

అరితేరిన బోలర్ మీ మీదికి బాల్ విరుచువుపెట్టు
వినిరినప్పాడు మీరు పెట్టుకునే పొల్చెట్ మీ
తలను మాత్రమే కాపాడుతుంది. కానీ
ఎల్‌ఐ‌సి, అంటే లైఫ్ ఇన్స్యూరెన్స్ కార్పొరేషన్
అయితే మీ జీవితకాలమంతా మీకు పూర్తి
సంరక్షణను అనుగ్రహిస్తోంది.
ఎల్‌ఐ‌సి పాలసీ అంటే అస్పాలేషన్స్, మరి
ఇది ఎలా మీకు సంరక్షణను మరియు భద్రత
నిస్సుందే అనే విషయాలను మీ తల్లిదంత్రుల్ని
అడిగి తెలుసుకోండి. ఎందుకంటే; ఎల్‌ఐ‌సి
మీమ్మల్ని కంటేకి రెప్పలా కాపాడుతుంది.

లైఫ్ ఇన్స్యూరెన్స్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా
భిమా చేసి భద్రత పొందండి.